

תוכן העניינים

5	דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים
5	הפעילות הכלכלית במשק
7	מידע צופה פני עתיד
7	רווח ורווחיות
14	התפתחות סעיפי המאזן
18	תוצאות פעולות מיגזרי הפעילות של קבוצת הבנק
41	חברות מוחזקות
50	התוכנית האסטרטגית
51	הפעילות הבינלאומית
56	פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים
63	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
63	פעילות שוק ההון
67	מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות בבנק
68	ניהול הסיכונים
79	פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
82	המבקר הפנימי
82	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
83	עניינים אחרים
85	בקורות ונהלים
87	נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
88	סקירת הנהלה על מצבה העסקי של קבוצת הבנק ותוצאות פעולותיה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008
92	הצהרת המנכ"ל
93	הצהרת החשבונאי הראשי
94	סקירת רואי החשבון המבקרים
95	תמצית דוחות כספיים

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 28 במאי 2008, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים, של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-מרץ 2008.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

הפעילות הכלכלית במשק

האינדיקטורים לפעילות המשק הצביעו על כך שהמשק מוסיף לצמוח, אם כי בקצב איטי יותר. המדד המשולב למצב המשק עלה ברבעון הראשון ב-1.1% ורמתו בסוף הרבעון גבוהה ב-7.4% לעומת חודש מרץ אשתקד. האינדיקטורים לצריכה הפרטית מוסיפים להצביע על התרחבות, אם כי בשיעור מתון יותר יחסית לאשתקד. יצוא הסחורות מגלה עמידות מפתיעה להאטה בארה"ב ובעולם ובענף התיירות נמשכה העלייה המהירה בכניסות התיירים. שיעור האבטלה ירד ברבעון הרביעי של שנת 2007 לרמה של 6.7% תוך עלייה במספר המועסקים, שמספרם ברבעון הרביעי גבוה ב-3.6% לעומת אשתקד.

לאחר ארבע שנות צמיחה מהירה נראה שהמשק עומד עתה בפני תנאים שיביאו להאטה בשיעור הצמיחה. כפי שצוין, הנתונים עד כה הם חיוביים ברובם, אך יש להניח שהמיתון המסתמן בכלכלה האמריקנית והאטה הצמיחה של הכלכלה הגלובלית ישפיעו בהמשך השנה על היצוא. גם הביקושים המקומיים צפויים להאט: ירידות השערים בשווקים הפיננסיים ויותר מכך - האמרת מחירי המזון והדלק, צפויים להשפיע על אמון הצרכנים ועל כוח הקנייה שלהם. מידת ההאטה תלויה, כמובן, בהתפתחויות הגלובליות. אנו מעריכים כי צמיחת המשק תואט בהדרגה ובשל תנאי הפתיחה הגבוהים הצמיחה השנה תסתכם בכ-4%. שיעור הצמיחה בשנה הבאה צפוי להיות נמוך במידה ניכרת, במידה ויתברר שההאטה או המיתון בארה"ב מתמשכים.

התפתחויות בכלכלה העולמית

תחזיות הצמיחה לכלכלה הגלובלית לשנת 2008 עודכנו כלפי מטה והיא צפויה להיות מתחת לצמיחה בשנים קודמות, אך עדיין ברמה סבירה של כ-3.7%. התמתנות שיעורי הצמיחה נובעת בעיקר מהאטה במדינות המפותחות, ובמשקים המתעוררים צפויה המשך הצמיחה המהירה, אם כי גם בהן התמתנו תחזיות הצמיחה. המומנטום השלילי בכלכלת ארה"ב נמשך גם ברבעון הראשון של השנה ומתחזקת ההערכה שהמשק האמריקני נמצא במיתון. שוק העבודה ממשיך להידרדר עם ירידה חדה במספר המשרות החדשות. בד בבד, מדדי אמון העסקים ממשיכים לרדת, מדדי אמון הצרכנים צוללים והצריכה הפרטית, כפי שהיא משתקפת במכירות הקמעונאיות, מאיטה. הבנק המרכזי בארה"ב הוסיף לפעול בכל הכלים העומדים לרשותו בכדי לתמוך במערכת הפיננסית, לייצב את השווקים ולתמוך בכלכלה.

ברבעון הראשון של 2008 הפחית הפד את הריבית בשני אחוזים לרמה של 2.25%. בחודש אפריל ביצע הפד הפחתה נוספת של 25 נקודות בסיס לרמה של 2.00%. בגוש האירו נותרה הריבית על כנה ברמה של 4.0%. מרבית ההערכות מצביעות על כך שתהליך הורדות הריבית בארה"ב מתקרב לסימו. עליית מחירי הסחורות בעולם, ובפרט עליית מחירי האנרגיה והמזון, הביאו לעלייה ברמת האינפלציה בעולם, כמו גם לעלייה בצפיות לאינפלציה. בארה"ב עלה מדד המחירים לצרכן ב-12 החודשים שהסתיימו במרץ ב-4.0%, באירופה ב-3.6% ובין ב-1.2%.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן עלה ברבעון הראשון של השנה ב-0.1% ובשנים-עשר החודשים שמסתיימים בחודש מרץ עלה המדד בשיעור של 3.7%. העלייה הגבוהה יחסית במדד נובעת בעיקר מהשפעת מחירי האנרגיה והמזון ובנטרולם עלה המדד בשיעור של 1.8% בלבד בשנים-עשר החודשים שהסתיימו בחודש מרץ 2008. מדד המחירים לחודש אפריל עלה ב-1.5% ובשנים עשר החודשים שמסתיימים באפריל עלה המדד ב-4.7%. במדד אפריל נרשמו עליות מחירים גבוהות במרבית סעיפי המדד העיקריים שהגורם העיקרי לכך הוא מחירי הסחורות בעולם. כאמור, ניכרת עלייה בסביבת האינפלציה והערכתנו כעת שהיא תסתכם השנה בכ-4%. העלייה בשיעור האינפלציה אינה ייחודית, כאמור, לישראל ואי הוודאות באשר להתפתחותה גברה מאוד.

שער החליפין של השקל הוסיף להתחזק גם במהלך הרבעון הראשון של השנה והשקל יוסף בשיעור חד של 7.6% מול הדולר ובשיעור של 0.7% מול האירו. לקראת אמצע חודש מרץ החל בנק ישראל לרכוש מט"ח כשההסבר לכך הוא "התנהגות חריגה של שער החליפין בימים האחרונים". ניתן להניח שבנק ישראל זיהה בייסוף החד בשער החליפין בימים של טרם ההתערבות כשל שוק, או כפי שהגדיר זאת הנגיד מאוחר יותר "התנהגות של עדר". שבוע לאחר מכן יצא בנק ישראל בהודעה כי בכוונתו לפעול להגדלת יתרות המט"ח בסכום של כ-10 מיליארד דולר, שהתפרש על פני שנתיים. היקף הרכישות היומי צפוי לעמוד על כ-25 מיליון דולר. בנק ישראל החליט לאמץ תוכנית להתאמת היתרות לגודל המשק ולסיכונים, תוך שהוא מנצל את התנאים המאפשרים זאת, קרי הייסוף החד בשער השקל. לא ניתן להתעלם מכך שצעדים אלו, כמו גם הפחתות הריבית, מהווים איתות לכך שבנק ישראל חושש מהשפעות הייסוף החד בשער השקל.

המדיניות הפיסקלית והמוניטרית

המצב הפיסקלי ממשיך להיות טוב - ברבעון הראשון של השנה נצבר עודף תקציבי של 5.6 מיליארד ש"ח לעומת עודף של 6.4 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של 2007. הגידול המהיר בהכנסות המדינה ממסים, שאפיינו את השנים האחרונות, הואט במידה ניכרת לכדי כ-4%, בנטרול שינויי חקיקה. התוצאות הפיסקליות הטובות נותנות תמיכה רבה ליציבות הפיננסית בכלל, ולשוק ההון בפרט. יחס החוב הממשלתי לתמ"ג עמד בסוף שנת 2007 על 79%, ירידה משמעותית לעומת 85% שנה קודם לכן. הירידה בחוב נבעה ברובה מקיטון של 12% בחוב החיצוני שמקורו בהיחלשות הדולר.

המדיניות המוניטרית ברבעון הראשון אופיינה בשינויים חדים. בינואר הריבית עדיין הועלתה ב-0.25% לרמה של 4.25% כתגובה לאינפלציה, שהוסיפה להיות מעבר לגבול העליון של היעד. הייסוף החד בשער השקל וחשש מהאטה צפויה במשק בלמו את העלאות הריבית ובחודשים מרץ ואפריל הריבית הופחתה ב-0.5% בכל החלטה לרמה של 3.25%. הציפיות לאינפלציה לשנים עשר החודשים הקרובים עומדות נכון לאמצע חודש מאי על כ-4%, כך שלמעשה ריבית בנק ישראל במונחים ריאליים היא שלילית. בעקבות העלייה החדה במדד המחירים בחודש אפריל, שוק ההון, נכון לאמצע חודש מאי, מגלם ציפייה להעלאות ריבית עד ל-4% בסוף השנה.

שוקי הכספים וההון

ההתפתחויות בשוק ההון הוסיפו להיות מושפעות מהתנודתיות שאפיינה את שוקי ההון בעולם. מדד ת"א 100 רשם בסיכום הרבעון הראשון תשואה שלילית של 19.6%. מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד המחירים לצרכן עלה ברבעון הראשון בשיעור של 4.0% ומדד האיגרות הלא-צמודות עלה ב-2.2%. בתשואות האג"ח הצמודות למדד לטווחים ארוכים חלה ירידה והאיגרת לטווח של 8 שנים נסחרה בתשואה לפדיון של כ-3.5% בחודש מרץ. גם באיגרות החוב הלא-צמודות (שחר) חלה ירידה בתשואות לפדיון והאיגרת לטווח של 10 שנים נסחרה בחודש מרץ בתשואה של 5.8%.

במהלך חודש אפריל נרשם תיקון חד בשוק המניות ובסיכום החודש רשם מדד ת"א 100 עלייה של כ-7.0%. ציפיות האינפלציה בחודשים אפריל ומאי עלו ונרשמה ירידה בתשואות אג"ח הצמודות. אג"ח צמודות למדד לטווח של 10 שנים נסחרה באמצע חודש מאי בתשואה לפדיון של כ-3.15%.

להלן הנתונים על שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין:

לשנת	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2007	2008	
	באחוזים		
2.8	(0.4)	0.4	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"דוע"
(9.0)	(1.7)	(7.6)	שיעור ירידת שער הדולר של ארה"ב
(1.3)	(1.7)	4.6	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
1.7	(0.5)	(0.7)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
9.7	0.7	(18.6)	שיעור עליית (ירידת) הלירה התורכית

מידע צופה פני עתיד

המידע המפורט בדוח זה בקשר לתיאור עסקי הבנק, מצבו הכספי ותוצאות פעילותו עשוי להכיל מידע צופה פני העתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. משפטים הכוללים ביטויים כגון: "אנו מאמינים", "שואף", "צפוי", "מתכוונים", "אמור-ל", "מעריכים", "חוזה" וביטויים דומים מצביעים על-כך שמדובר במידע צופה פני עתיד. מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר וודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

רווח ורווחיות

ביום 20 במאי 2008 מכר הבנק את מלוא תיק אגרות חוב מגובות משכנתאות שהחזיק סניף ניו יורק בתמורה לסכום כולל של 2.55 מיליארד דולר. בהתאם רשם הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 הפסד בסך של 3,101 מיליון ש"ח לפני מס (לאחר מס בסכום של 1,960 מיליון ש"ח). בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הבנק רשם הפסד בסך של 1,567 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 635 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפסד להון העצמי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם ב-29.8% בחישוב שנתי, בהשוואה לתשואת רווח נקי להון העצמי של 14.6% בתקופה המקבילה אשתקד ול-14.1% בכל שנת 2007. ברבעון הראשון נרשמו הפסדים ממימוש ניירות-ערך מגובי משכנתאות, ירידת-ערך ניירות-ערך מגובי נכסים אחרים והפסד על תיק נגזרות האשראי בסך של כ-3,760 מיליון ש"ח. בנטרול האמור לעיל, היה מגיע הבנק לרווח נקי בסך של 809 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-635 מיליון ש"ח ברבעון המקביל בשנה הקודמת, גידול בשיעור של 27.4%. שיעור תשואת הרווח הנקי לאחר ניטרולים אלו היה מגיע ל-18.7%, בהשוואה ל-14.6% ברבעון המקביל בשנה הקודמת. ההפסד מפעולות רגילות הסתכם ב-2,005 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 690 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפסד מפעולות רגילות להון העצמי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם ב-36.8% בחישוב שנתי, בהשוואה לתשואת רווח נקי להון העצמי של 16.0% בתקופה המקבילה אשתקד ול-12.3% בכל שנת 2007. בניטרול האמור לעיל היה מגיע הבנק לרווח נקי מפעולות רגילות של 371 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-690 מיליון ש"ח ברבעון המקביל בשנה הקודמת, ירידה בשיעור של 46.2%. שיעור תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות לאחר ניטרולים אלו היה מגיע ל-8.3%, בהשוואה ל-16.0% ברבעון המקביל בשנה הקודמת.

להלן השינויים בתוצאות הפעילות לתקופה ינואר-מרץ:

השינוי		2008	השינוי	2007	2008	
במיליוני ש"ח	רווח בנטרוחל ירידת ערך		במיליוני ש"ח			
(46.2)	(319)	371	(2,695)	690	(2,005)	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות רווח, (הפסד), נטו, מפעולות
	493	438	493	(55)	438	בלתי-רגילות לאחר מיסים
27.4	174	809	(2,202)	635	(1,567)	רווח (הפסד) נקי

ההפסד של הקבוצה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008, בהשוואה לרווח בתקופה המקבילה אשתקד, נבע בעיקר מהגורמים הבאים:

1. הפסד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 2,012 מיליון ש"ח, לעומת רווח מפעילות מימון בסך של 1,780 מיליון ש"ח. שינוי בסך של 3,792 מיליון ש"ח.
2. ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות בסך של 83 מיליון ש"ח.
3. גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של 419 מיליון ש"ח. לעומת זאת, השפיעו הגורמים הבאים על קיטון ההפסד:
 1. קיטון בהפרשה לחובות מסופקים בסך של 149 מיליון ש"ח.
 2. ירידה בהפרשה למיסים בסך של 1,440 מיליון ש"ח.
 3. גידול ברווח, נטו, מפעולות בלתי רגילות בסך של 493 מיליון ש"ח.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

ההפסד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-2,012 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 1,780 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נגרם כתוצאה מהשלכות המשבר בארה"ב אשר בא לידי ביטוי בהפסדים על ניירות-ערך מגובי נכסים והפסד על תיק נגזרות האשראי שהסתכמו ב-3,760 מיליון ש"ח. לפרטים ראה פרק "ניירות-ערך מגובי נכסים". ביטורל השפעת השלכות המשבר בארה"ב אשר תוארו לעיל, היה נרשם רווח מפעילות מימון בסך של 1,748 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של 1.6%.

להלן הגורמים העיקריים להפסד מפעילות מימון בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008:

- הפסדים בגין השקעות של שלוחות הבנק בחו"ל בניירות-ערך מגובי נכסים בסך 3,576 מיליון ש"ח (לפרטים נוספים ראה גם בפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים").
- הפסד בסך של 184 מיליון ש"ח מתיק נגזרות אשראי (בעיקר עסקות החלפת סיכון אשראי מסוג CDS (Credit Default Swaps) בסניף ניו יורק), המוצגות בשווי הוגן (לפרטים נוספים ראה גם בפרק "פעילות הבנק בארה"ב").
- קיטון של 253 מיליון ש"ח הנובע ממדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים על בסיס שווי הוגן לעומת מדידת התוצאות בפעילות הפיננסית המאזנית על בסיס צבירה, בעיקר כתוצאה מירידת הריבית במיגזר הצמוד למדד. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 נרשם הפסד של 352 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 99 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

לעומת זאת, גורמים שקיזזו את ההפסד מפעולות מימון:

- גידול של 96 מיליון ש"ח בהכנסות מימון על ההון הפיננסי המושקע במיגרי ההצמדה השונים, שנבע בעיקר מעלייה של 0.4% במדד הידוע בתקופה ינואר-מרץ 2008 לעומת ירידה של 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד.
- גידול של 97 מיליון ש"ח כתוצאה מעלייה בהיקף הפעילות הפיננסית של קבוצת הבנק.
- גידול של 56 מיליון ש"ח בגין הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר.

פער הריבית הכולל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 עמד על 1.13%, בהשוואה ל-1.12% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית במיגור הצמוד למדד בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הינו שלילי בשיעור של 1.43%, בהשוואה לפער חיובי בשיעור של 0.23% בתקופה המקבילה אשתקד. פער הריבית השלילי נבע ממדידת הרווח במכשירים נגזרים על בסיס שווי הוגן לעומת מדידת התוצאות בפעילות הפיננסית המאזנית על בסיס צבירה וזאת בשל ירידת הריבית במיגור הצמוד למדד אשר גרמה לעלייה בשווי ההוגן של ההתחייבויות הפיננסיות במכשירים נגזרים הצמודים למדד.

להלן תרומת מיגרי ההצמדה השונים לרווח מפעילות מימון:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ				
2007		2008		
תרומה לרווח כולל השפעת נגזרים	היקף הפעילות %	תרומה לרווח כולל השפעת נגזרים	היקף הפעילות %	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
861	29.7	1,070	34.5	מטבע ישראלי:
94	12.5	(88)	12.2	לא-צמוד
442	57.8	316	53.3	צמוד למדד
116	-	(83)	-	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
267	-	(3,227)	-	מכשירים פיננסיים נגזרים אחרים, נטו שאינם ALM
1,780	100.0	(2,012)	100.0	הכנסות (הוצאות) מימון אחרות, נטו
				סך הכל

המיגור השקלי הלא-צמוד - הרווח מפעילות מימון במיגור השקלי הלא-צמוד עלה ב-209 מיליון ש"ח, והסתכם ב-1,070 מיליון ש"ח, בעיקר כתוצאה מהגידול בהון הפיננסי המושקע במיגור זה ומעלייה בהיקף הפעילות.

המיגור השקלי הצמוד למדד - הרווח מפעילות מימון במיגור השקלי הצמוד למדד ירד ב-182 מיליון ש"ח, והסתכם בהפסד של 88 מיליון ש"ח. הירידה נבעה בעיקר ממדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים על בסיס שווי הוגן לעומת מדידת התוצאות בפעילות הפיננסית המאזנית על בסיס צבירה כאמור לעיל.

המיגור הנקוב במטבע-חוץ וצמוד מטבע-חוץ - הרווח מפעילות מימון במיגור זה ירד ב-126 מיליון ש"ח, והסתכם ב-316 מיליון ש"ח. יצויין כי הפעילות באופציות, בעיקר אופציות מטבע, אשר אינן נכללות בתוצאות המיגור, גרמו לרווח של 62 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 79 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מכשירים פיננסיים נגזרים אחרים, נטו - כולל את התוצאות, נטו, בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, אשר לא הוגדרו כפעילות גידור או ALM, בעיקר תוצאות פעילות נגזרי אשראי, פעילות Back to Back בגין מוצרים מובנים, וכן פעילות באופציות מטבע וריבית. ברבעון הראשון של שנת 2008 נרשמה הוצאה נטו בסך של 83 מיליון ש"ח, לעומת הכנסה נטו של 116 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בשל ירידה בשווי ההוגן של תיק נגזרות האשראי בסניף ניו יורק.

הכנסות (הוצאות) מימון אחרות - ברבעון הראשון של שנת 2008 נרשמו הוצאות נטו בסך של 3,227 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות נטו בסך 267 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות נבעו בגין הפסדים מהשקעות של שלוחות הבנק בחו"ל מניירות-ערך מגובי נכסים (לפרטים נוספים ראה גם פרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים").

להלן התפתחות התוצאות מפעילות מימון לפי מיגזרי פעילות עיקריים:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
	2007	2008
	במיליוני ש"ח	
	%	
מיגזר משקי הבית	475	486
מיגזר הבנקאות הפרטית	314	356
מיגזר עסקים קטנים	242	254
המיגזר המסחרי	128	53
המיגזר העסקי	537	220
מיגזר ניהול פיננסי	84	(3,381)
סך הכל	1,780	(2,012)
	(213.0)	

ההרעה בתוצאות מפעילות מימון מתבטאת בעיקר במיגזר הניהול הפיננסי ובמיגזר העסקי. ההפסד מפעילות מימון במיגזר ניהול פיננסי נבע בעיקר בשל הפסדים של שלוחות הבנק בחו"ל בניירות-ערך מגובי נכסים מסוג MBS, ומכשירי CDO אשר נכללים בתוצאות מיגזר זה וכן בשל הפסדים על תיק נגזרות אשראי בסניף ניו יורק. כמו-כן, הושפע ההפסד במיגזר בשל מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים על בסיס שווי הוגן לעומת מדידת התוצאות בפעילות הפיננסית המאזנית על בסיס צבירה. הירידה קוזה כתוצאה מעלייה בהכנסות מימון על ההון הפיננסי, בעיקר בשל עליית המדד הידוע בשיעור של 0.4%, בהשוואה לירידה של 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח מפעילות מימון במיגזר העסקי נבעה בעיקר בשל הפסדים בגין השקעות של שלוחות הבנק בחו"ל בניירות-ערך מגובי נכסים, מסוג SIV, אשר נכללים בתוצאות מיגזר זה. בנטרול הפסדים אלו בסך 367 מיליון ש"ח, חלה עליה ברווח המימוני של המיגזר. הירידה ברווח מפעילות מימון במיגזר המסחרי נובעת בעיקר מתרומה שלילית של בנק פוזיטיף בשקלים כתוצאה מירידה חדה בשער החליפין של הלירה הטורקית.

הפרשה לחובות מסופקים נערכה בצורה שמרנית ובהתחשב בהערכות הסיכונים בתיק האשראי והסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-32 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-181 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 82.3%. הפרשה הספציפית לחובות מסופקים הסתכמה ב-72 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפרשה נובע מגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות בסך של 110 מיליון ש"ח, כמו גם מהמשך השיפור בכושר החזר של הלווים. הירידה בהיקף הפרשה הספציפית לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נבעה מהמיגזר העיסקי והתבטאה בעיקר בענפי הבינוי והנדל"ן והחקלאות.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, המבוצעת בגין סיכונים שאינם מזוהים בתיקי חבויות הלקוחות, קטנה ב-40 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008, ירידה שנבעה בעיקר מקיטון בהיקף החובות הבעייתיים בגינם מחושבת הפרשה נוספת וכן קיטון בהפרשה נוספת בגין "העדר מידע כספי בתיק לוויים". בתקופה המקבילה אשתקד חל קיטון בסך של 19 מיליון ש"ח. יתרת ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-341 מיליון ש"ח.

יתרת ההפרשה הכללית, שנקבעה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב-707 מיליון ש"ח. סך ההפרשה הכללית וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים הסתכמה בסך של 1,048 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,088 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007.

לפרטים נוספים ראה נספח ב' לתמצית הדוחות הכספיים בדבר מרכיבי ההפרשה הספציפית וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים.

להלן ההתפתחות הרבעונית של ההפרשות לחובות מסופקים:

2007				2008	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
200	162	78	125	72	הפרשה ספציפית
(19)	40	61	(134)	(40)	הפרשה נוספת
181	202	139	(9)	32	סך הכל
שיעור ההפרשה הספציפית					
מהאשראי לציבור:					
0.43%	0.34%	0.16%	0.24%	0.14%	מאזני*
0.24%	0.19%	0.09%	0.14%	0.08%	מאזני וחוץ-מאזני*

* על בסיס שנתי.

להלן התפתחות ההפרשות לחובות מסופקים לפי מיגרי פעילות עיקריים:

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ			
השינוי	2007	2008	
%	במיליוני ש"ח		
(10.0)	40	36	מיגור משקי הבית
25.0	4	5	מיגור הבנקאות הפרטית
26.9	26	33	מיגור עסקים קטנים
6.3	32	34	המיגור המסחרי
(196.2)	79	(76)	המיגור העסקי
(82.3)	181	32	סך הכל

הפסד מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-2,044 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 1,599 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-1,284 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,367 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.1%. ההכנסות מפעילות בשוק ההון בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 גדלו בשיעור של 1.5% והסתכמו ב-411 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-405 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מעמלות מפעילות בניירות-ערך הסתכמו ב-255 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-229 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.4% שנבע מגידול בהיקפי הפעילות. ההכנסות מדמי ניהול קופות-גמל הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-83 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-108 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 23.1%, הנובעת בעיקר ממכירת מרבית הזכויות לניהול קופות הגמל של הבנק במהלך שנת 2007. ההכנסות מדמי הפצה של קרנות נאמנות הגיעו לסך של 60 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-65 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן הסתכמו הכנסות מדמי תפעול קופות גמל וקרנות נאמנות ב-13 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בהשקעות במניות, נרשם הפסד בסך של 3 מיליון ש"ח, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008, בהשוואה לרווח נטו בסך של 125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שנבע בעיקר מהכנסות מדיבינדנד על מניות שנמצאות בידי כונס נכסים, שעל-פי הוראות המפקח על הבנקים נכללות בתיק ניירות הערך של הבנק. ההכנסות התפעוליות והאחרות, שאינן נובעות משוק ההון ומהשקעה במניות, הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-876 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-837 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.7%.

בתרומות חברות כרטיסי האשראי להכנסות התפעוליות של קבוצת הבנק (לפני ניכוי ההוצאות המתייחסות לפעילות זו) חלה עלייה והיא הסתכמה ב-328 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-301 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 9.0% שנבע מגידול בהיקפי הפעילות. כמו-כן חל גידול בהכנסות מטיפול באשראי ועריכת חוזים שהסתכמו ב-111 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-90 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-2,268 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,849 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 22.7%.

הוצאות לשכר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמו ב-1,463 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,134 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 29.0%. הגידול נבע כתוצאה מתוכנית פרישה מרצון כמתואר להלן, מהשלכות הסכם השכר על ההפרשות הסוציאליות ומירידת שווי היעודות לפיצויים כתוצאה מירידות שערים בשוק ההון. מנגד קיזזו עליות אלו ירידה בהפרשה לבונוס והשפעת ירידת מחיר מניית הבנק על ההוצאות בגין יחידות הפנטום.

בחודש מרץ 2008 החליט דירקטוריון הבנק להציע לעובדים תוכנית פרישה מרצון בעלות של 250 מיליון ש"ח, אשר ההוצאה בגינה נכללה בדוחות הכספיים לשנת 2007.

נוכח פניות של עובדים נוספים שבקשתם לפרוש נדחתה במסגרת התוכנית האמורה, החליט הדירקטוריון של הבנק בחודש מאי 2008 להציע תוכנית נוספת לפרישה מרצון בעלות של 300 מיליון ש"ח, אשר עלותה נזקפה לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2008.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב-343 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-308 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.4%, בעיקר עקב גידול בהוצאות פחת על תוכנות.

ההוצאות האחרות הסתכמו ב-462 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-407 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.5%, שנבע בעיקר מגידול בהוצאות עמלות המשולמות על פעילויות בתחום ניירות-ערך ובתחום כרטיסי אשראי, עקב גידול בהיקפי הפעילות ובהוצאות מחשוב. שיעור כיסוי ההוצאות התפעוליות והאחרות על-ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות הגיע ל-56.6%, בהשוואה ל-73.9% בתקופה המקבילה אשתקד ול-66.1% בכל שנת 2007.

יחס ההוצאה להכנסה, המחושב לפי יחס ההוצאות התפעוליות והאחרות לרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות ואחרות, הגיע בניטרול הפסדים בגין השקעות הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים ותוכנית פרישה מרצון, ל-64.9%, בהשוואה ל-58.8% בתקופה המקבילה אשתקד ול-65.2% בכל שנת 2007.

ההפסד מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם ב-3,028 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 1,117 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בהטבת מס בסך של 952 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות מיסים בסך של 488 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביום 26 בפברואר שנת 2008 אישרה הכנסת שינויים בחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 וזאת נוכח ירידת שיעורי האינפלציה בישראל בשנים האחרונות. בעיקרו, החוק האמור קובע, כי השלכות השינוי במדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר 2008 לא יכללו בחישוב ההכנסה החייבת לצרכי מס הכנסה. להערכת הבנק, כתוצאה מכך יגדלו הוצאות המס של הבנק בשנים הבאות, כך שכל עלייה במדד המחירים לצרכן של 1% תגרום לעלייה של כ-40 מיליון ש"ח בהוצאות המס. בהשוואה להוצאות המס לפני ביטול החוק. עליית האינפלציה ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכמה ב-0.4%.

ההפסד מפעולות רגילות לאחר מיסים הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-2,076 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 629 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חלק בתוצאות מפעולות רגילות של חברות כלולות, נטו לאחר מיסים, הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ברווח בסך של 7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה המקבילה אשתקד עיקר התרומה לרווח נבעה מכלל החזקות עסקי ביטוח שתרמה 70 מיליון ש"ח. תרומה גבוהה זו נבעה מרווח מהנפקת חברה בת ומהשפעת שינוי הטיפול של חברות הביטוח בעתודה לסיכונים מיוחדים. **חלקם של בעלי-מניות חיצוניים בתוצאות נטו של חברות מאוחדות** הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בחלקם בהפסד של 64 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם ברווח שהסתכם ב-23 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם בהפסד נבע כתוצאה מתרומה שלילית בשקלים של בנק פוזיטיף, זאת כתוצאה מתיסוף משמעותי של השקל מול הלירה התורכית.

הרווח (ההפסד) הנקי מפעולות רגילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם בהפסד של 2,005 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 690 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח, נטו, מפעולות בלתי-רגילות, לאחר מיסים, הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-438 מיליון ש"ח ונבע מרווח ממכירת זכויות לניהול קופות-גמל. בתקופה המקבילה בשנת 2007 הסתכם הסעיף בהפסד של כ-55 מיליון ש"ח ונבע בעיקר מרישום הוצאות מיסים נדחים בגין המימוש הצפוי של ההשקעה בבנק יהב. **הרווח (ההפסד) הנקי של קבוצת הבנק** הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בהפסד בסך של 1,567 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 635 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח (ההפסד) הנקי למניה הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 בהפסד של 1.24 ש"ח, בהשוואה לרווח של 0.50 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פרטים על התשואה להון במונחים שנתיים (באחוזים):

2007					2008	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי מפעולות רגילות
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	שנת 2007	רבעון ראשון	
16.0%	16.1%	18.4%	*2.0%	12.3%	*(36.8%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי מפעולות רגילות
14.6%	23.0%	18.3%	*4.6%	14.1%	*(29.8%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי

* התשואות להון ברבעון הראשון של שנת 2008 וברבעון הרביעי של שנת 2007 הושפעו בעיקר מירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, שנזקפה לדוח רווח והפסד כאמור לעיל, אשר רשם הבנק בגין השקעותיו בניירות-ערך מגובי נכסים.

להלן התשואות בניטרול השפעות אלו:

2007					2008	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	שנת 2007	רבעון ראשון	
16.0%	16.1%	20.5%	18.9%	16.7%	8.3%	תשואת הרווח הנקי
14.6%	23.0%	20.5%	21.8%	18.6%	18.7%	מפעולות רגילות
						תשואת הרווח הנקי

התפתחות סעיפי המאזן

המאזן המאוחד הסתכם ב-308.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-303.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 2.0%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

השינוי	31.12.2007		31.3.2008	
%	במיליוני ש"ח			
2.0	5,925	302,991	308,916	סך הכל מאזן
2.9	5,854	205,016	210,870	אשראי לציבור
5.8	1,935	33,379	35,314	מזומנים ופקדונות בבנקים
(13.9)	(7,031)	50,431	43,400	ניירות-ערך
(0.1)	(230)	231,750	231,520	פקדונות הציבור
(1.0)	(185)	18,812	18,627	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(7.8)	(1,456)	18,778	17,322	הון עצמי

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק⁽¹⁾

השינוי	31.12.2007		31.3.2008	
%	במיליוני ש"ח			
(3.2)	(14,230)	451,428	437,198	תיקי ניירות-ערך של לקוחות***
(4.3)	(4,376)	102,421	98,045	קופות-גמל וקרנות השתלמות** ⁽²⁾
(7.7)	(3,273)	42,651	39,378	קרנות נאמנות*
(3.7)	(21,879)	596,500	574,621	סך הככל ⁽¹⁾

- * היתרות משקפות את החזקות לקוחות הבנק בקרנות נאמנות.
- ** ליום 31 במרץ 2008 סך של 5.2 מיליארד ש"ח בגין קופות גמל בניהול קבוצת הבנק המיועדות למכירה וסך של 92.8 מיליארד ש"ח קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.
- *** הירידה נובעת בעיקר כתוצאה מירידה בשווי הניירות הנסחרים (לדוגמא, מדד תל-אביב 100 ירד בכ-20%).
- (1) כולל נכסי לקוחות לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי תפעול ומשמורת, ובשנת 2007 גם שירותי ניהול.
- (2) לפרטים נוספים בדבר מכירת זכויות הניהול של קופות-גמל ראה פרק "פעילות שוק ההון" להלן.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב-210.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-205.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 2.9%. הגידול הושפע מעלייה בענף הבינוי והנדל"ן. יצוין כי הייסוף בשער השקל ביחס למרבית מטבעות החוץ תרם למיתון הגידול באשראי לציבור בשיעור של כ-1.3%.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל* לציבור לפי ענפי משק עיקריים:

ענף המשק	2007 בדצמבר 31			31 במרץ 2008		
	שיעור	סיכון אשראי	סיכון אשראי	שיעור	סיכון אשראי	שיעור
	השינוי %	כולל לציבור	כולל לציבור	מסך הכל	כולל לציבור	מסך הכל
חקלאות	(0.2)	1,794	1,791	0.5	0.5	0.5
תעשייה	(0.9)	43,993	43,617	11.4	11.2	11.2
בינוי ונדל"ן	3.1	59,639	61,491	15.5	15.8	15.8
חשמל ומים	9.0	6,767	7,379	1.8	1.9	1.9
מסחר	(5.1)	23,310	22,127	6.0	5.7	5.7
בתי-מלון, שירותי הארחה ואוכל	3.2	8,404	8,670	2.2	2.2	2.2
תחבורה ואחסנה	6.9	8,223	8,792	2.1	2.3	2.3
תקשורת ושירותי מחשב	7.7	7,515	8,090	1.9	2.1	2.1
שירותים פיננסיים	(2.3)	86,183	84,191	22.4	21.6	21.6
שירותים עסקיים ואחרים	6.9	13,770	14,718	3.6	3.8	3.8
שירותים ציבוריים וקהילתיים	(3.1)	9,972	9,667	2.6	2.5	2.5
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	1.9	30,145	30,710	7.8	7.9	7.9
אנשים פרטיים - אחר	3.2	80,540	83,148	20.9	21.3	21.3
חיבים אחרים בגין כרטיסי אשראי	(6.4)	5,277	4,941	1.4	1.2	1.2
סך הכל	1.0	385,532	389,332	100.0	100.0	100.0

* לרבות סיכון אשראי חוץ-מאזני, השקעות באגרות-חוב של הציבור, נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ובוצעו כנגד הציבור.

אשראי ללווים בעייתיים

להלן התפתחות החובות הבעייתיים⁽¹⁾ לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים:

ליום 31 בדצמבר 2007	ליום 31 במרץ 2008		
	2007	2008	
			חובות בעייתיים⁽¹⁾
3,820	4,746	3,454	שאינם נושאים הכנסה
1,536	1,439	1,155	שאורגנו מחדש ⁽²⁾
338	560	678	המיועדים לארגון מחדש ⁽³⁾
1,164	1,132	714	בפיגור זמני
6,261	6,857	5,950	בהשגחה מיוחדת ⁽⁴⁾
13,119	14,734	11,951	סך הכל אשראי מאזני ללווים בעייתיים ⁽¹⁾
1,512	1,747	1,448	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין לווים בעייתיים ⁽⁵⁾
525	94	195	אגרות-חוב של לווים בעייתיים
1	7	15	נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של לווים בעייתיים
15,157	16,582	13,609	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים ⁽¹⁾
530	483	500	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
499	437	495	(א) מזה: אשראי לדיור, שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
4,085	4,866	3,741	(ב) מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית ⁽⁴⁾

- (1) לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על-ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת, וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- (3) אשראי ללווים, אשר לבניו קיימת החלטה על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
- (4) למעט אשראי לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור.
- (5) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

ניירות הערך שבהחזקת קבוצת הבנק

הסתכמו ב-43.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-50.4 מיליארד ש"ח בסוף

שנת 2007, קיטון בשיעור של 13.9%.

הירידה בסך של כ-7.0 מיליארד ש"ח בהשקעות בניירות-ערך נבעה בעיקר מירידה בערכם של ניירות-ערך מגובי

נכסים, כמתואר בפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

בנוסף חלה ירידה בסך של 1.5 מיליארד ש"ח כתוצאה מפדיון אגרות-חוב ממשלתיות ומק"מים בבנק יהב והפקדת

התמורה בפקדונות בבנקים.

הבנק חבר במסלוקת הבורסה לניירות-ערך בע"מ ובמסלוקת מעו"ף בע"מ.

נכון ליום 31 במרץ 2008, שיעבד הבנק אגרות-חוב בהיקף של 166 מיליון ש"ח למסלוקת הבורסה ואגרות-חוב בהיקף

של 1,515 מיליון ש"ח למסלוקת המעו"ף, להבטחת פעילות לקוחותיו ובני הערבות ההדדית של חברי המסלוקה.

כמו-כן, חתם הבנק על אגרת-חוב לטובת בנק ישראל להבטחת אשראי שהבנק קיבל או יקבל מבנק ישראל.

לפי אגרת-חוב זו, הבנק שיעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד צף מלאי אגרות-חוב מסוג גילון ושחר עד לסך של

4.1 מיליארד ש"ח, נכון ליום 31 בדצמבר 2007.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מיגורי ההצמדה השונים:

שנוי	31.12.07	31.3.08	
%	מיליוני ש"ח		
			מטבע ישראלי:
(3.0)	(401)	13,564	לא-צמוד
(20.3)	(437)	2,152	צמוד למדד
(18.7)	(6,121)	32,809	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)*
(3.8)	(72)	1,906	פריטים לא כספיים
(13.9)	(7,031)	50,431	סך הכל
		43,400	

* לפריטים נוספים בדבר השקעות הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים, ראה נספח ג' לתמצית הדוחות הכספיים ופרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

היקף הפקדונות

הסתכמו ב-245.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-243.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

פקדונות אלה כוללים את פקדונות הציבור, פקדונות הממשלה ופקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

פקדונות הציבור

הסתכמו ב-231.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-231.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

הקיטון נגרם על-ידי פירעון פקדונות מסוג Callable CDs והשפעת הייסוף בשער החליפין של השקל ביחס למרבית

מטבעות החוץ. גידול בגיוס פקדונות בישראל קיזז קיטון זה.

פקדונות מבנקים

הסתכמו ב-11.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-9.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור

של 28.8%, אשר נבע בעיקר מגיוס פקדונות מבנקים (Federal Funds ואחרים) בסך 2.9 מיליארד ש"ח.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

הסתכמו ב-18.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-18.8 מיליארד ש"ח בסוף

שנת 2007.

ההון העצמי הסתכם ב-17.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-18.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, קיטון בשיעור של 7.8%, שנבע בעיקר מההפסד לתקופה.

יחס ההון העצמי למאזן הגיע לשיעור של 5.6%, בהשוואה ל-6.2% בסוף שנת 2007.

יחס ההון לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 9.74%, בהשוואה ל-10.26% בסוף שנת 2007.

יחס ההון הראשוני (TIER 1) לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 6.88%, בהשוואה ל-7.50% בסוף שנת 2007. ההון הראשוני כולל שטרי הון נדחים בסך של 1,411 מיליון ש"ח, שאושרו על-ידי המפקח על הבנקים כ"מכשירי הון מורכבים", שתרומתם הינה כ-0.5% ליחס ההון הראשוני.

יחס ההון המשני (TIER 2) לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 2.88%, בהשוואה ל-2.77% בסוף שנת 2007. ההון המשני כולל הון משני עליון (שטרי הון נדחים והפרשה כללית לחובות מסופקים), שיתרתו ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-1,481 מיליון ש"ח, ותרומתו ליחס ההון הכולל הינה 0.51%.

לפי הוראת המפקח על הבנקים מיום 17 באפריל 2008, נדרש הבנק לשקלל את החזקותיו בניירות-ערך מגובי משכנתאות מהסוגים ALT A, ALT B ו-CMBS לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון של הבנק, בשעור כפול מערכם בדוחות הכספיים. מאחר ותיק ה-MBS נמכר ביום 20 במאי 2008, הוראה זו לא באה לידי ביטוי ביחס ההון לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2008.

ביום 8 בינואר 2008 גייס הבנק כתבי התחייבות נדחים המהווים הון משני בסך של כ-620 מיליון ש"ח. ביום 7 באפריל 2008 הקצה הבנק לקרן יורק (York Capital Management) 52,500,000 מניות רגילות של הבנק ו-7,000,000 אופציות ניתנות למימוש למניות בתמורה לסך של 735 מיליון ש"ח. הנפקת המניות והאופציות תקבל ביטוי בדוחות הכספיים של הבנק החל מהרבעון השני של שנת 2008. השפעת ההנפקה על יחס ההון לרכיבי סיכון הינה כ-0.35%.

בהמשך שנת 2008 יחדל חלק מכתבי התחייבות הנדחים בסך של כ-0.6 מיליארד ש"ח, המהווים הון משני לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון, להיחשב כהון משני, וזאת בהתאם לכללים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים בכל הקשור בהכרה בכתבי התחייבות מסוג זה כהון משני של תאגידים בנקאיים.

בחודש ינואר 2008 אימץ הבנק מדיניות, אשר מכוונת להגדיל את יחס ההון הכולל של הבנק לרכיבי סיכון לרמה של 12% בסוף שנת 2009. הבנק בוחן דרכים שונות הפתוחות בפניו להשגתם של יעדים אלה, לרבות על-ידי גיוס הון ראשוני בדרך של הנפקת זכויות לבעלי המניות של הבנק, גיוס הון ראשוני מורכב (היברידי) וגיוס כתבי התחייבויות שיהוו חלק מההון המשני של הבנק.

יצוין, כי האמור לעיל בדבר יעדי הגדלת יחס ההון והדרכים להשגתם הינן בגדר "מידע צופה פני עתיד" והגשמתו תלויה הן בגורמים חיצוניים כמו מצב שוק ההון, התנאים הכלכליים בארץ ובחול"ל והן בתוכניות העסקיות של הבנק. לפיכך, קיימת אפשרות שהבנק לא יוכל לעמוד ביעדים אלו.

תוצאות פעולות מיגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בת, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה.

כמו-כן, יש לבנק השקעות, בעיקר בתחום הביטוח והנדל"ן, באמצעות חברות כלולות.

הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מיגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמיגזרים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

מיגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים. תיאור מפורט של מיגזרי הפעילות ואופן המדידה שלהם נכלל בדוח השנתי ל-2007.

להלן תוצאות פעילות קבוצת הבנק על-פי מיגזרים:

א. רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ			
השינוי	2007	2008	
	במיליוני ש"ח		
(65)	76	11	מיגזר משקי הבית
(22)	110	88	מיגזר הבנקאות הפרטית
(27)	71	44	מיגזר עסקים קטנים
(63)	30	(33)	המיגזר המסחרי
(184)	300	116	המיגזר העסקי
(2,347)	85	(2,262)	מיגזר ניהול פיננסי
13	18	31	אחרים והתאמות
(2,695)	690	(2,005)	סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי*:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ			
השינוי	2007	2008	
	במיליוני ש"ח		
227	35	262	מיגזר משקי הבית
105	110	215	מיגזר הבנקאות הפרטית
7	71	78	מיגזר עסקים קטנים
(55)	30	(25)	המיגזר המסחרי
(167)	300	133	המיגזר העסקי
(2,337)	75	(2,262)	מיגזר ניהול פיננסי
18	14	32	אחרים והתאמות
(2,202)	635	(1,567)	סך הכל

* הרווח (ההפסד) הנקי, על-פי הוראות בנק ישראל, כולל גם את התוצאות ממכירות של חברות מוחזקות ונכסים אחרים. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 נכלל רווח בסך של 438 מיליון ש"ח שנבע ממכירת הזכויות לניהול קופות-גמל. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2007, נכלל הפסד בסך של 55 מיליון ש"ח שנבע בעיקר מרישום הוצאות מיסים נדחים עקב המימוש הצפוי של בנק יב ונזקף ברובו למיגזר משקי הבית.

ג. יתרות מאזניות:

אשראי לציבור

השינוי		31.12.07	31.3.08	
%		במיליוני ש"ח		
3.4	1,530	45,083	46,613	מיגזר משקי הבית
2.1	519	24,860	25,379	מיגזר הבנקאות הפרטית
1.9	391	20,511	20,902	מיגזר עסקים קטנים
6.4	1,211	18,791	20,002	המיגזר המסחרי
2.3	2,186	95,270	97,456	המיגזר העסקי
3.4	17	501	518	מיגזר ניהול פיננסי
2.9	5,854	205,016	210,870	סך הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדירה:				
8.6	1,518	17,565	19,083	מיגזר משקי הבית
0.6	36	5,920	5,956	מיגזר הבנקאות הפרטית
1.9	316	16,228	16,544	מיגזר עסקים קטנים
0.7	218	31,125	31,343	הלוואות לדירה בישראל

פקדונות הציבור

השינוי		31.12.07	31.3.08	
%		במיליוני ש"ח		
0.9	306	35,821	36,127	מיגזר משקי הבית
(0.7)	(843)	115,827	114,984	מיגזר הבנקאות הפרטית
1.3	239	18,059	18,298	מיגזר עסקים קטנים
2.1	174	8,266	8,440	המיגזר המסחרי
15.5	5,607	36,129	41,736	המיגזר העסקי
(32.4)	(5,713)	17,648	11,935	מיגזר ניהול פיננסי
(0.1)	(230)	231,750	231,520	סך הכל

ד. נכסי הציבור:

נכסי הציבור המנוהלים

השינוי		31.12.07	31.3.08	
%		במיליוני ש"ח		
(57.5)	(20,240)	35,219	14,979	מיגזר מישקי הבית
(9.4)	(11,352)	121,322	109,970	מיגזר הבנקאות הפרטית
(35.5)	(4,616)	13,008	8,392	מיגזר עסקים קטנים
(37.5)	(3,329)	8,866	5,537	המיגזר המסחרי
(6.8)	(22,656)	335,572	312,916	המיגזר העסקי
48.9	40,314	82,513	122,827	אחרים והתאמות
(3.7)	(21,879)	596,500	574,621	סך הכל

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המיגזרים העיקריים, כשהם מפולחים לפעילויות משנה:

מיגזר משקי הבית

הרווח הנקי מפעולות רגילות של מיגזר מישקי הבית הסתכם ב-11 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-76 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 85.5%.

הכנסות המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמו ב-860 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-850 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.2%, אשר נבע מעלייה בהכנסות מבנקאות ופיננסים וקרטיסי אשראי. מנגד חלה ירידה בהכנסות המיגזר בחו"ל.

הכנסות המימון בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמו ב-486 מיליון ש"ח בהשוואה ל-475 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.3%, אשר נבע בעיקר מגידול באשראי הצרכני, וקוזז עקב הפסד בפעילות המגזר בתורכיה, בעיקר עקב שחיקת הלירה התורכית. ההפרשה לחובות מסופקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמה ב-36 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-40 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות המיגזר גדלו ב-20.8%, והסתכמו ב-784 מיליון ש"ח בהשוואה ל-649 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הגידול נבע מתוכנית פרישה מרצון, מהשלכות הסכם השכר על ההפרשות הסוציאליות ומירידת שווי היעודות לפיצויים כתוצאה מירידות שערים בשוק ההון. מנגד קיזזו עליות אלו ירידה בהפרשה לבונוס והשפעת ירידת מחיר מניית הבנק על ההוצאות בגין יחידות הפנטום.

בתוצאות המיגזר נכלל רווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 251 מיליון ש"ח, אשר מבטא את חלק המיגזר ברווח ממכירת הזכויות לניהול קופות גמל. בתקופה המקבילה אשתקד נכלל בתוצאות המיגזר הפסד בסך 41 מיליון ש"ח המבטא את חלק המיגזר מרישום הוצאה למסים נדחים המיוחסים למיגזר עקב המימוש הצפוי של בנק יהב. הרווח הנקי של מיגזר מישקי הבית הסתכם ב-262 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב-46.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-45.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 3.4%.

האשראי הצרכני גדל ב-8.6% בהשוואה לסוף שנת 2007 והסתכם בכ-19.1 מיליארד ש"ח.

פקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו ב-36.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-35.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 0.9%.

להלן נתונים על הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
2007	2008	
במיליוני ש"ח		
		מכספי אוצר
104	90	הלוואות
2	4	מענקים
106	94	סך הכל כספי אוצר
		הלוואות מכספי בנק
1,309	1,403	סך הכל הלוואות חדשות
1,415	1,497	הלוואות ישנות שמוחזרו מכספי בנק
230	217	סך הכל הלוואות שניתנו
1,645	1,714	

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרץ 2008								
סך הכל	פעילות בחו"ל			פעילות בישראל				
	מימון לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	מימון לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
ב מ ל י ו נ י ש " ח								
838	5	-	23	262	2	10	536	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(352)	(23)	-	(29)	(218)	-	-	(82)	- מחיצוניים
390	-	1	-	26	42	151	170	- בינמיזרי
(16)	-	-	-	-	(4)	-	(12)	הכנסות תפעוליות ואחרות:
860	(18)	1	(6)	70	40	161	612	- מחיצוניים
36	-	-	-	9	-	-	27	- בינמיזרי
849	4	-	17	37	35	113	643	סך ההכנסות (הפסד)
(65)	-	-	-	-	-	-	(65)	הפרשה לחובות מסופקים
40	(22)	1	(23)	24	5	48	7	הוצאות תפעוליות ואחרות:
33	(2)	-	1	10	2	19	3	- מחיצוניים
7	(20)	1	(24)	14	3	29	4	- בינמיזרי
4	7	-	7	-	(1)	(4)	(5)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
11	(13)	1	(17)	14	2	25	(1)	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח מפעולות רגילות
251	-	-	-	-	251	-	-	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
262	(13)	1	(17)	14	253	25	(1)	חלקם של בעלי-מניות חיצוניים (ברווחים) בהפסדים של חברות מאוחדות
1.6%	-	-	-	4.2%	-	36.6%	(0.4%)	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
44.2%	-	-	-	4.2%	-	36.6%	(0.4%)	רווח מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים ⁽²⁾
52,980	392	-	237	20,745	-	6,489	25,117	רווח (הפסד) נקי
42,455	-	-	32	-	-	6,511	35,912	תשואה להון מרווח מפעולות רגילות ⁽³⁾
42,524	409	-	275	17,848	-	5,581	18,411	תשואה להון מרווח נקי ⁽³⁾
22,095	-	-	-	-	22,095	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
6,177	-	-	-	-	6,177	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
7,786	-	-	-	-	7,786	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
46,613	432	-	317	20,694	-	6,087	19,083	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
36,127	-	-	99	-	-	-	36,028	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
								יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
								יתרת אשראי לציבור
								יתרת פקדונות הציבור

(1) דמי ניהול קופות-גמל, עמלת הפצת קרנות נאמנות ופעילות בניירות-ערך.

(2) על-פי הוראות בנק ישראל, כוללת תוצאות המיגזר בסעיף זה את התוצאות ממכירת חברות ונכסים אחרים המיוחסות ללקוחות המיגזר. הסעיף כולל את רווח המגזר ממכירת קופות גמל.

(3) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007							
סך הכל	פעילות בחו"ל			פעילות בישראל			
	מימון לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	מימון לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
ב מ ל י ו נ י ש " ח							
							רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
562	6	-	5	194	-	10	347
(87)	(4)	-	(3)	(151)	-	-	71
							הכנסות תפעוליות ואחרות:
395	-	2	-	28	55	137	173
(20)	-	-	-	-	(4)	-	(16)
850	2	2	2	71	51	147	575
40	-	-	-	12	-	-	28
							הוצאות תפעוליות ואחרות:
707	10	-	8	37	27	99	526
(58)	-	-	-	-	-	-	(58)
161	(8)	2	(6)	22	24	48	79
73	(2)	-	(2)	10	11	21	35
88	(6)	2	(4)	12	13	27	44
							רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
							רווח (הפסד) למיסים (הטבת מס) על הרווח מפעולות רגילות
							רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלקם של בעלי-מניות חיצוניים (ברוחים) בהפסדים
(12)	2	(1)	1	-	(5)	(4)	(5)
							של חברות מאוחדות
76	(4)	1	(3)	12	8	23	39
(41)	-	-	-	-	-	-	(41)
35	(4)	1	(3)	12	8	23	(2)
							רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
							הפסד מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים ⁽²⁾
							רווח (הפסד) נקי
11.5%	-	-	-	3.4%	-	31.4%	16.5%
5.2%	-	-	-	3.4%	-	31.4%	(0.8%)
							תשואה להון מרווח מפעולות רגילות ⁽³⁾
							תשואה להון מרווח נקי ⁽³⁾
48,586	65	-	109	20,546	-	5,747	22,119
41,260	-	-	-	-	-	5,877	35,383
39,260	60	-	101	17,240	-	5,354	16,505
							יתרה ממוצעת של נכסים
27,958	-	-	-	-	27,958	-	-
4,752	-	-	-	-	4,752	-	-
8,112	-	-	-	-	8,112	-	-
							יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
							יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
							יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
45,083	405	-	256	20,751	-	6,106	17,565
35,821	-	-	204	-	-	-	35,617
							יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2007
							יתרת פקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2007

(1) דמי ניהול קופות-גמל, עמלת הפצת קרנות נאמנות ופעילות בניירות-ערך.

(2) על-פי הוראות בנק ישראל, כוללות תוצאות המיגזר בסעיף זה את התוצאות ממכירת חברות ונכסים אחרים המיוחסות ללקוחות המיגזר. הסעיף כולל בעיקר הפסד שיוחס למיגזר אשר נבע מרישום הוצאות למיסים נדחים עקב המימוש הצפוי של בנק י"ה.

(3) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

מגבלות ופיקוח על פעילות המיגזר

- בחודש יולי 2007 תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, באופן שהתווסף לחוק פרק ב' 2 שענינו "פיקוח על עמלות" (להלן: "פרק העמלות") ושעיקריו מפורטים להלן: על-פי פרק העמלות, נגיד בנק ישראל אמור לקבוע רשימה של שירותים שבעדם רשאי תאגיד בנקאי לגבות עמלות מלקוחותיו ואת אופן חישובן של העמלות שניתן לגבות בעד שירותים אלה. הנגיד רשאי לקבוע סוגי שירותים שלגביהם לא יחולו הוראותיו לענין אופן חישוב העמלות. תאגיד בנקאי רשאי לפנות בבקשה למפקח על הבנקים, להוסיף שירות שבעדו הנו מבקש להיות רשאי לגבות עמלה. המפקח רשאי לאשר את הבקשה, רשאי להתנות בתנאים, או לדחותה. תאגיד בנקאי לא יעלה את הסכום או השיעור של עמלה, אלא אם כן הודיע על כך למפקח 30 ימים מראש. בנוסף רשאי הנגיד להכריז על שירות מסוים כעל שירות בר-פיקוח וזאת אם מתקיים לגביו אחד מאלה:
 1. העמלה בגין אותו שירות עלולה להפחית את התחרות בין התאגידים הבנקאיים, או בינם לבין גוף אחר הנותן שירות דומה;
 2. לקוח יכול לקבל שירות זה רק בתאגיד הבנקאי שבו מתנהל חשבונו;
 3. לדעת נגיד בנק ישראל זהו שירות חיוני, שיש צורך בפיקוח עליו משיקולים של טובת הציבור.לגבי שירות בר-פיקוח רשאי הנגיד לקבוע בצו, כל אחד מאלה:
 1. את סכום העמלה שתיגבה בעדו, או את שיעורה;
 2. את הסכום, או השיעור המירבי של עמלה שניתן לגבות בעדו;
 3. איסור על גביית עמלה בעד אותו שירות.יישום החקיקה נקבע ליום 1 ביולי 2008, מועד בו יכנסו לתוקף התעריפים שיאושרו על-ידי המפקח על הבנקים. אין ביכולת הבנק להעריך את ההשפעה המדויקת של החקיקה החדשה, שכן הצעת התעריפון החדש שהוגשה על-ידי הבנק לבנק ישראל טרם אושרה, אלא שהנהלת הבנק מעריכה כי היקף הכנסות קבוצת הבנק מעמלות עלול לקטון בכ-350 מיליון ש"ח.
- לעניין מעורבות הממונה על הגבלים עסקיים בתחום כרטיסי האשראי והכרזתו על ישראל ככעלת מונופולין, ראה פרק "חברות מוחזקות" להלן.

צפי להתפתחות לשנה הקרובה

עד סוף שנת 2008 מתעתד הבנק לפתוח כ-10-15 "סניפי בוטיק", מועד פתיחת הסניף הראשון צפוי בחודש אוגוסט 2008. הסניפים ימוקמו בשכונות מגורים ברחבי הארץ ויפנו לפלח לקוחות המעמד הבינוני בעלי הכנסה מעל הממוצע. כל אחד מ"סניפי הבוטיק" אמור לשרת כ-2,000-3,000 לקוחות ויהיו בהם 4-6 עובדים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר הבנקאות הפרטית

הרווח הנקי מפעולות רגילות של מיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-88 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-110 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 20.0%. הקיטון נבע בעיקר בשל גידול בהוצאות המיגזר וקוזז על-ידי גידול בהכנסות המיגזר אשר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ב-742 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-665 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.6% הנובע מעלייה ברווח המימוני בישראל עקב גידול באשראי הצרכני וברווח התפעולי בעקבות העלייה בהכנסות מכרטיסי אשראי. כמו כן חלה עלייה בהכנסות המיגזר בחו"ל הנובעת מגידול בעמלות תפעוליות מפעילות בניירות ערך בשוויץ וברווח מפעילות מימון בשל ייסוף בשער החליפין של הפרנק השוויצרי לעומת פחות בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה ב-5 מיליון ש"ח, בהשוואה 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המיגזר הסתכמו ב-595 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-463 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 28.5%. הגידול נבע מתוכנית פרישה מרצון, מהשלכות הסכם השכר על ההפרשות הסוציאליות ומירידת שווי העודות לפיצויים כתוצאה מירידות שערים בשוק ההון. מנגד קיזזו עליות אלו ירידה בהפרשה לבונוס עקב ירידה ברווח והשפעת ירידת מחיר מניית הבנק על ההוצאות בגין יחידות הפנטום. בתוצאות המיגזר נכלל רווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 127 מיליון ש"ח, אשר מבטא את חלק המיגזר ברווח ממכירת הזכויות לניהול קופות גמל.

הרווח הנקי של מיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב-215 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-110 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 95.5% שנבע בעיקרו מהרווח מפעולות בלתי רגילות. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב-25.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-24.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 2.1%, שנבע מגידול באשראי שניתן בחו"ל.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו ב-115.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-115.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, קיטון בשיעור של 0.7%, הנובע משחיקת יתרת הפקדונות במט"ח כתוצאה משינוי בשערי החליפין של המטבעות הזרים.

ביתרה הממוצעת של ניירות-ערך למשמרת חל גידול בשיעור של 11.5% והיא הסתכמה ב-79.3 מיליארד ש"ח ונבעה מגידול בהיקפי הפעילות בתחום זה.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרץ 2008							
סך הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	מימון לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
ב מיליוני ש"ח							
1,491	-	184	49	9	4	1,245	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(1,135)	-	(107)	(38)	-	-	(990)	- מחיצוניים
							- בינמיזרי
							הכנסות תפעוליות ואחרות:
431	69	48	5	177	61	71	- מחיצוניים
(45)	(2)	-	-	(36)	-	(7)	- בינמיזרי
742	67	125	16	150	65	319	סך ההכנסות
5	-	-	3	-	-	2	הפרשה לחובות מסופקים
							הוצאות תפעוליות ואחרות:
584	52	96	8	91	42	295	- מחיצוניים
11	-	-	-	-	-	11	- בינמיזרי
142	15	29	5	59	23	11	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
53	6	8	2	24	9	4	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
89	9	21	3	35	14	7	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(1)	-	-	-	-	-	(1)	חלקם של בעלי-מניות חיצוניים ברווחים של חברות מאוחדות
88	9	21	3	35	14	6	רווח נקי מפעולות רגילות
127	-	-	-	127	-	-	רווח מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים ⁽²⁾
215	9	21	3	162	14	6	רווח נקי
22.4%	-	14.2%	2.1%	-	42.4%	7.0%	תשואה להון מרווח מפעולות רגילות ⁽³⁾
61.2%	-	14.2%	2.1%	-	42.4%	7.0%	תשואה להון מרווח נקי ⁽³⁾
29,367	-	13,742	7,215	-	2,719	5,691	יתרה ממוצעת של נכסים
115,009	-	26,786	-	-	2,626	85,597	יתרה ממוצעת של התחייבויות
23,063	-	9,457	6,160	-	2,250	5,196	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
44,157	2,883	-	-	41,274	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
4,078	3,349	-	-	729	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
79,295	26,546	-	-	52,749	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
25,379	-	9,695	7,273	-	2,455	5,956	יתרת אשראי לציבור
114,984	-	29,720	-	-	-	85,264	יתרת פקדונות הציבור

(1) דמי ניהול קופות-גמל, עמלת הפצת קרנות נאמנות ופעילות בניירות-ערך.

(2) על פי הוראות בנק ישראל, כוללות תוצאות המיגזר בסעיף זה את התוצאות ממכירת חברות ונכסים אחרים המיוחסות ללקוחות המיגזר. הסעיף כולל את רווח המגזר ממכירת קופות גמל.

(3) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007							
סך הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	מימון לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
ב מ י ל י ו נ י ש " ח							
(210)	-	(147)	49	7	5	(124)	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
524	-	209	(41)	-	-	356	- מחיצוניים
							- בינמיזרי
							הכנסות תפעוליות ואחרות:
393	57	45	5	169	55	62	- מחיצוניים
(42)	(3)	-	-	(32)	-	(7)	- בינמיזרי
665	54	107	13	144	60	287	סך ההכנסות
4	-	-	3	-	-	1	הפרשה לחובות מסופקים
							הוצאות תפעוליות ואחרות:
454	43	96	8	69	35	203	- מחיצוניים
9	-	-	-	-	-	9	- בינמיזרי
198	11	11	2	75	25	74	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
88	5	5	1	33	11	33	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
110	6	6	1	42	14	41	רווח נקי
43.5%	-	8.0%	1.0%	-	36.0%	67.2%	תשואה להון מרווח מפעולות רגילות ⁽²⁾
43.5%	-	8.0%	1.0%	-	36.0%	67.2%	תשואה להון מרווח נקי ⁽²⁾
20,950	-	8,086	5,754	-	2,419	4,691	יתרה ממוצעת של נכסים
110,791	3,957	23,112	-	-	2,370	81,352	יתרה ממוצעת של התחייבויות
13,614	-	4,284	3,492	-	2,159	3,679	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
							יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות
55,210	4,394	-	-	50,816	-	-	וקרנות השתלמות
3,685	3,324	-	-	361	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
71,118	27,209	-	-	43,909	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
24,860	-	9,401	7,076	-	2,463	5,920	יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2007
115,827	-	30,175	-	-	-	85,652	יתרת פקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2007

(1) דמי ניהול קופות-גמל, עמלת הפצת קרנות נאמנות ופעילות בניירות-ערך.
 (2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

מגבלות ופיקוח על פעילות המיגזר

- באשר לפרטים על מעורבות רגולטורית בתחום העמלות הבנקאיות, ראה פרק "מיגזר משקי בית" לעיל.
- לענין מעורבות הממונה על הגבלים עסקיים בתחום כרטיסי האשראי וההכרזה על 'שראכרט כבעלת מונופולין' ראה פרק "חברות מוחזקות" להלן.

צפי להתפתחות לשנה הקרובה

באשר לפרטים על פתיחת סניפי בוטיק, ראה פרק "מיגזר משקי בית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר עסקים קטנים

הרווח הנקי מפעולות רגילות של מיגזר עסקים קטנים הסתכם ב-44 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 38.0%. הכנסות המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמו ב-391 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-374 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.5%. ההפרשה לחובות מסופקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמה ב-33 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המיגזר הסתכמו ב-285 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-222 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של 28.4%, אשר נבעה מתוכנית פרישה מרצון, מהשלכות הסכם השכר על הפרשות הסוציאליות ומירידת שווי היעודות לפיצויים כתוצאה מירידות שערים בשוק ההון. מנגד קיזזו עליות אלו ירידה בהפרשה לבנוס עקב ירידה ברווח והשפעת ירידת מחיר מניית הבנק על ההוצאות בגין יחידות הפנטום. בתוצאות המיגזר נכלל רווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 34 מיליון ש"ח, אשר מבטא בעיקר את חלק המיגזר ברווח ממכירת הזכויות לניהול קופות גמל. הרווח הנקי של מיגזר עסקים קטנים הסתכם ב-78 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.9%.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרץ 2008					
סך הכל	מימון לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
ב מ ל י ו נ י ש " ח					
609	27	2	2	578	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(355)	(22)	-	-	(333)	- מחיצוניים
					- בינמיזרי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
150	2	17	24	107	- מחיצוניים
(13)	-	(4)	-	(9)	- בינמיזרי
391	7	15	26	343	סך ההכנסות
33	1	-	-	32	הפרשה לחובות מסופקים
					הוצאות תפעוליות ואחרות:
273	3	13	16	241	- מחיצוניים
12	-	-	-	12	- בינמיזרי
73	3	2	10	58	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
29	1	1	4	23	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
44	2	1	6	35	רווח נקי מפעולות רגילות
34	-	34	-	-	רווח נטו, מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים ⁽²⁾
78	2	35	6	35	רווח נקי
18.9%	6.8%	-	57.3%	18.1%	תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון ⁽³⁾
35.2%	6.8%	-	57.3%	18.1%	תשואת הרווח הנקי להון ⁽³⁾
21,233	3,349	-	984	16,900	יתרה ממוצעת של נכסים
19,324	-	-	1,050	18,274	יתרה ממוצעת של התחייבויות
17,318	1,565	-	900	14,853	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
5,138	-	5,138	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
35	-	35	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
5,841	-	5,841	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
20,902	3,376	-	982	16,544	יתרת אשראי לציבור
18,298	-	-	-	18,298	יתרת פקדונות הציבור

(1) דמי ניהול קופות-גמל, עמלת הפצת קרנות נאמנות ופעילות בניירות-ערך.

(2) על פי הוראות בנק ישראל, כוללות תוצאות המיגזר בסעיף זה את התוצאות ממכירת חברות ונכסים אחרים המיוחסות ללקוחות המיגזר. הסעיף כולל את רווח המגזר ממכירת קופות גמל.

(3) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007				
סך הכל	מימון לדיוור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
ב מ י ל י ו נ י ש " ח				
307	27	1	1	278
(65)	(21)	-	-	(44)
144	2	18	22	102
(12)	-	(3)	-	(9)
374	8	16	23	327
26	2	-	-	24
211	3	7	14	187
11	-	-	-	11
126	3	9	9	105
55	1	4	4	46
71	2	5	5	59
33.9%	5.4%	-	42.9%	36.2%
33.9%	5.4%	-	42.9%	36.2%
19,054	2,955	-	865	15,234
17,511	-	-	948	16,563
14,492	1,794	-	864	11,834
8,485	-	8,485	-	-
19	-	19	-	-
6,602	-	6,602	-	-
20,511	3,298	-	985	16,228
18,059	-	-	-	18,059

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים

- בינמיזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים

- בינמיזרי

סך ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

הוצאות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים

- בינמיזרי

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח נקי

תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון⁽²⁾

תשואת הרווח הנקי להון⁽²⁾

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של התחייבויות

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות

יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת

יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2007

יתרת פקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2007

(1) דמי ניהול קופות-גמל, עמלת הפצת קרנות נאמנות ופעילות בניירות-ערך.

(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

מגבלות ופיקוח על פעילות המיגזר

- באשר לפרטים על מעורבות רגולטורית בתחום העמלות הבנקאיות, ראה פרק "מיגזר משקי בית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

המיגזר המסחרי

ההפסד הנקי מפעולות רגילות של המיגזר המסחרי הסתכם ב-33 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של - 30 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, הקיטון נבע בעיקר מהפסד מפעילות המגזר בחו"ל (תורכיה) וזאת עקב הירידה החדה בשער החליפין של הלירה התורכית ברבעון הראשון של שנת 2008.

הרווח הנקי מפעולות רגילות של פעילות המיגזר בישראל הסתכם ב-23 מיליון ש"ח בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 20.7%.

הכנסות המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמו ב-94 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-164 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 42.7% אשר נבע מהשינויים בשער החליפין כמוסבר לעיל.

הכנסות המיגזר מפעילות בישראל הסתכמו ב-155 מיליון ש"ח בהשוואה ל-147 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה לחובות מסופקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמה ב-34 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-32 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתוצאות המיגזר נכלל רווח מפעולות בלתי רגילות, בסך 8 מיליון ש"ח, אשר מבטא את חלק המיגזר ברווח ממכירת קופות גמל.

ההפסד של המיגזר המסחרי הסתכם ב-25 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 30 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב-20.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-18.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 6.5%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו ב-8.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-8.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 2.1%.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרץ 2008				
סך הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל	
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾
ב מ ל י ו נ י ש " ח				
344	10	45	47	242
(291)	(18)	(104)	(10)	(159)
48	1	5	10	32
(7)	-	-	-	(7)
94	(7)	(54)	47	108
34	1	-	9	24
84	1	14	8	61
15	-	-	-	15
(39)	(9)	(68)	30	8
25	3	7	12	3
(64)	(12)	(75)	18	5
31	3	28	-	-
(33)	(9)	(47)	18	5
8	-	-	-	8
(25)	(9)	(47)	18	13
(12.7%)	(97.4%)	(88.7%)	25.2%	3.9%
(9.7%)	(97.4%)	(88.7%)	25.2%	10.0%
19,158	229	1,516	5,007	12,406
8,184	46	197	1,155	6,786
17,017	232	1,695	4,290	10,800
3,238	-	-	-	3,238
144	-	-	-	144
4,845	-	-	-	4,845
20,002	294	1,814	4,589	13,305
8,440	-	-	1,159	7,281

רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

- מחיצוניים

- בינמיזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים

- בינמיזרי

סך ההכנסות (הפסד)

הפרשה לחובות מסופקים

הוצאות תפעוליות ואחרות:

- מחיצוניים

- בינמיזרי

רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים

חלקם של בעלי-מניות חיצוניים בהפסדים של חברות מאוחדות

רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות

רווח מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים⁽²⁾

רווח (הפסד) נקי

תשואה להון מרווח מפעולות רגילות

תשואה להון מרווח נקי

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של התחייבויות

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות

יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת

יתרת אשראי לציבור

יתרת פקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) על פי הוראות בנק ישראל, כוללות תוצאות המיגזר בסעיף זה את התוצאות ממכירת חברות ונכסים אחרים המיוחסות ללקוחות המיגזר. הסעיף כולל את רווח המגזר ממכירת קופות גמל.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרץ 2007					
סך הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
	ב מ ל י ו נ י ש " ח				
204	1	29	41	133	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(76)	-	(16)	(6)	(54)	- מחיצוניים
					- בינמיזרי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
42	-	3	6	33	- מחיצוניים
(6)	-	-	-	(6)	- בינמיזרי
164	1	16	41	106	סך ההכנסות
32	-	2	8	22	הפרשה לחובות מסופקים
					הוצאות תפעוליות ואחרות:
62	-	10	7	45	- מחיצוניים
13	-	-	-	13	- בינמיזרי
57	1	4	26	26	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
25	-	2	12	11	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
32	1	2	14	15	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(2)	-	(2)			חלקם של בעלי-מניות חיצוניים ברווחים של חברות מאוחדות
30	1	-	14	15	רווח נקי
14.1%	216.0%	-	69.7%	7.0%	תשואה להון מרווח מפעולות רגילות
14.1%	216.0%	-	69.7%	7.0%	תשואה להון מרווח נקי
15,513	53	827	3,899	10,734	יתרה ממוצעת של נכסים
6,966	-	-	690	6,276	יתרה ממוצעת של התחייבויות
15,019	49	761	3,814	10,395	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
3,969	-	-	-	3,969	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
8	-	-	-	8	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
4,315	-	-	-	4,315	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
18,791	202	1,768	4,589	12,232	יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2007
8,266	-	-	1,159	7,107	יתרת פקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2007

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

מגבלות ופיקוח על פעילות המיגזר

- באשר לפרטים על מעורבות רגולטורית בתחום העמלות הבנקאיות, ראה פרק "מיגזר משקי בית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

המיגזר העסקי

מבנה המיגזר

כללי

המיגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל ובח"ל. פעילות המיגזר העסקי של הבנק מושפעת מקצב הצמיחה ורמת הביקושים במשק, מרמת הביקושים העולמית, מההתפתחויות בענף הבנייה המקומי ומהתפתחות שיעורי הריבית. פעילות המיגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים, בעיקר על-ידי רכישת השתתפויות באשראי המאורגן על-ידי בנקים מובילים בחו"ל, וזאת בעיקר ללווים המדורגים בדירוג השקעה על-ידי חברות דירוג בינלאומיות. כמו-כן עוסק המיגזר במתן אשראי ללווים בעלי זיקה ישראלית ובהשקעות באגרות-חוב.

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המיגזר העסקי הסתכם ב-133 מיליון ש"ח בהשוואה ל-300 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 55.7%.

הרווח הנקי הושפע משתי מגמות: האחת - הרווח של המיגזר העסקי בישראל הסתכם ב-347 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-263 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 31.9%.

השיפור נבע הן מגידול ברווח מפעילות מימון והן מירידה בהיקף ההפרשה לחובות מסופקים. מנגד בפעילות המיגזר בחו"ל נרשם הפסד בסך של 214 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של כ-37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד נגרם עקב הירידה שחלה ברווחיות פעילות סניפי הבנק בארה"ב ואנגליה, שנבעה מהפסד בסך של כ-367 מיליון ש"ח, בגין ניירות-ערך מגובי נכסים מסוג SIV, כמתואר בפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

הכנסות המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמו ב-332 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-757 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 56.1%. בגין פעילות המיגזר בחו"ל נרשם הפסד שנבע בעיקר מרישום הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ניירות ערך מגובי נכסים. מאידך בגין פעילות המיגזר בישראל חלה עליה משמעותית בהכנסות המימון בין היתר כתוצאה מגביית חובות שלא נרשמו בניגם הכנסות מימון בעבר. בהכנסות התפעוליות חלה ירידה שנבעה מכך שבתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה מדיבידנד על מניות שנמצאות בידי כונס, שעל פי הוראת המפקח על הבנקים נכללת בתיק ניירות הערך של הבנק, שקיזזה את העליה בהכנסה.

בהפרשה לחובות מסופקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 נרשם קיטון בסך של 76 מיליון ש"ח, בהשוואה לגידול בסך של 79 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נגרם מגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות כמו גם מהמשך השיפור בכושר החזר של הלווים, בעיקר בענפי הבינוי והנדל"ן והחלקאות.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב-97.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-95.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, גידול בשיעור של 2.3%.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2008 הסתכמו ב-41.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-36.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, עלייה בשיעור של 15.5%.

לשלושת החודשים שנתייחמו ביום 31 במרץ 2008				
סך הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל	
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾
ב מ ל י ו נ י ש " ח				
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:				
- מחיצוניים	4	(183)	278	49
- בינמיזרי	7	(140)	(128)	333
הכנסות תפעוליות ואחרות:				
- מחיצוניים	-	24	10	96
- בינמיזרי	-	-	(1)	(17)
סך ההכנסות (הפסד)	11	(299)	159	461
הפרשה לחובות מסופקים	-	1	10	(87)
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
- מחיצוניים	5	46	17	103
- בינמיזרי	-	-	3	23
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים	6	(346)	129	422
הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח מפעולות רגילות	3	(129)	52	169
רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות	3	(217)	77	253
רווח מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים ⁽²⁾	-	-	-	17
רווח (הפסד) נקי	3	(217)	77	270
תשואה להון מרווח מפעולות רגילות ⁽³⁾	8.3%	(60.1%)	20.7%	39.2%
תשואה להון מרווח נקי ⁽³⁾	9.5%	(60.1%)	20.7%	42.2%
יתרה ממוצעת של נכסים	99,214	2,469	13,792	29,245
יתרה ממוצעת של התחייבויות	41,981	148	4,058	5,925
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	97,680	2,970	16,109	22,266
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות	10,515	-	-	10,515
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	10,599	-	-	10,599
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת	296,012	-	-	296,012
יתרת אשראי לציבור	97,456	2,617	10,885	28,202
יתרת פקדונות הציבור	41,736	218	4,619	5,684

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) על-פי הוראות בנק ישראל, כוללות תוצאות המיגזר בסעיף זה את התוצאות ממכירת חברות ונכסים אחרים המיוחסות ללקוחות המיגזר. הסעיף כולל את רווח המיגזר ממכירת קופות-גמל.

(3) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2007					
סך הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בניה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
	ב מ ל י ו נ י ש " ח				
804	(3)	206	239	362	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(267)	14	(129)	(110)	(42)	- מחיצוניים
					- בינמיזרי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
231	-	14	6	211	- מחיצוניים
(11)	-	-	-	(11)	- בינמיזרי
757	11	91	135	520	סך ההכנסות
79	-	-	36	43	הפרשה לחובות מסופקים
					הוצאות תפעוליות ואחרות:
129	4	41	16	68	- מחיצוניים
24	-	-	3	21	- בינמיזרי
525	7	50	80	388	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
225	2	18	35	170	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
300	5	32	45	218	רווח נקי
21.1%	17.9%	13.1%	9.8%	30.1%	תשואה להון מרווח מפעולות רגילות ⁽²⁾
21.1%	17.9%	13.1%	9.8%	30.1%	תשואה להון מרווח נקי ⁽²⁾
95,900	1,766	14,323	24,490	55,321	יתרה ממוצעת של נכסים
33,586	55	3,259	2,991	27,281	יתרה ממוצעת של התחייבויות
95,417	1,669	14,285	24,857	54,606	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
14,983	-	-	-	14,983	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
14,973	-	-	-	14,973	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
256,071	-	-	-	256,071	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
95,270	2,491	10,972	28,202	53,605	יתרת אשראי לציבור ל-31 בדצמבר 2007
36,129	148	3,669	5,684	26,628	יתרת פקדונות הציבור ל-31 בדצמבר 2007

- (1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
(2) בפעילויות שלא ניתן לייחס להן רכיבי סיכון, לא חושבה התשואה להון לפעילות זו.

מגבלות ופיקוח על פעילות המיגזר

- באשר לפרטים על מעורבות רגולטורית בתחום העמלות הבנקאיות, ראה פרק "מיגזר משקי בית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר ניהול פיננסי

כללי

פעילות מיגזר זה כוללת את ניהול ה"נוסטרו" של הבנק (דהיינו: פעילות הבנק למען עצמו, באמצעות השקעות באגרות-חוב, פקדונות בבנקים, הנפקות אגרות-חוב, עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, ועוד) וניהול סיכוני השוק והנזילות אשר הבנק חשוף אליהם מחמת עסקיהם של לקוחותיו, כחלק מפעילות מסחר ותמיכה בפיתוח ותמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים. כן כוללת פעילות מיגזר זה את פעילות חדרי העסקות במכשירים פיננסיים במט"ח ובשקלים.

סיכון השוק הינו סיכון להכנסות ולהון הקבוצה הנובע משינויים של מחירים ושערים בשווקים הפיננסיים, שעיקרם: סיכון ריבית - הסיכון להון ולהכנסות (כולל עתידיות) שעלול להיגרם כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים ובמיגזרים השונים (שקל צמוד ושקל לא-צמוד).

סיכון אינפלציה / שער חליפין - סיכון להון ולהכנסות (כולל עתידיות) שעלול להיגרם כתוצאה מהשפעת שינויים במדד המחירים ובשערי החליפין על חשיפת הבסיס (חשיפת ההון הפיננסי לשלושת מיגזרי ההצמדה: שקל לא-צמוד, שקל צמוד מדד ומיגזר המט"ח) ועל החשיפות הנובעות מפעילות המסחר.

סיכון נזילות - סיכון להכנסות ולהון שעלול להיגרם מאי יכולת לספק את צרכי הנזילות: דהיינו, החלטה של לקוחות למשוך כספים מהבנק בהיקף בלתי צפוי. במצבי ביקוש והיצע חריגים עלולה להיווצר עלות גדולה יותר מחמת גיוס מקורות שלא בהתאם לתכנון.

מוצרים ותחומי פעילות

מיגזר הניהול הפיננסי מתאפיין בחדשנות מתמדת. בשנים האחרונות נוספו לסל המוצרים בארץ שורה של מוצרים מורכבים, הכוללים: נגזרות ואופציות אקזוטיות, נגזרות אשראי ומוצרי ריבית מתוחכמים. בנוסף, בשנים האחרונות גובר השימוש במוצרים מובנים, הכוללים פקדון או אגרת-חוב, שתנאי הריבית שלהם נקבעים על-פי תנאי נגזרת כלשהי המשובצת במכשיר החוב.

פעילות המיגזר כוללת בין השאר השקעות בניירות-ערך מגובי נכסים. ביום 20 במאי 2008 מכר הבנק את מלוא החזקותיו בתיק ניירות-ערך מגובי משכנתאות בסניף ניו יורק. (לפרטים ראה פרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות ערך מגובי נכסים").

הבנק נותן ללקוחותיו שירות מקיף בחדרי העסקות להגנה ולהשקעה. חדר העסקות בתל-אביב מספק ללקוחותיו שירות במכשירים הפיננסיים השונים (עסקות מסוג ספוט, פורוורד, אופציות, אופציות אקזוטיות, עסקות החלף ומוצרים מובנים) ועל נכסי בסיס שונים (שערי חליפין במט"ח / מט"ח, מט"ח / ש"ח, ריביות שקליות, מדד מחירים לצרכן, מדדי מניית, סחורות וכו'). הבנק פועל כאחד מעושי השוק בחוזים עתידיים על אגרות חוב ממשלתיות מסוג שחר. בפעילות זו, חדר עסקות משמש גם כעושה שוק, ובמקביל, "דסק הלקוחות" מצטט מחירים ומבצע עסקות מול לקוחות הבנק.

חדר עסקות מהווה עושה שוק במרבית המוצרים בהם הוא פעיל; דהיינו, הבנק פועל כצד לעסקה מול הלקוח, ולא כמתווך בין הלקוח לצד ג'.

בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר עסקות, הן מצד הלקוחות המבקשים לבצע עסקות גידור והן מצד המשקיעים. עלייה זו גררה בעקבותיה גם דרישה למגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תחכום גבוהות יותר.

כמענה לצרכים אלה, וכדי לשמר את מעמדו כבנק מוביל וחדשני, ממשיך חדר עסקות לפתח מכשירים פיננסיים עבור לקוחותיו.

כמו-כן, הרחיב חדר העסקות באופן מהותי את פעילות "עשיית השוק" באופציות "אקזוטיות" (דוגמת אופציות שבתנאיהן כלולות התניות שונות, שיש בהן כדי להשפיע על ערכן של האופציות).

חדר העסקות מקיים פעילות שיווקית מול מוסדות פיננסיים זרים, דבר שהביא להגדלה משמעותית של מחזורי הפעילות מול לקוחות אלה (במיון המוצרים בהם הבנק "עושה שוק").

כמו-כן כולל המיגזר תוצאות מהשקעה במניות והשקעות בחברות כלולות.

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברוח הנקי שלו:

ההפסד של המיגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם ב-2,262 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 75 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד במיגזר ניהול פיננסי נבע בעיקר בשל הפסדים של שלוחות הבנק בחו"ל בניירות-ערך מגובי נכסים מסוג MBS, הפסדים ממכשירי CDO והפסד בגין תיק נגזרות אשראי בסניף ניו יורק. בנוסף חל קיטון כתוצאה ממדידת תוצאות הפעילות במכשירים נגזרים על בסיס שווי הוגן לעומת מדידת תוצאות הפעילות הפיננסית המאזנית על בסיס צבירה. מנגד נרשם שיפור כתוצאה מעלייה בהכנסות מימון על ההון הפיננסי, בעיקר בשל עליית המדד הידוע בשיעור של 0.4%, בהשוואה לירידה של 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

בהכנסות תפעוליות ואחרות חלה ירידה שנבעה מהפסדים מהשקעות במניות, נטו בסך של 3 מיליון ש"ח לעומת הכנסה בסך של 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בחלק בתוצאות הפעולות של חברות כלולות נרשם רווח בסך של 7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח. הירידה נבעה מכך שבתקופה המקבילה אשתקד עיקר התרומה לרווח נבעה מכלל החזקות עסקי ביטוח שתרמה 70 מיליון ש"ח. תרומה גבוהה זו נבעה מרווח מהנפקת חברה בת ומהשפעת שינוי הטיפול של חברות הביטוח בעתודה לסיכונים מיוחדים.

בתקופה המקבילה אשתקד נכלל בתוצאות המיגזר הפסד, נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים בסך 10 מיליון ש"ח שנבע בעיקר מרישום הוצאות מיסים נדחים בגין המימוש הצפוי של בנק יהב.

השקעת קבוצת הבנק בחברות כלולות הסתכמה ב-31 במרץ 2008 ב-677 מיליון ש"ח בהשוואה ל-766 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2007.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מיגזר בר דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים.

פעילות זו כוללת בעיקר: בנקאות להשקעות, פעילות בעסקי נאמנות ופעילות בכרטיסי אשראי ושוק ההון אשר אינה משוייכת למיגזרים הבנקאיים.

בנוסף, כוללת פעילות זו התאמות של פעולות בין-מיגזריות.

הרווח הנקי של מסגרת זו ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכם ב-32 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח במיגזר זה נובע מעלייה ברווח הנקי מכרטיסי אשראי מתיירות נכנסת בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעילות בלתי רגילה המיוחס למסגרת זו הסתכם ב-1 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד בסך 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פעילויות במוצרים

א. להלן התפלגות תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות:

לשלושת החודשים שנתיימו ב-31 במרץ 2008							
סך הכל	פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית	
ב מ י ל י ו נ י ש " ח							
25	9	-	-	2	4	10	רווח מפעילות מימון
328	86	3	3	24	61	151	הכנסות תפעוליות ואחרות
251	77	1	2	16	42	113	הוצאות תפעוליות ואחרות
102	18	2	1	10	23	48	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
40	7	1	-	4	9	19	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
62	11	1	1	6	14	29	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלקם של בעלי-מניות חיצוניים ברווחים
(4)	-	-	-	-	-	(4)	של חברות מאוחדות
58	11	1	1	6	14	25	רווח נקי
							יתרות ממוצעות
10,486	-	196	98	984	2,719	6,489	יתרה ממוצעת של נכסים
10,501	-	209	105	1,050	2,626	6,511	יתרה ממוצעת של התחייבויות
9,001	-	180	90	900	2,250	5,581	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

לשלושת החודשים שנתיימו ב-31 במרץ 2007*							
סך הכל	פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית	
ב מ י ל י ו נ י ש " ח							
23	7	-	-	1	5	10	רווח מפעילות מימון
301	83	2	2	22	55	137	הכנסות תפעוליות ואחרות
226	76	1	1	14	35	99	הוצאות תפעוליות ואחרות
98	14	1	1	9	25	48	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
42	6	-	-	4	11	21	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
56	8	1	1	5	14	27	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלקם של בעלי-מניות חיצוניים ברווחים
(4)	-	-	-	-	-	(4)	של חברות מאוחדות
52	8	1	1	5	14	23	רווח נקי
							יתרות ממוצעות
9,289	-	172	86	865	2,419	5,747	יתרה ממוצעת של נכסים
9,479	-	189	95	948	2,370	5,877	יתרה ממוצעת של התחייבויות
8,636	-	173	86	864	2,159	5,354	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

* הוצג מחדש בשל שינוי במודל הקצאת עלויות לפעילות בכרטיסי אשראי.

לשלושת החודשים שנתיים ב-31 במרץ 2008							
סך הכל	אחרים	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית	
		ש"ח	ב"מ	ב"מ	ב"מ	ב"מ	
25	1	11	-	2	9	2	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
411	33	68	4	17	246	43	הכנסות תפעוליות ואחרות:
-	57	(10)	(1)	(4)	(38)	(4)	- מחיצוניים
436	91	69	3	15	217	41	- בינמיזרי
324	92	41	-	13	143	35	סך הכל הכנסות הוצאות תפעוליות ואחרות
112	(1)	28	3	2	74	6	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
44	-	10	1	1	30	2	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
68	(1)	18	2	1	44	4	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים חלקם של בעלי-מניות חיצוניים ברווחים של חברות מאוחדות
(1)	-	-	-	-	-	(1)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות
67	(1)	18	2	1	44	3	רווח, נטו, מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים
437	-	17	8	34	127	251	רווח (הפסד) נקי
504	(1)	35	10	35	171	254	יתרות ממוצעות
142,955	57,812	10,515	3,238	5,138	44,157	22,095	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
21,032	-	10,599	143	35	4,078	6,177	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
422,356	28,577	296,012	4,845	5,841	79,295	7,786	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת

ב. להלן התפלגות תוצאות הפעילות בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות (המשך):

לשלושת החודשים שנסתיימו ב-31 במרץ 2007							
מיגזר משקי הבית	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר המסחרי	מיגזר העסקי	אחרים	סך הכל	
							ב מ י ל י ו נ י ש " ח
-	7	1	-	17	5	30	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות ואחרות:
57	226	18	5	45	54	405	- מחיצוניים
(4)	(35)	(3)	(1)	(7)	50	-	- בינמיזרי
53	198	16	4	55	109	435	סך הכל הכנסות
27	112	7	-	38	107	291	הוצאות תפעוליות ואחרות
26	86	9	4	17	2	144	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
11	38	4	2	7	1	63	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
15	48	5	2	10	1	81	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלקם של בעלי-מניות חיצוניים ברווחים של חברות מאוחדות
(6)	-	-	-	-	-	(6)	
9	48	5	2	10	1	75	רווח נקי
							יתרות ממוצעות
							יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל, קרנות נאמנות וקרנות השתלמות
27,958	55,210	8,485	3,969	14,983	30,623	141,228	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
4,752	3,685	19	8	14,973	-	23,437	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך במשמרת
8,112	71,118	6,602	4,315	256,071	20,323	366,541	

חברות מוחזקות

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאין בנקאיות, בישראל ובחו"ל. כמו-כן, לקבוצה השקעות בתחומי המשק השונים, בעיקר בישראל, באמצעות חברות כלולות. תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעילות רגילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 121 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 221 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הבדל שנבע בעיקר מהשפעות השינוי של שערי החליפין של השקל מול המטבעות הזרים. השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-13.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-14.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

חברות הבנות הבנקאיות בישראל (בנק יהב ובנק מסד) תרמו לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק סך של 6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הבנק על השקעותיו בחברות הבת הבנקאיות בישראל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 5.8%, בהשוואה ל-7.9% בתקופה המקבילה אשתקד. השקעת הבנק בחברות הבת הבנקאיות בישראל ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-486 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-422 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007.

להלן סקירת פעילות החברות העיקריות:

בנק מסד - מתמחה במתן שירותים למיגזר עובדי ההוראה, ציבור השכירים ובעלי עסקים קטנים. בחודש ספטמבר 2007 חתם הבנק על הסכם עם הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ למכירת מלוא החזקותיו של הבנק בבנק מסד, המהוות 51% מהון המניות שלו, תמורת סך של 236 מיליון ש"ח. ביום 14 במאי 2008 הושלמה עסקת המכר של בנק מסד. הבנק יכול לדווחותיו הכספיים ליום 30 ביוני 2008 רווח נקי מפעולות בלתי-רגילות בסך של 48 מיליון ש"ח. על-פי הסכם המכר נקבע כי בנק מסד ימשיך לקבל שירותי מחשוב מהבנק, בהתאם לתנאים הנהוגים כיום בין הבנק לבין בנק מסד, וזאת לתקופה של 3 שנים ממועד השלמה העסקה. הרווח הנקי של בנק מסד ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכם ב-8 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי להון העצמי הסתכמה ב-10.1%, בהשוואה ל-12.3% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומת בנק מסד לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק הסתכמה ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעת הבנק בבנק מסד ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-156 מיליון ש"ח. **בנק יהב -** בנק ייעודי, המתמחה במתן שירותים לעובדי המדינה ולעובדי חברות ותאגידים ממשלתיים. בחודש ספטמבר 2007 חתם הבנק על הסכם עם בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "בנק מזרחי") למכירת מלוא החזקותיו של הבנק בבנק יהב, המהוות 50% מההון המונפק שלו, והזכויות הנילוות אליהם ("המניות הנמכרות"). על-פי ההסכם המקורי, מועד ההשלמה יקבע בין הצדדים ובלבד שלא יהיה מאוחר מיום 27 בדצמבר 2007. ביום 13 בנובמבר 2007 תוקן הסכם המכירה ונקבע, כי התמורה בגין החזקות הבנק בבנק יהב תהיה בסכום קבוע של 371 מיליון ש"ח. בנוסף יהיה הבנק זכאי לקבל את חלקו היחסי מהרווח ממכירת קופות הגמל שבבעלות או בניהול של בנק יהב.

כמו-כן הוסכם, כי מועד ההשלמה של עסקת המכירה יידחה עד ליום 27 במרץ 2008 וכי אם עד לאותו מועד לא תושלם מכירת קופות הגמל של בנק יהב, כי אז יידחה מועד ההשלמה עד ליום 27 ביוני 2008. השלמת העסקה מותנית במספר תנאים מתלים ובכללם קבלת האישורים הרגולטורים הנדרשים על-פי דין. עם השלמת העסקה צפוי הבנק לרשום בדוחותיו הכספיים רווח בסך של כ-48 מיליון ש"ח, המבוסס על הון בנק יהב לסוף חודש מרץ 2008 וכן את חלקו ברווח ממכירת קופות הגמל כאמור לעיל.

כן הוסכם, כי בנק יהב ימשיך לקבל שירותי מיחשוב מהבנק, בהתאם לתנאים הנהוגים כיום בין הבנק לבין בנק יהב, וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד השלמת העסקה.

הרווח הנקי ברבעון הראשון של שנת 2008 של בנק יהב הסתכם ב-107 מיליון ש"ח, הכולל רווח מפעולות בלתי רגילות בסך של 96 מיליון ש"ח שנבע ממכירת זכויות לניהול קופות-גמל, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי להון העצמי הסתכמה ב-124.5%, בהשוואה ל-11.3% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור תשואת הרווח הנקי להון העצמי בנטרול מכירת הזכויות לניהול קופות הגמל הסתכם ב-9.6%, בהשוואה ל-11.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת בנק יהב לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק הסתכמה ב-4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת בנק יהב לרווח הנקי מפעולות בלתי-רגילות ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתכמה בסך של 30 מיליון ש"ח. השקעת הבנק בבנק יהב ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-330 מיליון ש"ח.

חברות הבנות בחו"ל מהוות חלק ממערך הפעילות הבינלאומית של הבנק, חברות הבת בחו"ל הן: Bank Hapoalim (Cayman) Ltd., Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A., Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd., Hapoalim Securities U.S.A. Inc., Poalim Asset Management, Hapoalim (Latin America) S.A., JSC Demir Kazakhstan Bank ו-Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi.

החברות הבנות בחו"ל סיימו את שלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 ברווח של 34 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (על בסיס דוחות רווח והפסד שלהן במטבע-חוץ, מתורגם לשקל לפי שער החליפין ליום הדוח).

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 תרומת חברות הבנות בחו"ל לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 214 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך 33 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הבדל שנבע בעיקר מהשפעת השינויים בשערי החליפין של השקל מול המטבעות השונים.

השקעת הבנק בחברות הבנות בחו"ל ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-4.3 מיליארד ש"ח.

בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד (להלן: "הפועלים שוויץ") - עוסק בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית ללקוחותיו הבינלאומיים.

הרווח הנקי של הפועלים שוויץ, על-פי דוחותיו הכספיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008, הסתכם ב-8 מיליון פרנק שוויצרי, בהשוואה ל-9 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת הפועלים שוויץ לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק הסתכמה ב-68 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפער בתרומה נובע משינויים בשערי החליפין של הפרנק השוויצרי מול השקל.

השקעת הבנק בהפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-1.1 מיליארד ש"ח.

בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג") - עוסק בפעילות בנקאית-פיננסית בלוקסמבורג ומחוצה לה. הפועלים לוקסמבורג משתתף במתן הלוואות באמצעות סינדיקציות בינלאומיות, וכן במתן הלוואות ללקוחות ישראליים.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 תרומת הפועלים לוקסמבורג היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 17 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה שלילית בסך של 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהפסדים מהשקעות בניירות-ערך מגובי נכסים.

השקעת הבנק בהפועלים לוקסמבורג ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-45 מיליון ש"ח.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף") - בנק שמאוגד ופועל בתורכיה, ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית ובנקאות להשקעות. בחודש מרץ 2008 החליט בנק פוזיטיף להגדיל את הונו בסכום של כ-79 מיליון לירות טורקיות (כ-59 מיליון דולר). הגדלת ההון התבצעה באמצעות השקעת הסכום האמור על-ידי הבנק כנגד הקצאת מניות, בעקבותיה עלה הבנק לשיעור החזקה של 65% בבנק פוזיטיף.

JSC Demir Kazakhstan Bank (להלן: "DKB") - עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

בכוונת בנק פוזיטיף המחזיק במלוא הבעלות בחברה לפתח את DKB ואת פעילותו, תוך בניית יכולות בנקאיות מתקדמות, ובכלל זה, הרחבת רשת הסניפים והגדלת בסיס הלקוחות.

הרווח הנקי המדווח של קבוצת בנק פוזיטיף על-פי דוחותיה הכספיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם בכ-7.7 מיליון לירות תורכיות (כ-6 מיליון דולר), בהשוואה לכ-7.1 מיליון לירות תורכיות (כ-5 מיליון דולר), בתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק, היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 99 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של 20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הבדל שנבע מייסוף משמעותי של השקל מול הלירה התורכית.

השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-826 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים ראה פרק "הפעילות הבינלאומית" להלן.

בנק הפועלים (קיימן) לימיטד (להלן: "קיימן") - בנק מסחרי, שעל-פי תנאי רישונו רשאי לפעול בכל סוגי

הפעילות הבנקאית, למעט פעילות עם תושבים מקומיים. נכסי קיימן כוללים השקעה בחברה-בת בבעלות מלאה, הפועלים (לטיין אמריקה) א.א.

תרומת קיימן לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2008 היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 14 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד לא תרם קיימן לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק. ההבדלים נבעו משינויים בשערי החליפין של השקל מול הדולר.

השקעת הבנק בקיימן ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-188 מיליון ש"ח.

Poalim Asset Management (להלן: "PAM") - חברות לניהול נכסים בינלאומיים. החברות מפתחות מוצרים

חדשים מורכבים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית, תוך שיתוף פעולה עם חברת Frank Russell העולמית ועם גופים מובילים אחרים.

הרווח הנקי של PAM, על-פי דוחותיו הכספיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008, הסתכם ב-1 מיליון ליש"ט, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת PAM לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 6 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הבדל שנבע משינוי בשער החליפין של השקל מול הליש"ט. השקעת הבנק ב-PAM ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-137 מיליון ש"ח.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "פועלים סקויריטיס") - חברה שהינה חברת Broker-Dealer

הרשומה והפועלת בארה"ב.

הרווח הנקי של פועלים סקויריטיס על-פי דוחותיו הכספיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם בכ-0.2 מיליון דולר בהשוואה ל-2 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר כתוצאה מכך שבתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הכנסות מיסים נדחים.

תרומת הפועלים סקויריטיס לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008, היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 8 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של 6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ההבדלים נבעו משינויים בשערי החליפין של השקל מול הדולר.

השקעת הבנק בפועלים סקויריטיס ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-81 מיליון ש"ח.

לעניין הענקת מעמד לבנק של FHC (Financial Holding Company), ראה פרק "פעילות הבנק בארה"ב".

חברות מאוחדות אחרות

לבנק חברות-בנות, שאינן בנקים, שעיסוקן בתחום הפיננסי. תחומי העיסוק העיקריים שלהן הינם שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, ביטוח עצמי (Re-Insurance Captive) של חברות הקבוצה, הנפקה ומימון, מתן שירותי בנקאות להשקעות, עריכת מחקרים והערכות שווי וייעוץ כלכלי.

ישראל, יורופיי (יורוקרד) ישראל, פועלים אקספרס ואמינית - הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום השימוש בכרטיסי אשראי בארץ ובחו"ל מתבצעות באמצעות חברות אלה, הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת - "תשלובת ישראל".

ישראל בע"מ (להלן: "ישראל", או "החברה") מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ישראל (שהוא מותג פרטי בבעלות החברה) המונפקים לשימוש בישראל בלבד וכן מנפיקה במשותף עם יורופיי (יורוקרד) ישראל ("יורופיי") כרטיסי אשראי בהם משולבים המותגים ישראל ו-MasterCard ("כרטיסי מסטרקארד"). כמו כן סולקת החברה עסקות בכרטיסי מסטרקארד, שהונפקו בארץ לרבות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו על-ידי מנפיקים מקומיים אחרים ונעשו בבתי עסק הקשורים עימה בהסכם וכן עסקות בארץ שנעשו בבתי העסק הני"ל בכרטיסים שהונפקו בחו"ל ומשולמות לבתי העסק במטבע ישראל. עסקות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בחו"ל ונעשות בארץ בבתי העסק הקשורים עם יורופיי בהסכם ומשולמות לבתי העסק במטבע חוץ נסלקות על-ידי יורופיי. ההנפקה והסליקה של כרטיסי מסטרקארד נעשית מכח רישיון שניתן על-ידי MasterCard International Incorporated. כמו-כן מנפיקה ישראל, סולקת ומתפעלת מגוון מוצרים נוספים כגון כרטיסי תדלוק וכרטיסי מתנה.

ישראל ויורופיי מנפיקות כרטיסים בנקאיים וכרטיסים חוץ-בנקאיים. הכרטיסים המונפקים על-ידי ישראל ויורופיי מופצים לבעלי חשבון בבנקים עימם הן קשורות בהסכמים, וכן מגייסת ומפיצה החברה כרטיסים במגוון של אפיקים אחרים.

במסגרת מגוון כרטיסי האשראי לסוגיהם השונים מנפיקה ישראל כרטיסי אשראי בשיתוף פעולה עם ארגונים, מועדונים וגופים צרכניים, מקצועיים ואחרים, כדוגמת כרטיסי אשמורת לחברי הסתדרות המורים, כרטיסי הוט לחברי הסתדרות ההנדסאים והטכנאים בישראל, כרטיסי חבר לאנשי צבא קבע, כרטיסי אשראי לחברי לשכת עורכי דין ועוד מגוון של שיתופי פעולה עם מועדוני צרכנות שונים.

ישראל מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג "Revolving" (תחת המותג More) המאפשרים ללקוחות לקבוע את תנאי הפרעון במסגרת התכנית המוצעת. כמו-כן מתפעלת ישראל תוכניות אשראי שונות על בסיס תוכנית "ישראלדיט" וכן מעמידה הלוואות לכל מטרה, על בסיס מסגרות בכרטיסים.

ישראל מנפיקה, תחת המותג מסטרקארד, כרטיסי World Signia, מותג יוקרתי בעל הטבות רבות ואיכותיות, המיועדים ללקוחות הפרימיום של הבנקים.

כרטיסי האשראי משרתים לקוחות במגזרים שונים ביניהם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים וכמו-כן רכש תאגידי, B2B (Business to Business - העברת תשלומים בין עסקים).

ישראל מפעילה תוכנית נאמנות למחזיקי הכרטיסים וכן עורכת מבצעי שיווק רחבי היקף, כולל מבצעים משותפים עם גופים מובילים בענפים שונים.

ישראל ויורופיי קשורות בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים ומציעות לבתי העסק השונים, בנוסף לשירותי הסליקה, גם מגוון שירותים שיווקיים, פיננסיים ותפעוליים.

מספר כרטיסי ישראל ומסטרקארד של התשלובת ליום 31 במרץ 2008 שהונפקו על-ידי ישראל ויורופיי הינו 2.5 מיליון כרטיסים, בדומה למספר הכרטיסים ביום 31 בדצמבר 2007.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי ישראל ומסטרקארד ל-16.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-14.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פועלים אקספרס - מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס המונפקים לשימוש

בישראל ובח"ל.

פועלים אקספרס מנפיקה כרטיסים בנקאיים וכרטיסים חוץ בנקאיים.

הכרטיסים הבנקאיים המונפקים על-ידי פועלים אקספרס מופצים לבעלי חשבון בבנקים עימם פועלים אקספרס קשורה בהסכמים וכן מגייסת ומפיצה פועלים אקספרס כרטיסים במגוון של אפיקים אחרים ביניהם באמצעות התקשרויות עם ארגונים ומועדונים.

פועלים אקספרס מנפיקה מגוון כרטיסי אשראי המותאמים לפלחי אוכלוסיה שונים ביניהם כרטיסי ביזנס ללקוחות עסקיים, כרטיסי פלטינה וכרטיסי סנטוריון לאלפיון העליון.

פועלים אקספרס מפעילה תוכנית נאמנות למחזיקי הכרטיסים וכן עורכת מבצעי שיווק, כולל מבצעים משותפים עם גופים שונים.

פועלים אקספרס קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים ומציעה לבתי העסק השונים, בנוסף לשירותי הסליקה, גם מגוון שירותים שיווקיים, פיננסיים ותפעוליים.

מספר כרטיסי אמריקן אקספרס, שהונפקו על-ידי פועלים אקספרס, ליום 31 במרץ 2008 הינו 229 אלפי כרטיסים, בהשוואה ל-223 אלפי כרטיסים בסוף שנת 2007.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי אמריקן אקספרס ל-1.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-1.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במסגרת התשלובת פועלת אמינית - המנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה המונפקים לשימוש בישראל ובח"ל.

הכרטיסים המונפקים על-ידי אמינית מופצים לבעלי חשבון בבנקים עימם היא קשורה בהסכמים.

מספר כרטיסי הויזה, שהונפקו על-ידי אמינית ליום 31 במרץ 2008, הינו 32 אלף כרטיסים בהשוואה ל-30 אלף כרטיסים בסוף שנת 2007.

ביום 9 במרץ 2007 נחתם מזכר הבנות בין הבנק לבין חברת הפניקס אחזקות בע"מ, אשר לפיו תרכוש הפניקס מאת הבנק 25% מסך כל הון המניות המוצע של ישראלכרט ויורפיי.

התמורה שתשולם על-ידי הפניקס עבור ההחזקות האמורות בחברות תחושב על בסיס שווי חברות מצרפי של 2.55 מיליארד ש"ח, תוך התאמות לחלוקת דיבידנד.

ביצוע העסקה כפוף לבדיקת נאותות ולאישורים רגולטוריים שונים. הממונה על הגבלים עסקיים פנתה לבנק והודיעה, כי הנה סבורה, כי יתכן, שרכישה של החזקות בישראלכרט ויורפיי על-ידי חברת הפניקס, או שיתוף פעולה אחר בין חברות אלה, עלולים לפגוע בתחרות בתחום האשראי ולפיכך ביקשה לקבל פרטים על ההתקשרות בין הבנק ו/או ישראלכרט לבין חברת הפניקס.

הבנק, ישראלכרט ויורפיי המציאו לממונה על הגבלים עסקיים את המידע שנתבקש על-ידיה.

כמו-כן קיבל הבנק העתק הודעה שנשלחה לחברת הפניקס על-ידי מנהלת מחלקת יועצים וסוכנים באגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, אשר על-פיה בכוונת האגף לבחון את עסקת הרכישה. בהודעה זו הובעה עמדה, כאילו רכישה זו "אינה עולה בקנה אחד עם המלצות צוות בכר לשינוי מבנה שוק ההון בישראל" וכאילו "קשרי הבעלות המשותפת בישראלכרט ויורפיי לא יאפשרו לבנק לשמש יועץ פנסיוני אובייקטיבי, במיוחד לגבי מוצרים של קבוצת הפניקס. סוגיה זו עלולה להשליך על עצם מתן רשיון יועץ פנסיוני לבנק או על קביעת כללים מגבילים בו". הבנק שולל הבעות עמדה אלה.

ביום 13 בנובמבר 2007, נחתם מזכר עקרונות בין ישראלכרט ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "יורופיי") לבין בנק המזרחי, אשר במסגרתו נקבע, בין היתר, כי בנק המזרחי ממשיך את הסדרי ההתקשרויות הקיימים בין הצדדים, בעניין הנפקת כרטיסים, לתקופה נוספת של 10 שנים. כמו כן סוכם, על ניהול מו"מ לכריתתו של הסכם חדש בין ישראלכרט ויורופיי לבין בנק המזרחי (במגמה לסיימו עד סוף פברואר 2008), אשר יתייחס גם להנפקת כרטיסי אשראי ממותגים לבנק המזרחי וקביעת הסדרי תפעול ומתן שירותים על-ידי ישראלכרט.

ההסכם החדש אמור אף הוא לעמוד בתוקף לתקופה של 10 שנים.

עבור הארכת תוקף ההסכמים הקיימים ל-10 שנים נוספות, הקצו ישראלכרט ויורפיי בחודש דצמבר 2007 לבנק המזרחי מניות המעניקות לו החזקה בשיעור של 1.8% מהון המניות שלהן.

בימים 4 במרץ 2008 ו-3 באפריל 2008 חתמו הצדדים על תוספת למזכר העקרונות מיום 13 בנובמבר 2007, שעל-פיהם הוארכה התקופה, לניהול המו"מ לכריתתו של הסכם חדש בין הצדדים, בתחילה עד ליום 3 באפריל 2008 ולאחר מכן עד ליום 10 באפריל 2008.

ביום 10 באפריל 2008 נמסר לבנק על-ידי ישראלכרט ויורופיי כי המו"מ לחתימת הסכם חדש בינן לבין בנק מזרחי לא השתכלל לכלל הסכם מחייב.

הבנק שוקל הצעה לציבור של מניות חברת ישראלכרט בע"מ. בשלב זה, אף כי טרם התקבלה החלטה לגבי ההצעה האמורה וטרם נקבעו מבנה גיוס ההון והמועדים לביצועו, פועלת חברת ישראלכרט להכנת טיוטת תשקיף, וזאת לפי בקשת הבנק.

בחודש פברואר 2008 התקשרו ישראלכרט ויורופיי בהסכם חדש עם הבנק לעניין הנפקה של כרטיסים המחליף את ההתקשרויות הקודמות שהיו קיימות בין הצדדים בעניין זה. תוקפו של ההסכם עם הבנק הינו ל-15 שנים ממועד חתימתו, וכניסתו לתוקף כפופה לקבלת כל האישורים הרלוונטיים לרבות אישורי הדיקטוריונים של ישראלכרט ויורופיי ושל הבנק. על-פי ההסכם זכאי בנק הפועלים לקבל מהחברות תשלומים שונים כמפורט בהסכם. עוד מסדיר ההסכם עם הבנק עניינים שונים הנוגעים לכרטיסים, לרבות תפעול, אחריות לנזקים, מוצרים ושירותים חדשים, כרטיסי מועדון, שיווק, פרסום והפצה.

רווח והכנסות מכרטיסי אשראי - הרווח הנקי מפעולות רגילות של תשלובת ישראלכרט בשלושת החודשים

הראשונים של שנת 2008 הסתכם ב-41 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.9% אשר נבע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות בכרטיסי האשראי.

תרומת תשלובת ישראלכרט לרווח הנקי, לאחר מיסים, מפעולות רגילות של הבנק הסתכמה ב-32 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 33 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת הפעילות של התשלובת להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המת"חיסות), הסתכמה ב-328 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-301 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.0%, שנבע בעיקרו מגידול בהיקפי הפעילות בארץ ובתיירות יוצאת ונכנסת.

בחודש מאי 2005 הכריז הממונה על הגבלים העסקיים (להלן: "הממונה") על ישראלכרט כבעלת מונופולין בסליקת כרטיסי החיוב ישראלכרט ומסטרקארד. בהסתמך על חוות דעת של יועצים משפטיים, הבנק וישראלכרט סבורים כי יש לישראלכרט טענות טובות נגד ההכרזה על מונופולין כאמור וישראלכרט עירערה בפני בית המשפט על ההכרזה. מכל מקום, קיימת הסכמה עם הממונה ולפיה הכרזת הממונה על מונופולין כאמור תבוטל בכפוף לקיומו של "ההסדר" המתואר להלן.

בחודש אוגוסט 2005 הודיעה רשות ההגבלים העסקיים לישראל כי בכונת הממונה להטיל עליה הוראות, לפי סעיף 30 לחוק ההגבלים העסקיים. עיקר ההוראות, שטייטה שלהן נמסרה לישראל:

- הוראה לפיה ישראל תאפשר סליקה מקומית של כרטיסי אשראי מסטרקארד על-ידי סולקים נוספים, וכן בכרטיסי ישראל (המותג שבבעלות ישראל) בכפוף לעמידה בתנאי הרישיון שפירט הממונה, כמתואר להלן.
- הוראה לישראל לחדש על "הסכם מקומי", המסדיר את יחסי הגומלין בין סולקים ומנפיקים לצורך סליקה בישראל של הכרטיסים האמורים, בתנאים זמניים של עמלה צולבת (עמלה המשולמת על-ידי סולקים של עסקות בכרטיסי אשראי למנפיקים של כרטיסי אשראי), כפי שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים לסולקים אחרים ועמלה צולבת קבועה כפי שתאושר. עמלות אלה מתייחסות לסליקת הכרטיסים האמורים וכן לסליקה על-ידי ישראל של כרטיסי ויזה המונפקים על-ידי הסולקים האחרים (להלן: "ההסכם המקומי").

- הוראה לישראל להשמיש ממשק טכני משותף לביצוע הסליקה המקומית. בין התנאים שקבע הממונה למתן רישיון סליקה של כרטיסי ישראל, לסולקים האחרים, נקבעה גם זכות ישראל לקבל תגמול כספי בגין הרישיון, וחובת הסולקים האחרים שיבקשו לקבל רישיון לסליקה כזו, להנפיק מספר מינימלי של כרטיסי ישראל.

הבנק וישראל סבורים, בהסתמך על חוות דעת של יועצים משפטיים, כי יש לישראל טענות טובות נגד עצם מתן ההוראות שבטייטה האמורה, תוכנן והיקפן. בחודש אוקטובר 2005 ישראל הביעה בפני הממונה את עמדתה זו. בעקבות מגעים שקוימו בין ישראל, אמינית וחברות כרטיסי האשראי לאומיקארד בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (ארבע החברות ביחד להלן: "חברות כרטיסי האשראי") לבין הממונה, הגיעו חברות כרטיסי האשראי להסדר ביניהן (להלן: "ההסדר"), בתמיכת הממונה, על כך שחברות כרטיסי האשראי תתקשרנה בהסכם מקומי מפורט, בדבר סליקה מקומית מלאה בישראל תוך הפעלת מימשק טכני מתאים (להלן: "המימשק הטכני"), של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד. הסדר זה כולל גם עניינים הטעונים קבלת אישור להסדר כובל מאת בית הדין להגבלים עסקיים. חברות כרטיסי האשראי, ביחד עם הבנקים בעלי השליטה בהן בהתאמה, הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הגישו לבית הדין ב-30 באוקטובר 2006 בקשה לאישור הסדר כובל בתנאים שגובשו והוסכמו עם הממונה. לפי תנאיו, ההסדר יהיה בתוקף מעת שיאושר על-ידי בית הדין ויפקע ביום 1 ביולי 2013. הוגשו התנגדויות לבקשה האמורה. בית הדין נתן היתר זמני להסדר בתוקף עד ליום 31 במאי 2008 ובכונת ישראל לבקש מבית הדין להאריך את תוקפו.

תנאי ההסדר כוללים, בין היתר: קביעת שעורי עמלה צולבת הפוחתים בהדרגה בתקופת ההסדר, התחייבות הצדדים לפנות לבית הדין לאישור עמלה צולבת לתקופה שלאחר תום ההסדר אם הצדדים יבקשו להמשיך בסליקה צולבת, חיוב ישראל לקבוע, בתנאים מסוימים, שיעורי עמלות זהות לאותו בית עסק הסולק עמה עסקות בכרטיסי ישראל ומסטרקארד, וכן כללי התנהגות שונים שיחולו על חברות כרטיסי האשראי בהתקשרויותיהן עם בתי עסק לצרופם להסדרי סליקה עימן, וביניהם איסורי קשירה בין כרטיסים שונים, איסורי הפלייה שונים, ובנוסף, התחייבות של הבנקים הנ"ל להחיל את כללי ההתנהגות האמורים גם על עצמם וליטול על עצמם כללי התנהגות בקשריהם עם מחזיקי כרטיסי אשראי ועם בתי עסק המכבדים כרטיסי אשראי, שתכליתם איסורי הפלייה, קשירה, או השפעה, בדרכים שנאסרו בהסדר, למעבר לכרטיסי אשראי מסוים או לסליקה עם מי מחברות כרטיסי האשראי.

ההסדר כולל גם הוראה לפיה תבטל הממונה את ההכרזה על ישראל כבעלת מונופולין בסליקת כרטיסי ישראל ומסטרקארד בהתקיים תנאים שנקבעו בהסדר, וביניהם אישור בית הדין את ההסדר וביצוע סליקה צולבת של עסקות באמצעות הממשק הטכני. ביום 11 בנובמבר 2007 פסק בית הדין, במסגרת הדיון בבקשה לאישור הסדר כובל כי בטרם יפסוק בבקשה ימונה מומחה שיקבע מהם הרכיבים הנכללים בעקרונות שנקבעו לעניין חישוב עמלה צולבת אשר נקבעו על-ידי בית הדין בהליך אחר שבין חלק מחברות כרטיסי האשראי ואשר ישראל לא היתה צד בו. בעקבות קביעה זו מונה מומחה הבנק וישראל ערערו על קביעת בית הדין וביקשו לעכב את ביצועה. הממונה וצדדים נוספים ביקשו לדחות את הערעור ואת הבקשה לעיכוב הביצוע. ביום 18 במרץ 2008 דחה בית המשפט העליון את הערר.

הבנק וישראל אינם יכולים להעריך האם ומתי תאושר הבקשה לאישור קבוע של ההסדר.

בחודש מאי 2007 חתמו ישראל ואמינית על ההסכם המקומי.

בחודש יוני 2007 החלו חברות כרטיסי האשראי לסלוק בסליקה ישירה בישראל, באמצעות המימשק הטכני, עסקות שנעשו בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה, כל חברה לפי סוגי כרטיסי האשראי בהם היא עוסקת. בעקבות המלצות של וועדה בינמשרדית לבחינת כשלי השוק בענף כרטיסי האשראי הוגשה לכנסת בחודש מרץ 2007 הצעת חוק פרטית (להלן: "הצעת החוק הפרטית") המבוססת על המלצות הוועדה, ובאפריל 2008 הופץ מטעם משרד האוצר תזכיר חוק (להלן: "התזכיר"), שניהם לתיקון חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. הצעת החוק הפרטית והתזכיר אינם זהים בהיקפם ובפרטיהם אולם בעיקרם מוצע בהם או במי מהם, בין היתר, להטיל חובת רישוי על-ידי נגיד בנק ישראל על מי שחפץ לעסוק בסליקת כרטיסי אשראי, וכן להסמיך את המפקח על בנקים לקבוע כי סולק בשיעור מסוים של עסקות בכרטיסי חיוב (10% בהצעת החוק הפרטית ו-20% בתזכיר) הוא "סולק גדול" וכי מנפיק בשיעור מסוים של כרטיסי חיוב (5% בהצעת החוק הפרטית ו-10% בתזכיר) הוא "מנפיק גדול". קביעות אלה של המפקח תאפשרנה למפקח, אם יהיה סבור כי הדבר דרוש לצורך הבטחת התחרות בתחום סליקת כרטיסי החיוב או להבטחת טובת הלקוחות או הספקים, להורות למנפיק גדול לאפשר לכל מי שסולק כרטיסי חיוב לסלוק עסקות בכרטיסים שלו, ולהורות לסולק גדול של עסקות בכרטיסי חיוב לסלוק כרטיסים שהונפקו על-ידי אחרים. בתזכיר מוצע גם לראות בעמלה צולבת עמלה לפי חוק הבנקאות (שרות ללקוח), התשמ"א-1981 ובהצעת החוק מוצע להסמיך את המפקח להעביר הצעה לקביעת עמלה צולבת מרבית ל"ועדת מחירים" ול"שרים" על-פי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושרותים, התשנ"ו-1996. עוד מוצע להקנות למפקח על הבנקים סמכויות שמטרתן לסייע בביצוע הקביעות האמורות לעיל. הבנק מעריך כי האפשרות שיתממש כל אחד מהדברים הבאים: סליקה בהיקף רחב של עסקות בכרטיסים מסוג מסטרקארד על-ידי סולקים נוספים מלבד ישראל; החלת ההסדר ותנאיו לרבות הפחתת העמלה הצולבת, או השוואת עמלות הסליקה בכרטיסי ישראל לאלה שבכרטיסי מסטרקארד; השארות ההכרזה על מונופולין בניגוד להסדר על כנה ומתן הוראות על בסיס זה; חקיקה בהתאם להצעת החוק הפרטית או התזכיר ובעקבותיה הכרזה על החברה כ"מנפיק גדול" ופעילות משתתפים קיימים או חדשים בשוק כרטיסי האשראי בהתאם לכך, לרבות במותגים שבבעלותן ובהפעלתן של חברות כרטיסי אשראי של הבנק; אפשרות כזו עלולה להביא להקטנה בהכנסות קבוצת הבנק בעתיד, אך אין ביכולתו של הבנק לאמוד את היקף השפעה זו. בחודש מרץ 2007 הונחו על שולחן הכנסת שתי הצעות חוק פרטיות העוסקות בהפרדת הבעלות בחברות כרטיסי האשראי מהבנקים, בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך, אם הצעות החוק הנ"ל יתגבשו לדבר חקיקה, ובמידה ויתגבשו לחקיקה את השלכותיהן על הבנק, אם בכלל.

פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") - פועלת במגוון רחב של שירותי בנקאות להשקעות, השקעה בקרנות הון ובחברות עתירות ידע וטכנולוגיה.

הפעילות של פועלים שוקי הון מנוהלת באמצעות שני מיגזרי פעילות עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות ומיגזר הטכנולוגיה וההשקעה בתחום קרנות הון.

בנוסף, פועלים שוקי הון פועלת בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל. קבוצת פועלים שוקי הון מעניקה מגוון שירותי בנקאות להשקעות הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות בארץ ובח"ל, ייעוץ לתהליכי הפרטה ולהנפקות ציבוריות ופרטיות בחו"ל וליווי חברות בארץ ובח"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (19.97%) פועלים אי.בי.אי, במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוס הון בדרך של הנפקות פרטיות.

בהתאם לאסטרטגיית החברה להרחבת היצע שירותי בנקאות להשקעות ללקוחותיה גם לשוקי הון בינלאומיים, פועלת פועלים שוקי הון במסגרת שיתוף פעולה אסטרטגי עם בנק ההשקעות האמריקאי William Blair. במסגרת שיתוף הפעולה האמור, מציעים פועלים שוקי הון ו-William Blair שירותי בנקאות להשקעות ליחידים ולחברות ישראליות והקשורות לישראל (Israeli Related) ובכלל זה, שירותים בקשר עם הנפקות פרטיות וציבוריות בחו"ל, וכן בקשר עם עסקות מיזוגים ורכישות.

פועלים שוקי הון סיימה את הרבעון הראשון של שנת 2008 בהפסד בסך של 7 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מירידה בפעילות הבנקאות להשקעות, ירידה ברווחים מחברות כלולות והפסדים מניירות-ערך סחירים.

תרומת פועלים שוקי הון לרווח הנקי של הבנק היתה שלילית והסתכמה בסך של 8 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה חיובית בסך של 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב-326 מיליון ש"ח.

פועלים שרותי נאמנות - מציעה מגוון שירותי נאמנות בתחום העסקי, הפרטי והאישי-משפחתי לתושבים מקומיים, לתושבי-חוץ, לחברות ישראליות ולחברות זרות. כמו-כן, משמשת החברה כנאמן למספר רב של קרנות נאמנות. סך הנכסים בנאמנות ליום 31 במרץ 2008 הסתכם בכ-40.6 מיליארד ש"ח.

חברות כלולות

חלקו של הבנק בתוצאות, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכם ברווח בסך של 7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שעיקרו נבע מחברת כלל החזקות עסקי ביטוח.

ההשקעה של קבוצת הבנק בחברות הכלולות ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-677 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-766 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007.

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל החזקות") הינה חברת החזקות בענף הביטוח ובתחומים הקשורים לביטוח.

תרומת כלל החזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמה ב-9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה מרישום רווח בתקופה המקבילה אשתקד מהנפקת חברה בת ומהשפעת שינוי הטיפול על-ידי חברות הביטוח בעתודה לסיכונים מיוחדים. הבנק מחזיק ליום 31 במרץ 2008 10.1% מהון המניות של כלל החזקות.

יתרת ההשקעה בחברה ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-313 מיליון ש"ח. שווי השוק של ההשקעה לאותו מועד הסתכם ב-362 מיליון ש"ח.

לענין הגבלות על החזקות בכלל החזקות עסקי ביטוח ראה פרק "פעילות שוק ההון" להלן.

לפרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות בכלל החזקות עסקי ביטוח - ראה ביאור 4 לתמצית הדוחות הכספיים. **דלק נדל"ן בע"מ** (להלן: "דלק נדל"ן") - הינה חברה העוסקת בשלושה תחומי פעילות עיקריים - השקעות בתחום הנדל"ן המניב בחוץ לארץ, פעילות בתחום ייזום, פיתוח ובנייה של פרויקטים למגורים בארץ ופעילות של ייזום, פיתוח, הקמה ורכישה של מבנים מסחריים, תחנות דלק ומבני משרדים והשכרתם כנכסים מניבים.

תרומת דלק נדל"ן לרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 היתה שלילית והסתכמה בהפסד של 1 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הבנק מחזיק ליום 31 במרץ 2008 ב-9.8% מהון המניות של דלק נדל"ן.

השקעת הבנק בחברה ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב-264 מיליון ש"ח. שווי השוק של השקעת הבנק לאותו מועד היתה 140 מיליון ש"ח, (שווי השוק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים עומד על כ-170 מיליון ש"ח).

בשל פער זה ביקש הבנק לבצע הערכת שווי להשקעתו בדלק נדל"ן. נוכח מורכבותה של החברה, הצורך בעריכת מספר רב של שמאוויות לנכסי נדל"ן במקומות רבים בעולם, לא עלה בידי הבנק להשיג הערכת שווי למועד זה. דלק נדל"ן, התחייבה בפני הבנק, כי תעמיד לרשותו את כל הנתונים הנדרשים לביצוע הערכת שווי ליום 30 ביוני 2008.

התוכנית האסטרטגית

בנק הפועלים פועל לפי תוכנית אסטרטגית ארוכת טווח. התוכנית נבחנת ומעודכנת מדי שנה. בתחילת שנת 2008 אישרו הנהלת הבנק והדירקטוריון את תוכניות העבודה והיעדים העסקיים של הבנק לשנת 2008 על בסיס התוכנית האסטרטגית.

היעדים העסקיים של הבנק הם: העלאה הדרגתית של התשואה להון של הבנק עד לרמות המקובלות בבנקאות הבינלאומית; ביסוס מובילות השוק בישראל בכל תחומי הפעילות הבנקאית; המשך הרחבת פעילות הבנק בחו"ל. תכניות העבודה של הבנק, שגובשו בסוף שנת 2007, כווננו להביא להשגת תשואה להון מפעולות רגילות של כ-15.0% בשנת 2008.

ואולם, לאחרונה הודיע הבנק על מספר צעדים משמעותיים (בהם מכירת תיק ה-MBS שברשותו והרחבת תוכנית הפרישה המוקדמת) שהשפיעו מהותית על תוצאות הרבעון הראשון, ובעקבות כך להערכה, על בסיס הנתונים הידועים כיום, כי תשואת הרווח הנקי להון השנתית תעמוד על 7%-10%, מזה תשואת רווח מפעולות רגילות בשיעור של 2%-4%. הבנק קבע לעצמו אסטרטגיה המתמקדת בחמישה צירי פעולה עיקריים:

- ביסוס מובילות השוק והגברת הפעילות מול לקוחות הבנק, תוך שאיפה למצוינות בקשרי הבנק עם הלקוחות.
- הרחבת הפעילות בחו"ל, תוך כוונה למנף את יכולות הבנק בתחומי הבנקאות השונים.
- התמקדות ביכולות ניהול הסיכונים של הבנק.
- ריסון רמת ההוצאה, תוך שמירה על הפעילות הקיימת ומימוש התוכניות להרחבה ולצמיחה.
- שיפור התשתית הארגונית והניהולית התומכת, כבסיס ליכולות העסקיות.

בפעילות הבנק מול לקוחותיו הקמעונאיים, פועל הבנק בשנים האחרונות להמשיך ביסוס מובילותו בפעילות מול המיגור, תוך התמקדות בפלח הלקוחות מרובי הפעילות הבנקאית והרחבת תחום האשראי. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך התאמתו לצורכי הלקוח. הבנק שואף לבסס את אחיזתו בפלחי הלקוחות השונים והוא מתכוון להשקיע מאמצים לשם כך, בין השאר על-ידי שיפור פריסת הסניפים שלו.

גם החטיבה העסקית של הבנק ממשיכה לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המיגור העסקי. הבנק הצליח להמשיך ולהביא לשיפור איכות תיק האשראי שלו ולחזיק יכולות מדידת סיכונים האשראי וניהול האשראי. הבנק פועל להעמקת פעילותו עם לקוחות המיגור ולהגדלת הכנסותיו שלא מאשראי מלקוחות אלה. בתחום ה-Treasury, מיישם הבנק החל משנת 2005 תוכנית אסטרטגית המתבססת על ניהול Treasury גלובלי, הכולל את חדרי העסקות בתל-אביב, ניו-יורק ולונדון, תוך המשך חיזוק התשתיות של מערכות התפעול המשרתות את חדרי העסקות ואת תחום ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. פעילות זו מרוכזת בחטיבת ה-Global Treasury.

בפעילות חו"ל, תחת ניהולה של החטיבה הבינלאומית, ממשיך הבנק באסטרטגיה של צמיחה אורגנית לצד התרחבות לשווקים נוספים באמצעות רכישות. בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית הבנק שואף להמשיך ולשפר גם בשנת 2008 את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות, על מנת להאיץ את קצב צמיחת תיק הנכסים, תוך מיקוד בלקוחות מרובי נכסים. הבנק גם ממשיך בניסיונות לאתר הזדמנויות נוספות להתרחבות בשווקים קיימים וחדשים.

התוכנית האסטרטגית התבססה בין היתר, על שורה של הנחות, שהעיקריות שבהן היו:

- א. המשק הישראלי ימשיך לצמוח ולהתפתח גם בשנת 2008;
- ב. רמת האינפלציה בישראל תהיה תואמת את הכוונות המוצהרות של הממשלה ובנק ישראל;
- ג. הקשיים במצב הכלכלי בארה"ב בפרט ובעולם בכלל לא יחריפו לככל מיתון, למרות המשבר הנוכחי בשוקי הכספים בעולם;
- ד. תיעצר מגמת העלייה במחירי האנרגיה ולא תחול התפתחות לרעה במחירי המשאבים העיקריים האחרים.

ה. לא יחול שינוי לרעה במצב לקוחות הבנק, ובמיוחד לקוחות החטיבה העסקית. לפיכך, תישמר הרמה הנוכחית של הפרשה לחובות מסופקים;

ו. המצב החוקי והרגולטורי יאפשר את מימוש תוכניות הפעולה של הבנק, ולא יונהגו שינויים נוספים שיש בהם כדי להפריע לפעילות קיימת ו/או מתוכננת של הבנק;

ז. הבנק יקבל את כל האישורים הדרושים, בארץ ובעולם, לשם הרחבת הפעילות הבינלאומית שלו;

ח. לא יחול שינוי לרעה במצב הגיאוגרפי, ובמיוחד במצב הבטחוני בארץ, באזור ובעולם.

בימים אלו, הבנק בוחן את ההתאמות הנדרשות לתוכניות האסטרטגית, בעקבות שינוי בהערכתיו לגבי חלקן של ההנחות המוזכרות, בעיקרן התגברות ההערכה כי האטה בארה"ב ובשוקי העולם עלולה להמשך זמן רב יותר; רמת מחירי האנרגיה הגבוהים מן המתכונן ורמת האינפלציה הגבוהה מן הצפוי בחודשים האחרונים.

יצוין, עם זאת, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, קיימת מידה לא מבוטלת של אי וודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתמששו, או לא יתמששו במלואן. בין גורמים אלה יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בהתקיימות ההנחות שהוזכרו לעיל, כאשר חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ובמיוחד למצב הכלכלי, המדיני והבטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון, שיתכנו האטות בשיעור הצמיחה של ישראל ושל המדינות המתועשות, וזאת בשל סיכונים שונים העלולים לאיים על הצמיחה בארץ בפרט ובעולם בכלל, לרבות - אירועי טרור, אי יציבות פוליטית, תנודתיות במחירי סחורות בכלל ומשאבים (כמו דלק) בפרט, תנודתיות בשוקי ההון והמשך ואולי חרפה של משבר הנזילות הקיים בבנקאות הבינלאומית, נוכח מה שמכונה משבר ה"סאב-פריים".

גם ההשלכות וההשפעות שיהיו לרפורמה בשוק ההון בישראל, בעקבות "חקיקת בכר", ולהוראות בנק ישראל בנוגע לעמלות הבנקאיות, על פעילות הבנק והכנסותיו טרם התבררו די-צורכן ואין לדעת אם אלו לא יפגעו בקידום התוכניות של הבנק ובהשגת התשואה שהבנק שואף להשיג.

יודגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק ולפיכך, כל המידע שפורט לעיל בפרק זה הינו "מידע הצופה פני עתיד".

הפעילות הבינלאומית

אסטרטגית הבנק מוכוונת לפתח את פעילותו הבינלאומית, ולהביאה לכדי 30% מכלל פעילות הבנק. כוונתו של הבנק הינה להשקיע בפיתוח הפעילות הבינלאומית לסוגיה, לרבות בתחום "הבנקאות הפרטית הגלובלית" (Global Private Banking), בהעמקת הפעילות המקומית של הסניפים והחברות הבנות ברחבי העולם, בפיתוח הפעילות בשווקים מתעוררים, בהשתתפות בעסקות בינלאומיות ובפיתוח הקשרים עם בנקים כתבים. הבנק מקיים קשרים עם למעלה מ-2,500 בנקים כתבים ברחבי העולם, באמצעותם מתבצעת הפעילות הבינלאומית.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של הבנק - במסגרת זו מספק הבנק ללקוחותיו בחו"ל שירותים

ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי.

הפעילות מתפרסת כיום על פני ישראל, אירופה, ארה"ב, אמריקה הלטינית, קנדה, אוסטרליה, הונג-קונג וסינגפור וזאת, בין היתר, באמצעות 55 מוקדי פעילות הכוללים חברות-בנות בנקאיות, סניפים, נציגויות, וחברות-בנות לניהול נכסים.

פיתוח הפעילות בשווקים מתעוררים - הבנק פועל כיום בטורקיה ובקזחסטן. בכוונת הבנק לפתח את

הפעילות הקמעונאית והעסקית בשווקים המתעוררים במדינות אלו, בין היתר, באמצעות הרחבת סל המוצרים וערצ'י השירות המוצעים ללקוחות, ופיתוח מערך הסינוף.

כמו-כן ממשיך הבנק לבחון הזדמנויות עסקיות נוספות בשווקים מתעוררים דוגמת רוסיה ואוקראינה, לרבות אפשרויות לרכישה של בנקים הפועלים במדינות אלו. ביום 19 בדצמבר 2007 התקשרה קבוצת הבנק בהסכם לרכישת השליטה ב-OJSC Ukrainian Innovation Bank, אשר נתאגד ופועל באוקראינה.

פעילות הבנק בארה"ב

בארה"ב פועל הבנק בעיקר באמצעות סניפי ניו-יורק ומיאמי.

סניף מיאמי עוסק בבנקאות פרטית גלובאלית.

בסוף חודש מרץ 2008 נמסר לבנק כי ה-Federal Reserve האמריקאי הודיע כי הוא נענה לבקשת הבנק והעניק לו, החל באותו מועד, מעמד של Financial Holding Company (FHC) על-פי ה-Bank Holding Company Act של ארה"ב ותקנות הבנק המרכזי האמריקאי.

מעמד FHC מתיר לבנק להרחיב את מעגל הפעילויות המותרות לו ולחברות הבנות שלו ומאפשר את הגדלת מגוון השירותים שהם מציעים ללקוחותיהם בארה"ב, במיוחד בתחום הפעילות בניירות-ערך. סניף ניו-יורק מתמקד בפעילות אשראי, בפעילות Treasury ובמתן שירותים בנקאים לחברות ישראליות הפועלות בארה"ב. בתחום האשראי, הסניף עוסק במתן אשראי לחברות אמריקאיות גדולות, בקווי גיבוי להנפקת ניירות מסחריים, בעסקות ליסינג ובהשקעה בנישות של מוצרים מובנים (Structured Finance) מוטי אשראי כגון נגזרות אשראי (Credit Derivatives).

בתחום ה-Treasury מפעיל הסניף פעילות חדר עסקות ומהווה חלק מפעילות ה-Treasury הגלובאלית של בנק הפועלים. סניף ניו-יורק מספק שירותים בנקאיים מקיפים לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארה"ב, כולל: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. הבנק מאפשר לחברות ישראליות ואף לחברות אמריקאיות, להן נכסים בישראל, להתבסס על בטוחות המוחזקות בישראל לצורך קבלת קווי אשראי בסניף ניו-יורק. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC, בדומה לבנקים אמריקאיים. נכון ליום 31 במרץ 2008 מסתכם תיק האשראי של הסניף בכ-3.3 מיליארד דולר, מהם כ-2.1 מיליארד דולר בינדיקציות עם בנקים מובילים. כמו-כן הסניף העמיד מסגרות אשראי בלתי מנוצלות וקווי גיבוי בסך של 4.5 מיליארד דולר.

כ-80% מהתיק האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה (Investment Grade) על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Moody's או Standard & Poor's. החל מ-2005 מנהל הבנק תיק השקעות באגרות-חוב המגובות במשכנתאות (להלן: MBS - "Mortgage Backed Securities" ו-CMO "Collateralized Mortgage Obligations"). ה-MBS וה-CMO שנרכשו על-ידי הבנק מגובים ברובם בהלוואות לדיור (Residential Loans) או בנגזרות של תיקי משכנתאות. בנוסף השקיע הבנק במספר מכשירים נוספים כדוגמת CDO ו-SIV. לפרטים נוספים ראה הפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

הסניף מתקשר בעסקות מכר חוזר (Reverse Repo) לרכישת ניירות-ערך תוך התחייבות למוכרם בחזרה למוכר במועד קבוע ובמחיר נקוב. לסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 הסתכם סך העסקות ב-225 מיליון דולר. ברבעון השלישי של שנת 2007, בעקבות הסרת מגבלת השיעבודים על עסקות ריפו (REPO) בשלוחות הבנק בחו"ל, החל סניף ניו-יורק בביצוע עסקות אלו, למכירת ניירות-ערך תוך התחייבות לרוכשם במועד ובמחיר נקוב. סך עסקות ה-Repo לסוף מרץ 2008 הוא כ-375 מיליון דולר.

לסניף ניו יורק תיק נגזרות אשראי המורכב בעיקר מ-Credit Default Swaps (CDS) וכן מ-Credit Default Baskets (CDB) לסניף נותר מספר מצומצם של עסקות מסוג Unfunded CDO.

ה-CDS הנו נגזר אשראי המהווה עסקת החלפת סיכון אשראי בין הצדדים השונים לעסקה. באמצעות עסקת ההחלפה מועבר סיכון האשראי מנותן האשראי למוכר עסקת ההחלפה. רוכש העסקה מקבל בתמורה לתשלום פרמיה הגנה מפני הסיכון הגלום באשראי כלשהו ואילו המוכר מספק ערבות לאיכות האשראי בתמורה לפרמיה.

ה- CDO Unfunded הוא נגזר אשראי המהווה מעין ערבות על רצועת סיכון. העברה של כספים תעשה במקרה של כשל אשראי באותה רצועה לה ערב הבנק.

סך הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי (CDB ו-CDS) של הבנק מסתכם ב-950 מיליון דולר. מרבית נכסי הבסיס של עסקות ה-CDS הן אגרות חוב של בתי השקעות גדולים כדוגמת Lehman Brothers, Morgan Stanley, ועוד.

מכיוון שעסקות אלו מטופלות בדוח הכספי כנגזרים, השינוי בשווי ההגון שלהם נזקף לדוח רווח והפסד ברווח מפעילות מימון.

כתוצאה מהמשבר בשווקים בארה"ב והתרחבות מרווחי האשראי, ירד שווי ההגון של נגזרים אלו והוא עומד ביום 31 במרץ 2008 על סך שלילי של 45 מיליון דולר.

בגין ירידות אלו רשם הבנק, ברבעון הראשון של שנת 2008, הפסדים בסך של כ-35 מיליון דולר.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "פועלים סקויריטיס") - חברת ברוקר-דילר הרשומה ופועלת בארה"ב. חברת הברוקר דילר נתונה לפיקוח וכפופה לכללים של רשות ניירות הערך הפדרלית בארה"ב (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-(NASDAQ), National Association of Securities Dealers, ובורסות נוספות בהן היא חברה. כמו-כן נתונה פעילות החברה לפיקוח של המפקח על הבנקים בישראל. רכישת החברה נועדה להרחיב ולהעמיק את עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו. קבלת מעמד FHC מאפשרת לחברה להרחיב את תחומי פעילותה.

בנקאות פרטית גלובלית - (GPB) Global Private Banking

במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית מספק הבנק ללקוחותיו בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. שלוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית כוללות מערך של חברות בנות, סניפים בחו"ל ובארץ ורשת נציגויות ברחבי העולם.

להלן תיאור יחידות הבנקאות הפרטית הגלובלית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (להלן: "הפועלים שווייץ") - חברה-בת בנקאית העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות ארבעה סניפים: שניים בשוויץ - בציריך ובג'נבה אחד בלוקסמבורג ואחד בסינגפור, וכן באמצעות נציגויות בתל-אביב, בהונג-קונג ובמוסקבה. בנוסף, פועל הבנק בלוקסמבורג באמצעות חברה-בת בנקאית, Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A., שעוסקת בפעילות בנקאית פיננסית בלוקסמבורג ומחוצה לה.

Poalim Asset Management (UK) LTD. **קבוצת חברות PAM הכוללת את Poalim Asset Management (Ireland) LTD.-ו-Pam Holding LTD.**

(להלן: "חברות PAM") - חברות PAM אחראיות לייזום, בחירה, שיווק ותמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה, המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל. באמצעות חברות PAM מוצע ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית מגוון רחב של קרנות, הכולל קרנות המשקיעות נכסיהן בפיזור גלובלי.

נכון ליום 31 במרץ 2008 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות שמונהלות על-ידי חברות PAM בסך של 2.8 מיליארד דולר.

חברות PAM עוסקות בפיתוח, בתכנון ובשיווק של מוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products) בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם. כמו-כן חברות PAM מציעות שירות ניהול תיקים (Discretionary Management), באמצעות סניפי הבנק וחברות הבנות שלו בחו"ל.

Bank Hapoalim (Cayman) Ltd. (להלן: "קיימן") - בנק מסחרי, שעל-פי תנאי רישונו רשאי לפעול בכל

סוגי הפעילות הבנקאית, למעט פעילות עם תושבים מקומיים בקיימן. נכסי קיימן כוללים השקעה בחברה-בת
בבעלות מלאה באורוגואי, היא Hapoalim (Latin America) S.A.

מרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב - מרכז המספק לתושבי-חוץ מכל רחבי העולם שירותים
ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

בנקאות פרטית בארה"ב - סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק, מציעים שירותי בנקאות
פרטית ללקוחות ה-GPB.

סניפי אנגליה - לונדון ומנצ'סטר. הפעילות הבנקאית בסניפי אנגליה כוללת שירותי בנקאות פרטית ללקוחות
מקומיים ולתושבי-חוץ. תחום הבנקאות הפרטית מהווה יעד אסטרטגי בפיתוח סניפי אנגליה בשנים הבאות.
בנוסף לכך, סניפי אנגליה מעניקים אשראי ללווים גדולים בדרך של השתתפויות עם בנקים מובילים, פעילות חדר
עסקות וסחר-חוץ, ומתן שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים.

בנקאות עסקית וקמעונאית בשווקים מתעוררים

במסגרת האסטרטגיה העסקית של הבנק בשווקים מתעוררים, מתעניין הבנק בביצוע רכישות ומיזוגים של תאגידים בנקאיים
בשווקים מתעוררים אטרקטיביים, ופיתוח בנקאות בסטנדרטים מערביים, תוך שימוש ביכולות הבנק בתחומים השונים.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף") - בנק

שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית והבנקאות להשקעות.

בכוונת הבנק לסייע לבנק פוזיטיף להרחיב את תחומי פעילותו, וזאת הן בתחום הבנקאות העסקית והן בתחום
הבנקאות הקמעונאית, בין היתר, באמצעות הרחבת סל המוצרים המוצע ללקוחות ופיתוח מערך הסינוף.

במהלך חודש אפריל 2008 השלים הבנק הליך של הגדלת הונו של בנק פוזיטיף בסכום של כ-79 מיליון לירות
טורקיות (כ-59 מיליון דולר) כנגד הקצאת מניות. בעקבות המהלך האמור עלה הבנק לשיעור אחזקה של 65% בבנק
פוזיטיף. יתרת האחזקות בבנק פוזיטיף נמצאת בידי החברה התורכית השותפה בבנק, C Faktoring Anonim Sirketi.

JSC Demir Kazakhstan Bank (להלן: "DKB")

ביום 21 בנובמבר 2007 רכש בנק פוזיטיף את מלוא אמצעי השליטה ב-DKB בנק שנתאגד ופועל בקזחסטן, מבעליו
הנוכחי, מר Halit Cingillioglu, אשר הנו צד קשור ל-C Faktoring Anonim Sirketi (בעלת מניות המיעוט בבנק
פוזיטיף) ובעל שליטה בחברות אחרות מקבוצתה תמורת סך של 56 מיליון דולר.
DKB עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים. בכוונת בנק פוזיטיף לפתח את DKB ואת פעילותו,
תוך בניית יכולות בנקאיות מתקדמות, ובכלל זה, הרחבת רשת הסניפים והגדלת בסיס הלקוחות.

OJSC Ukrainian Innovation Bank

ביום 19 בדצמבר 2007 חתם הבנק על הסכם לרכישת 75.8% מאמצעי השליטה בבנק OJSC Ukrainian Innovation Bank,
בנק שנתאגד ופועל באוקראינה ("Ukrinbank").

על-פי תנאי ההסכם, ישלם הבנק למוכרים תמורת הרכישה סך של כ-136 מיליון דולר, סכום המשקף ל-Ukrinbank
שווי של כ-180 מיליון דולר.

בצו ההסכם כפוף לקבלת ההיתרים והאשורים הנדרשים מן הרשויות המוסמכות בישראל ובאוקראינה ובהם
היתר מאת נגיד בנק ישראל.

Ukrinbank מתמקד בפעילות מול עסקים קטנים ובינוניים ולקוחות פרטיים, באמצעות רשת של כ-30 סניפים ומעל
100 נקודות מכירה נוספות הפרוסים על פני 24 מתוך 25 המחוזות באוקראינה. לבנק למעלה מ-80 אלף לקוחות,
מתוכם כ-23 אלף לקוחות עסקיים. בסוף שנת 2007 הסתכמו נכסי Ukrinbank בכ-280 מיליון דולר, והונו העצמי
הסתכם בכ-85 מיליון דולר.

COMMERCIAL BANK SDM-BANK

הבנק מנהל מו"מ בדבר רכישת למעלה מ-75% מאמצעי השליטה ב-OJSC COMMERCIAL BANK SDM-BANK (להלן: SDM), בנק שנתאגד ופועל ברוסיה.

ביום 10 בספטמבר 2007 נחתם מזכר הבנות ראשוני בין הבנק לבין המוכרים בדבר האפשרות לביצוע הרכישה האמורה, וזאת לפי שווי של 155 מיליון דולר, בכפוף לבדיקת נאותות שמנהל הבנק.

הונו העצמי של SDM בסוף שנת 2007 עמד על כ-57 מיליון דולר, והיקף המאזן לאותו מועד עמד על כ-645 מיליון דולר. בהמשך למזכר ההבנות מנהל הבנק מו"מ עם בעלי השליטה של SDM בדבר ביצוע הרכישה, כאשר מסתמן, כי הרכישה, אם תצא אל הפועל, תהא לפי שווי שבין 140 ל-160 מיליון דולר, בכפוף להתאמות שיידרשו, בין היתר, לאור תוצאות בדיקת הנאותות.

אם המו"מ לרכישת השליטה ב-SDM יבשיל לכלל הסכם, כי אז, יהיה ההסכם כפוף לאישור דירקטוריון הבנק, וקבלת ההיתרים והאישורים הנדרשים מן הרשויות המוסמכות בישראל וברוסיה, ובהם היתר מאת נגיד בנק ישראל לביצוע הרכישה כאמור.

להלן תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית.

א. מאזן*

ליום 31 במרץ 2008	ליום 31 בדצמבר 2007	
		במיליוני דולר
נכסים		
6,774	6,592	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,682	5,882	ניירות-ערך
122	235	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
6,629	7,333	אשראי לציבור
47	46	בניינים וציוד
428	586	נכסים אחרים
20,682	20,674	סך כל הנכסים

התחייבויות והון		
13,142	12,869	פקדונות הציבור
4,557	5,618	פקדונות מבנקים
362	424	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
904	754	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
437	627	התחייבויות אחרות
19,402	20,292	סך כל ההתחייבויות
116	106	זכויות בעלי מניות חיצוניים
1,164	276	אמצעיים הוניים**
20,682	20,674	סך כל ההתחייבויות וההון

* הנתונים התבססו על דוחות השלוחות בחו"ל, תוך יחוס הוצאות והשלמת מס.

** כולל גרעון בהון מחושב בסך של 808 מיליון דולר (31.12.07): הון חיובי מחושב בסך של 169 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת / בניכוי רווחים / הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוויים ההוגן. הירידה ברבעון הראשון של שנת 2008 נובעת בעיקר מהפסד סניף ניו-יורק וסניף לונדון עקב הפרשה לירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני בגין ניירות-ערך מגובי נכסים, וכן מירידה בעלת אופי זמני של ניירות-ערך מגובי נכסים.

לשלושה חודשים שנתיים		
ביום 31 במרץ		
2007	2008	
במיליוני דולר		
66	(965)	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
-	1	הפרשה לחובות מסופקים
66	(966)	רווח (הפסד) מפעילויות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
29	43	הכנסות תפעוליות ואחרות
57	79	הוצאות תפעוליות ואחרות
38	(1,002)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(14)	369	הטבת מס (הפרשה למיסים)**
24	(633)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
(2)	(2)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחי חברה מאוחדת
22	(635)	רווח (הפסד) נקי

* הנתונים התבססו על דוחות השלוחות בחו"ל, תוך יחוס הוצאות והשלמת מס.
 ** כולל סכומים שהופרשו בגין השלמת מס בישראל.

ג. נכסי לקוחות

ליום 31 במרץ		
ליום 31 בדצמבר		
2007	2008	
במיליוני דולר		
14,046	13,623	פקדונות הציבור ואגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
8,963	9,488	נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)
23,009	23,111	סך הכל

פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים

ביום 20 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק על מימוש מלאו החזקותיו של הבנק בניירות-ערך מגובי משכנתאות (להלן: "MBS"), שנרכשו על-ידי סניף ניו-יורק של הבנק ו אשר היקף ההשקעה בהם, נכון ליום 31 במרץ 2008, הינו בסכום של כ-3.4 מיליארד דולר (להלן: "תיק ה-MBS").

בחודש אפריל 2008 קיבל הבנק הוראה מאת המפקח על הבנקים לשקלל את החזקותיו במרבית תיק ה-MBS לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון בשיעור כפול מערכם בספרי הבנק, יישום הוראה זו העמיד בספק את הכדאיות הכלכלית של המשך החזקת תיק ה-MBS לטווח ארוך, כפי שהבנק התכוון לעשות עד לאותו מועד.

אי לכך, עם קבלת הוראתו האמורה של המפקח, החל הבנק לקיים בדיקות ובירורים בדבר הדרכים הנאותות והכדאיות להמשך הטיפול בתיק ה-MBS שבבעלותו, לרבות האפשרויות הקיימות לממש את התיק במלואו, או בחלקו. לאור הבדיקות שנעשו ובשים לב להמשך המשבר העולמי, במיוחד בתחום המשכנתאות, לאור ההערכות כי המשבר בשוק הנדל"ן בארה"ב חריף ועמוק יותר ממה שהוערך קודם לכן והוא עתיד להמשך עוד זמן רב ועלול אף להחריף, ונוכח הירידה והתנודותיות במחירי השוק של ניירות-ערך מסוג MBS בעולם והחשש שגם MBS שנהנים עדיין מדרוג גבוה עלולים להיפגע עקב החרפת המשבר, ולאחר שהדירקטוריון קיים דיון באלטרנטיבות השונות העומדות בפני הבנק ובהצעות השונות שהבנק קיבל בשבועות האחרונים למכירת תיק ה-MBS שלו, קיבל הדירקטוריון את החלטתו הניל לממש את התיק במלואו.

בהמשך להחלטת הדירקטוריון, מכר הבנק ביום 20 במאי 2008 את מלוא תיק ה-MBS לקרן ההשקעות פיימקו. באמצעות דויטשה בנק, בתמורה לסכום כולל של כ-2.55 מיליארד דולר. בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 העמיד הבנק את שווי תיק ה-MBS הנמכר בהתאמה לסכום התמורה האמור. בהתאם, רשם הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 הפסד בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח (כ-870 מיליון דולר) שנכלל בסעיף הפסד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

בנוסף, כלל הבנק ברבעון זה, הפסד מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני על השקעותיו בניירות ערך מסוג SIV בסך של 367 מיליון ש"ח והפסדים מניירות מגובי נכסים אחרים (לרבות MBS בסניף לונדון) בסך של 76 מיליון ש"ח. עד למועד המכירה כאמור, השקיעה קבוצת הבנק, בעיקר באמצעות הסניפים בניו יורק ולונדון, במגוון ניירות-ערך מגובי נכסים.

להלן פרטים עיקריים לגבי השקעת הבנק בניירות-ערך אלו:

הגדרות:

MBS (Mortgage Backed Securities) (להלן: "MBS") - ניירות-ערך אשר תזרים המזומנים לפירעון הקרן והריבית שלהם נובעים מתזרימי מזומנים של פירעונות קרן וריבית בהלוואות למימון נדל"ן למגורים (RMBS - Residential Mortgage Backed Securities) או נדל"ן מסחרי (CMBS - Commercial Mortgage Backed Securities). כמו-כן נכללים בהגדרה זו ניירות-ערך המכונים בשם (Collateralized Mortgage Obligations) CMO.

Pass Through MBS - נייר-ערך מסוג MBS המעביר תזרימי מזומנים מהמשכנתאות המגובות ישירות למחזיקי נייר הערך.

סוכנות (Agency) - חלק ממנפיקי ניירות הערך מסוג MBS, דוגמת הסוכנויות הפדרליות של ממשלת ארה"ב, ג'יני מיי (GNMA), פאני מיי (FNMA) ופרדי מק (FHLMC) ערבים כנגד סיכויי כשל אשראי של בעלי בתים. במקרה של ג'יני מיי, הערבות מגובה על-ידי ממשלת ארה"ב.

MBS "עטופות" (Wrapped MBS) - בנוסף לנכס הבסיס שהוא תזרים מהלוואות משכנתא, יש לניירות הערך ביטוח כנגד הפסדי אשראי מחברות ביטוח אשראי (Monolines).
Monolines Insurance Companies - Monolines חברות הערבות לתשלומי הקרן והריבית של האג"ח. תחום עיסוקן הוא ביטוח בשוק ההון בלבד.

FICO - מדד מקובל בארה"ב המשמש למדידת יכולת החזר חוב של לקוחות. המדד הינו ביטוי מספרי המבוסס על ניתוח הרקורד של הלוואה ואמור לשקף את הסבירות שהלוואה ישלם את חובותיו במועד. ערכי המדד נעים בין 350 (הנמוך) ל-850 (הגבוה).

ALTA - הלוואה מסוג ALTA מתייחסת להלוואה אשר בדרך כלל תואמת הנחיות אשראי מסוג "Prime" אלא ששיעור ה-LTV, מסמכי הלוואה, סוג הנכס או פרט אחר הקשור להלוואה, גורם להלוואה שלא לעמוד בתנאי חיתום סטנדרטיים בארה"ב. לפיכך, תיעוד שאינו מושלם הינו הסיבה לסיווג הלוואה כ-ALTA.

ALT B - קטגוריה אשר באופן בסיסי הינה החלק הנחות יותר של לווה ה-ALTA (תוצאות מדד FICO נמוכות יותר מאלה של לווה מסוג ALTA).

Sub Prime - מקובל כי לווה המדורגים במדד FICO, הנמוך מ-630 נקראים לווה מסוג Sub Prime. הבנק אינו מחזיק ב-MBS המגובים במשכנתאות של לווה מסוג Sub Prime.

HYBRID ARMs - משכנתא בריבית קבועה לאורך תקופה מסוימת, בדרך כלל 3, 5, 7 או 10 שנים, ולאחר מכן הריבית הופכת למשתנה כל חצי שנה או שנה. עיקר הנכסים המגובים ב-MBS מסוג זה הינם משכנתאות בריבית קבועה לתקופה שבין 7 ל-10 שנים.

Option ARMs - משכנתא, הניתנת לרוב, בשיעור ריבית נמוך בתקופה הראשונה ולאחר מכן הריבית הופכת למשתנה. ללווה קיימת הזכות לבצע תשלומים על-פי הריבית הראשונית דבר אשר יכול לגרום לפריסה שלילית עד לגבול אשר הוגדר מראש.

SIVs (Structured Investment Vehicle) - הינו גוף השקעה אשר מנפיק ניירות-ערך מסחריים (CP)

לתקופות קצרות ובינוניות כחוב בכיר בעל דירוג גבוה וכן רבדים (tranches) של חובות בעלי דירוג נמוך יותר או בלתי מדורגים הנקראים Capital Notes או Mezzanine Notes (להלן: "רבדי ההון"). ה-SIV משקיע את תמורות הגיוס ברכישת נכסים המדורגים, בדרך כלל, בדירוג גבוה, בעלי מח"מ ארוך משמעותית ממח"מ ההתחייבויות. לבעלי החוב הבכיר זכות לגרום לפירוק ה-SIV במידה ומתקיימים אירועים מסוימים (Trigger Events) ובהם ירדת הערך הנכסי הנקי (NAV) מתחת לרף מסויים.

ה-NAV של כל נייר-ערך מסוג SIV מחושב כהפרש שבין שווי הנכסים לבין ערך ההתחייבויות הבכירות, מחולק בסכום נייר הערך.

CDOs (Collateralized Debt Obligation) - סוג של ניירות-ערך המגובים בנכסי חוב נושאי ריבית

קבועה. נכסי החוב מגוונים ואינם מרוכזים במגזרים ספציפיים. ניירות הערך המונפקים מחולקים לרבדים (Tranches) הבאים: Senior Tranches המדורגים בדרך כלל AAA, Mezzanine Tranches המדורגים בדרך כלל AA עד BB ו-Equity Tranche שהינו בלתי מדורג.

להלן נתונים על החזקות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים ליום 31 במרץ 2008:

ליום 31 במרץ 2008					
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו*	הפסדים שטרם מומשו*	שווי הוגן וערך במאזן	ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני**	
ב	מ	י	ל	נ	
י	ח	ש	"	ח	
1,064	-	-	1,064	353	ניירות-ערך מגובי משכנתאות (MBS):
ניירות-ערך מסוג העבר באמצעות (Pass Through):					
שהונפקו על-ידי FNMA ועל-ידי FHLMC					
8,952	-	76	8,876	2,760	ניירות-ערך אחרים מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)
10,016	-	76	9,940 ⁽¹⁾	3,113	סך הכל ניירות-ערך מגובי משכנתאות
22	-	-	22		ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):
172	-	16	156	28	אשראי לרכישת רכב
-	-	-	-	367	אשראי שאינו לאנשים פרטיים
710	-	57	653	36	Structured Investment Vehicles (SIV)
1,994	-	5	1,989	0	Collateralized Debt Obligations (CDO)
2,898	-	78	2,820	431	אחר ⁽²⁾
12,914	-	154	12,760	3,544	סך הכל ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS)
סך הכל					
(2) כולל - ניירות-ערך מסחריים שנרכשו עקב עסקות איגוח בהן הבנק שימש כיוצר (sponsor)					
1,892			1,892		

* נזקפו לדוח על השינויים בהון העצמי.

** נזקפו כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה ינואר-מרץ 2008.

(1) כולל 9,174 מיליון ש"ח אשר נמכרו, כאמור לעיל, לאחר תאריך המאזן ומוצגים על-פי סכום התמורה.

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך מגובי הנכסים:

סך הכל	מחיר על-פי עסקת המכירה	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	סוג
במיליוני ש"ח				
9,940	9,174	75	691	MBS שווי הוגן
10,016	9,174	89	753	עלות מופחתת
653	-	653	-	CDO שווי הוגן
710	-	710	-	עלות מופחתת
2,167	-	2,050	117	ABS אחרים שווי הוגן
2,188	-	2,057	131	עלות מופחתת

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה למחיר נייר-ערך המתקבלת בדרך כלל מחברות ציטוט עצמאיות.
 ** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה.

ברבעון הראשון של שנת 2008 רשם הבנק הפסדים בסך של 3,544 מיליון ש"ח בגין השקעותיו בניירות-ערך מגובי נכסים. סכום זה כולל סך של 3,101 מיליון ש"ח בגין מכירת תיק ה-MBS כאמור לעיל, סך של 367 מיליון ש"ח הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בגין ניירות-ערך מסוג ה-SIV, וכן סך של 76 מיליון ש"ח בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בשל ניירות-ערך מגובי נכסים אחרים (כולל CDO, MBS אירופאים ואחרים).

כמו-כן, לסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 מסתכמת ירידת הערך שאינה בעלת אופי זמני לבטל ניירות הערך מגובי הנכסים בסך של 154 מיליון ש"ח. ירידה זו נזקפה להון העצמי.

ירידת הערך שאינה בעלת אופי זמני בסך 76 מיליון ש"ח נובעת בעיקרה מיתרת תיק ניירות-ערך מגובי נכסים MBS המוחזקים על ידי סניף הבנק בלונדון. חשיפת ניירות-ערך אלו הינה לנכסים באירופה בלבד (בריטניה, אירלנד, הולנד וגרמניה).

המחיר הממוצע של ניירות-ערך אלו, עומד על כ-89% ליום 31 במרץ 2008, דרוג האשראי שלהם המבוצע על-ידי שתי סוכנויות דירוג לפחות נותר יציב ממועד רכישתם (לגבי חלק מהם הדירוג אף הועלה מאז רכישתם) ולא ארע שינוי לרעה בפרמטרים האחרים [כגון כריות אשראי (credit enhancement), כמות פיגורים ממוצעות, שיעור LTV וכו']. השקעות CDO, למעט השקעות שבגין נזקפה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי זמני, מדורגות בדירוג גבוה (76% בדירוג AAA). הדירוג של כל העסקאות מלבד עסקה אחת שדירוגה הורד נותר ללא שינוי. המועד לפירעון קצר יחסית, מעל 75% מהתיק עומד לפרעון בשנת 2009 ויתרתו בשנים 2010 ו-2011 ולכן, להערכת הבנק, צפוי כי תשלומי קרן וריבית ייפרעו במלואם.

ניירות-ערך מסוג MBS:

השווי ההוגן של השקעות קבוצת הבנק ב-MBS ליום 31 במרץ 2008 מסתכם ב-9,940 מיליוני ש"ח (2,798 מיליוני דולר) וכולל בעיקר השקעות באמצעות הסניף בניו יורק שנמכרו לאחר תאריך המאזן המסתכמות ב-9,174 מיליוני ש"ח. כמו-כן, בסניף הבנק בלונדון קיימת החזקה נוספת ב-MBS המגובים בנכסים באירופה בסך של כ-737 מיליוני ש"ח (כ-207 מיליון דולר) והיתרה בבנק הפועלים לוקסמבורג.

ההשקעה בתיק בניו יורק הוגבלה לניירות-ערך בדירוג גבוה (לא פחות מ-AA) המבוצע על-ידי שתי סוכנויות דירוג לפחות. מרבית ניירות הערך שנרכשו אינם מובטחים על-ידי סוכנויות פדראליות של ממשלת ארה"ב. ליום 31 במרץ 2008 השווי ההוגן של התיק בניו יורק מורכב מ-MBS מסוג פריים, ALT A, ALT B ומסוג CMBS. בנוסף כלל התיק MBS מסוג Pass Through שהונפקו על-ידי סוכנויות פדראליות (GNMA ו-FHLMC, FNMA).

ה-MBS המונפקים יכולים לכלול ריבית קבועה או ניידת או שילוב של השניים. איכות האשראי של התיק גבוהה. 98% מה-MBS מדורגים AAA. אחוז ניכר מאגרות החוב מוגדר כ-Super Senior, דהיינו, קיימות אגרות-חוב נחותות יותר, המגובות באותם נכסים, שאף הן מדורגות AAA. עד ליום 31 במרץ 2008 כמעט שלא נפגע דירוגם של הניירות. לאחרונה, עודכן הדירוג של MBS רבים מסוג ALT-A. במסגרת העדכון האמור לא הורד דירוג לאף אחד מן ה-MBS המוחזקים על-ידי הבנק.

כרית הביטחון הממוצעת של התיק (השווי הכספי של אגרות החוב מאותה הנפקה שהינן נחותות לאגרות החוב המוחזקות בתיק) ליום 31 במרץ 2008, היא 19.68% שיעור המהווה בערך פי 2.5 מזה הנדרש במוצע לעסקות המדורגות AAA.

ה-LTV (יחס ההלוואה לשווי הנכס בעת מתן המשכנתא) של תיק ה-MBS, לא כולל MBS של הסוכנויות הפדרליות, עומד על שיעור ממוצע של כ-76%.

דירוג הלוויים הממוצע, על-פי מדד FICO, בעת מתן המשכנתא, הוא - 711.

הבנק לא השקיע ב-MBS המבוססים על משכנתאות מסוג Sub Prime.

עד תחילת משבר הסאב פריים היה שוק ה-MBS אחד השווקים הנזילים בארה"ב. מאז תחילת המשבר ירדה הנזילות לרמות נמוכות מאוד תוך פתיחת מרווחים, וירידה במחירי השוק המשקפים ירידת ערך כמפורט לעיל. על-פי ההערכות, ירידת הערך גבוהה בהרבה מזו המתחייבת מסיכון האשראי. הערכה זו קיבלה ביסוס גם בבדיקה של חברה חיצונית מובילה שבדקה את היבטי האשראי של תיק הבנק.

הבנק הזמין עבודה מחברת יעוץ חיצונית ADCO (ANDREW DAVIDSON & CO) המתמחה בשוק ה-MBS, אשר סייעה לבנק לבחון את ההסתברויות לתוחלת הפסד בתיק בתרחישים מסויימים.

חישוב השווי ההוגן של ה-MBS:

בסניף הבנק בניו יורק:

הבנק התקשר עם ארבע חברות שעיסוקן במתן ציטוטי מחיר, זאת בהתבסס על איתור מחירי עסקות אחרונות שבוצעו בכל MBS, על-ידי סקרים אותם עורכות החברות במוסדות פיננסיים בארה"ב.

נוהל הבנק קובע כי חברת FT Interactive (לשעבר - IDC), שהינה החברה המובילה והמקובלת ביותר בתעשייה בארה"ב, היא זו שהציטוט שלה ייבחר לגבי כל MBS. במקרים בהם החברה לא סיפקה ציטוט מחיר ל-MBS בחודש מסויים, אזי בוחר הסניף בציטוט מחיר שמספקת חברת Street Price. במידה ושתי חברות אלה לא הפיקו ציטוט למועד המבוקש ישתמש הסניף בציטוט מחיר מאחת משתי חברות נוספות בשם FTN או Bond Edge, לפי סדר זה. ליום 31 במרץ 2008 נקבע השווי ההוגן של ה-MBS על-פי התמורה ממכירת התיק, כאמור לעיל.

בסניף הבנק בלונדון:

הבנק התקשר עם שתי חברות שעיסוקן במתן ציטוטי מחיר, זאת בהתבסס על איתור מחירי עסקות אחרונות שבוצעו בכל נייר-ערך. ככל הניתן, הסניף מסתמך על ציטוט המחירים של חברת MarkIT.

חברת MarkIT הינה החברה המובילה והמקובלת ביותר בתעשייה בבריטניה, החברה מפיקה ציטוטי מחירים על-ידי פניה ל-29 בנקים להשקעות בסוף כל יום עסקים והפקת מחירים במודל המנפה מחירי עסקות שאינם סבירים ובתום התהליך - ציטוט מחיר לכל נייר-ערך.

במקרים בהם MarkIT אינה מצטטת במועד מסוים מחיר לנייר-ערך אזי הסניף משתמש בציטוט מחיר המתקבל מחברת EuroClear.

ניירות-ערך מסוג SIV (Structured Investment Vehicle):

סניפי הבנק בניו-יורק ולונדון השקיעו בניירות-ערך שהונפקו על-ידי SIV סך של כ-400 מיליון דולר. עד ליום 31 במרץ 2008, נרשמה הפרשה מלאה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני כנגד השקעה זו.

ניירות-ערך מסוג CDO (Collateralized Debt Obligation):

הבנק מחזיק תיק CDO בהיקף של כ-653 מיליוני ש"ח (184 מיליוני דולר) בסניפיו בניו יורק ובלונדון ובחברה הבת בלוקסמבורג.

מעל 75% מניירות הערך מסוג CDO עומדים לפרעון בשנת 2009 ויתרתם בשנים 2010 ו-2011.

מתוך הנייל, סך של 20 מיליון דולר של CDO שנרכשו בשנת 2004 חשופים ל-Sub Prime, ובנינם לא אירעה ירידת ערך, ניירות אלו מדורגים AA+ ועומדים לפירעון בשנת 2009.

62% מהיקף התיק מושקע בניירות-ערך המדרגים AAA, 18% מדרגים AA ו- AA+, 10% מדרגים AA- ו- A ו-10% מדרגים BBB+. גם במהלך הורדות הדירוג שנעשו לאחרונה על-ידי סוכנויות הדירוג הבינלאומיות לא נעשו שינויים מהותיים בדירוגי ניירות הערך הנ"ל ודירוגם של כל ניירות הערך מלבד אחד לא שונה. הבנק קובע את השווי ההוגן של ניירות-ערך מסוג CDO בהתבסס על מחיר המתקבל מהצד הנגדי לעסקה (Counterparty). ברבעון הראשון של שנת 2008 נרשמה הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני כנגד ניירות-ערך מסוג CDO בסך של 36 מיליוני ש"ח (10 מיליון דולר) שנזקפה כהפסד לדוח רווח והפסד.

עסקות חוץ-מאזניות בעלות מאפיינים דומים ל-CDO:

לבנק השקעות בעסקות מסוג Unfunded CDO או Synthetic CDO. עסקות אלו הינן עסקות בהן העברת הסיכון מבוצעת באמצעות נגדרי אשראי, ללא רכישת ה-CDO עצמו. בהתאם לכך, עסקות אלו מטופלות כנגזרים, כשהשינוי בשווי ההוגן נזקק לרווח והפסד. ליום 31 במרץ 2008, סך הערך הנקוב בעסקות אלו עומד על 726 מיליוני ש"ח (204 מיליון דולר). שווי ההוגן הינו שלילי בסך של 77 מיליוני ש"ח (22 מיליון דולר). ברבעון הראשון של שנת 2008 נזקפו לדוח רווח והפסד הפסדים בסך של 56 מיליוני ש"ח (17 מיליון דולר) בגין ירידות בשווי ההוגן של עסקות אלו. בתחילת שנת 2007 החליט הבנק לצמצם את חשיפתו ל-Unfunded CDO. מאז לא נקנו Unfunded CDO נוספים והיקף הערך הנקוב ירד משיא של כ-400 מיליוני דולר לרמתו כיום. יתרת ניירות-ערך מגובי נכסים אחרים ליום 31 במרץ 2008 כוללת בעיקר ניירות-ערך מסחריים שנרכשו עקב עסקות איגוח בהן שימש הבנק כיוצר (Sponsor) כמפורט להלן.

הכרה בירידת ערך:

על-פי כללי חשבונאות מקובלים, לרבות I 15-FSP, I 124-FSP, 99-20 EITF, ו-59 SAB, בוחן הבנק אם ירידת ערכם של ניירות הערך הינה בעלת אופי שאינו זמני (Other Than Temporary). הבחינה מבוססת על השיקולים הבאים:

- משך הזמן בו שווי נייר הערך נמוך מעלותו.
 - שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך.
 - היקף שווי הביטחונות המגבים את נייר הערך וכריות הביטחון.
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בנייר הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את חזרת שווי נייר הערך לעלותו.
 - דירוג נייר הערך על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות, לרבות התפתחויות בדירוג לאחר תאריך המאזן. בנוסף מביא הבנק בחשבון שיקולים נוספים ובחינות נוספות:
 - זיהוי והערכה של ההשקעות אשר זוהו כבעלות ירידת ערך אפשרית.
 - ניתוח פרטני של ההשקעות ששוויין ההוגן נמוך באופן משמעותי מעלותן המופחתת, כולל בדיקת משך התקופה שההשקעה צברה הפסדים שטרם הוכרו.
 - דיון בעובדות המקרה, כולל הערכה של הגורמים, או המצבים היכולים לגרום להשקעה מסוימת להיות מסווגת כבעלת ירידת ערך שאינה זמנית, או אשר לא תומכים בסיווג ההשקעה כבעלת ירידת ערך זמנית. הבנק קבע עקרונות לצורך קביעת סכום הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ניירות-ערך מגובי נכסים. להלן מפורטים העקרונות האמורים:
1. ניירות-ערך אשר לתאריך המאזן אין כוונת הבנק להחזיקם או שנמכרו לאחר תאריך המאזן, תרשם ירידת ערך עד לגובה השווי ההוגן של נייר הערך.
 2. ניירות-ערך אשר לגביהם התבצעה הורדת דירוג משמעותית מהמועד בו השקיע הבנק בנייר הערך לראשונה, תרשם ירידת ערך עד לגובה השווי ההוגן של נייר הערך.
 3. לגבי יתרת תיק ניירות-ערך מגובי משכנתאות אשר לא נמכרו, ואשר לבנק אין לגביהן מודל לבחינת ההפסד הצפוי על-פי התקן האמריקאי 99-20 EITF, מיישם הבנק הוראה שקיבל מהמפקח על הבנקים, לפיה ירידת ערך של מעל 30% מעלות כל נייר-ערך מהווה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הנזקפת לדוח רווח והפסד.

התחייבויות והסכמים אחרים בקשר עם גופי איגוח:

הבנק מתקשר עם גופי איגוח במגוון התקשרויות, אשר המרכזיות שבהן - כיוצר (Sponsor) של עסקות לאיגוח נכסים עם הישויות למטרות מיוחדות (Conduits or SPE) בשם Voyager ו-Venus וכמעמד קווי נזילות לגופי איגוח. לבנק קיימות זכויות בלעדיות למתן יעוץ והפניית לקוחות לקבולת שרותי איגוח בדרך של הנפקת ניירות-ערך מסחריים ("CP" - Commercial Papers) של שתי הישויות הללו. מהלך זה מאפשר לבנק להציע שירותי איגוח נכסים ללקוחות הגדולים של הבנק בארה"ב ובישראל.

העסקות השונות באמצעות הישויות Voyager ו-Venus מהוות בעיקר עסקות לאיגוח חובות של קואופרטיב של משקים חקלאיים בארה"ב, לאיגוח עסקות ליסינג של ציוד ולאיגוח פרמיות מחברות ביטוח חיים. לגבי פעילותו כ-Sponsor, מספק הבנק לאותן ישויות שירותים שונים ובהם העמדת קווי נזילות. עד ליום 31 במרץ 2008 בוצעו בהפניית הבנק עסקות איגוח בסך של כ-700 מיליון דולר.

להלן נתונים על התחייבויות והסכמים אחרים בקשר עם גופי איגוח ליום 31 במרץ 2008:

31 במרץ 2008	
במיליוני ש"ח	
1,160	חשיפת אשראי מקסימלית בגין יתרת קווי נזילות שלא נוצלו לגופי איגוח*
-	חשיפת אשראי מקסימלית בגין חיזוקי אשראי (באמצעות ערבויות, ניירות-ערך נחותים ואחרים) לגופי איגוח
1,892	סך הנכסים שהונפקו על-ידי גופי איגוח בהם הבנק פועל כיוצר (Sponsor) מזה:
1,892	ניירות-ערך מסחריים אשר נרכשו על-ידי הבנק ונכללו במאזן

* מזה 73 מיליוני ש"ח לגופי איגוח בהם הבנק פועל כיוצר (Sponsor).

במהלך המחצית השנייה של שנת 2007 וכתוצאה ממשבר הנזילות שפקד את שווקי ההון בארה"ב, רכש הבנק CP שיתרתם ליום 31 במרץ 2008 הינה 1,892 מיליוני ש"ח (532 מיליוני דולר), בעיקר עקב מחויבותו להעמיד קווי גיבוי לחלק מעסקות האיגוח שבוצעו בהפנייתו.

ה-CP מדורגים בדירוג של P1 על-ידי סוכנות הדירוג Moody's, אין בהם חשיפה לשוק הדירור בארה"ב והם מוצגים לפי עלות מופחתת המהווה קירוב לשווי ההוגן, בהתבסס על ציטוטי מחירים המתקבלים מ-Bank of New York המשמש כמפיץ ניירות הערך המסחריים.

לתשומת לב: פרק זה, בדבר פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים, כולל תחזיות, הערכות, אומדנים ופרטים אחרים, אשר כולם הנם בבחינת מידע צופה פני עתיד, וזאת בכל חלקי הפרק. כל מידע צופה פני עתיד מטבעו יכול שלא יתקיים, או שלא יתקיים במלואו, או שההתפתחויות שיהיו בעתיד בפועל יהיו שונות מהחזוי עתה, במידה זו או אחרת ואפילו באופן מהותי.

חדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. ביישום של כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הנושאים העיקריים הינם: הפרשה לחובות מסופקים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, התחייבויות לזכויות עובדים, מיסים נדחים, התחייבויות תלויות והפרשות לירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים וירידת ערך ניירות-ערך זמינים למכירה וניירות-ערך המוחזקים לפדיון.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, פרט לאמור בביאור 1(ב) לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008.

פעילות שוק ההון

ביום 25 ביולי 2005 חוקקה הכנסת שלושה חוקים אשר קבעו שינויים מהותיים בשוק ההון ובפעילות הבנקאית, והידועים בשם "רפורמת בכר".

על-פי חוקים אלה, נאסר על הבנק לנהל קופות-גמל וקרנות להשקעה משותפת בנאמנות ("קרנות נאמנות") והוא נדרש למכור את מלוא החזקותיו בהן בתוך פרקי זמן שנקבעו בחקיקה ("הנכסים הטעונים מכירה"). כמו-כן, כתנאי לקבלת רשיון ייעוץ פנסיוני, חייב הבנק לרדת בהחזקותיו בחברת כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ עד לרף של 10%, או פחות, מכל סוג של אמצעי השליטה בה, לפי שחברה זו שולטת במבטח. עד למועד פרסום דוח זה, השלים הבנק את מכירת כל החזקותיו בקרנות נאמנות ובקופות הגמל, והפחית את אחזקותיו במניות חברת כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לשיעור של 10.06%.

גם בנק יהב הנמצא בשליטת הבנק נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים חייב למכור נכסים אלה. לפי הידוע לבנק, בנק יהב מתכוון להשלים את מכירת הנכסים הטעונים מכירה עד לסוף הרבעון השני של שנת 2008. עם השלמת מכירת בנק מסד ביום 14 במאי 2008, הושלמה מבחינת הבנק מכירת קופות הגמל שהיו בניהולו של בנק מסד.

עם השלמת המכירות האמורות והשלמת הירידה בהחזקות הבנק בחברת כלל החזקות עסקי ביטוח, יתקיימו התנאים המוקדמים לקבלת רשיון ייעוץ פנסיוני לבנק, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 ("חוק היעוץ הפנסיוני") (שהינו חלק מ"רפורמת בכר"); ולפיכך, ביצע הבנק פנייה מקדמית אל הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ("הממונה") על מנת שיתן לבנק רשיון ייעוץ פנסיוני בהתקיים התנאים האמורים.

יצוין, עם זאת, כי על-פי הוראות חוק היעוץ הפנסיוני, כתנאי נוסף למתן רשיון ייעוץ פנסיוני, על הממונה להיות משוכנע, "כי אין במתן רשיון ייעוץ פנסיוני לבנק כדי לפגוע פגיעה מהותית בהתפתחות התחרות ובמניעת הריכוזיות בישראל, בתחום הייעוץ הפנסיוני, בתחום פעילות התיווך שבין לקוחות ובין גופים מוסדיים, ובתחום הבנקאות" (סעיף 11(א)(5) לחוק היעוץ הפנסיוני).

עוד יצוין כי במסגרת תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) מחודש ינואר 2008, עם השלמת מכירת הנכסים טעוני המכירה על-ידי הבנק והתאגידים בשליטתו, כנדרש על-ידי רפורמת בכר, יוכל הבנק להעניק שירותי ייעוץ פנסיוני לאוכלוסיית העצמאים בכל הארץ וכן לאוכלוסיית השכירים ביישובי הפריפריה. על-פי התיקון, החל מינואר 2009 יוכל הבנק לייעץ גם בביטוחי חיים לשכירים ביישובי הפריפריה. מחודש אפריל 2009, ניתן יהיה לייעץ בנושא ביטוח גם ללקוחות העצמאיים. החל מ-1 באוגוסט 2010 יוכל הבנק לייעץ לכלל האוכלוסיות בכל המוצרים, לרבות ביטוח.

שוק ההון

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים, כולל בתחום המעו"ף, ללקוחות הבנק, פעילות שמירת ניירות הערך, מחקר ויעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול תיקי השקעות, עסקי חיתום וניהול הנפקות.

הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

בין השאר פועל הבנק באמצעות חברות בנות העוסקות בניהול תיקי השקעות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים עבור לקוחות פרטיים, תאגידים, מלכ"רים ומוסדות, וכן מספקות שירותי נאמנות.

הבנק חבר בבורסה לניירות-ערך של תל-אביב, במסלוקת הבורסה ובמסלוקת המעו"ף והוא פועל בשוק זה עבור לקוחותיו ועבור חברי בורסה שאינם סולקים.

מחזור המסחר הממוצע היומי במניות ובניירות-ערך המימים (כולל עסקות מחוץ לבורסה) ברבעון הראשון של 2008 הסתכם ב-2,219 מיליוני ש"ח, עלייה בשיעור של כ-19% בהשוואה לרבעון הראשון של 2007.

מחזור המסחר הממוצע היומי באגרות-חוב, ברבעון הראשון של 2008 הסתכם ב-4,123 מיליוני ש"ח, עלייה בשיעור של כ-66% בהשוואה לרבעון הראשון של 2007.

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות. לפרטים בדבר היקף קרנות הנאמנות המופצות על-ידי קבוצת הבנק ראה פרק "התפתחות סעיפי המאזן - פעילות חוץ-מאזנית" לעיל.

הפצת קרנות השתלמות

הבנק זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצת קרנות השתלמות, בהתאם לקבוע בתקנות. הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות בין לקוחותיו עם חברות המנהלות קרנות השתלמות.

פועלים סהר בע"מ

החברה שהינה חברה-בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב ובמסלוקת ניירות-ערך. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקרז' בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר וייצוג באסיפות כלליות וכן שירותי משמרת ותפעול.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "פעילים")

פעילים, שהינה חברה-בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, גופים מוסדיים ומלכ"רים.

ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה, הן הישראליים והן הזרים, מתבצע בשוק ההון הישראלי וכן בשוקי ההון בעולם. ליום 31 במרץ 2008 מנהלת החברה תיקים בערך כספי של 8.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-8.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

על-פי החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה) התשס"ה-2005, יהיה על פעילים להפסיק ליתן שירותי ניהול תיקי השקעות למשקיעים מוסדיים: דהיינו, לקרן להשקעות משותפות בנאמנות, לקופת גמל, ולמבטח בהשקעות הנזקפות לזכות מבוסחיו. המועדים שנקבעו בחוק הנ"ל לעניין זה הינם כדלקמן: תוך שלוש שנים מיום 10 בפברואר 2006 יחדל שירות ניהול תיקים לקופות-גמל ותוך ארבע שנים מאותו מועד יחדל שירות ניהול תיקים לקרנות משותפות בנאמנות.

קופות-גמל לתגמולים, להשתלמות, לפיצויים ולמחלה

על-פי החוק להגברת התחרות, נדרש הבנק להיפרד מהחזקותיו בחברות המנהלות קופות-גמל בתוך 3 שנים מיום פרסום החוק האמור. הבנק השלים את מכירת כל הזכויות לניהול קופות גמל שבבעלותו. בהתאם לחוק, הבנק רשאי להמשיך במתן שירותים תפעוליים לחברות המנהלות קופות-גמל. להלן פרטים על מכירת קופות הגמל העיקריות:

ביום 20 באפריל 2007 הושלמה עסקת המכר לפיה קובץ חברה לניהול קופות גמל בע"מ שהינה חברה-בת בבעלות מלאה של הבנק, העבירה לחברת פריזמה קופות גמל החדשה בע"מ, תמורת סך של 455 מיליון ש"ח, את כל פעילות ניהול קופות הגמל: קרן אור, קציר, כנרת, אלומה, תאוצה, זה"ב זהירה בהשקעות, דינמית, גוונים, מגוון פיצויים, כנרת ומרפא קופה מרכזית לדמי מחלה.

ביום 28 ביוני 2007 הושלמה עסקת המכר לפיה גד-גמולים חברה לניהול קופות גמל בע"מ חברה בת בבעלות מלאה של הבנק העבירה לחברת דש ניהול קופות גמל בע"מ תמורת סך של 31 מיליון ש"ח, את כל פעילות ניהול קופת הגמל "תגמולים".

ביום 30 בדצמבר 2007 הושלמה עסקת המכר לפיה קובץ העבירה לכלל חברה לביטוח בע"מ תמורת סך של 30 מיליון ש"ח, את כל פעילות ניהול קופות הגמל "פועלים מרכזית לפיצויים" ו"קובץ פיצויים - קופה מרכזית לפיצויי פיטורין".

ביום 2 במרץ 2008 הושלמה עסקת המכר לפיה קובץ העבירה לחברת מנורה מבטחים גמל בע"מ, תמורת סך של 33 מיליון ש"ח, את כל פעילות קופת הגמל יתר שהיא קופת-גמל מבטיחת תשואה. הרווח הנקי בסך של כ-20 מיליון ש"ח נזקף לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2008.

ביום 24 במרץ 2008 הושלמה עסקת המכר לפיה גד גמולים העבירה לחברת פסגות קופות גמל בע"מ (להלן: "פסגות") תמורת סך של כ-628 מיליון ש"ח, את כל פעילות קופת הגמל גדיש. הרווח הנקי בסך של כ-387 מיליון ש"ח נזקף לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2008.

במסגרת העסקה המתוארת לעיל, התקשרה פסגות בהסכמים ארוכי טווח עם הבנק בדבר הפצתה של גדיש על-ידי הבנק ומתן שירותים תפעוליים על-ידי הבנק לפסגות.

קופות הגמל של בנק מסד:

עם השלמת מכירת בנק מסד ביום 14 במאי 2008, הושלמה מבחינת הבנק מכירת קופות הגמל שהיו בניהולו של בנק מסד.

קופות הגמל של בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ:

ביום 31 במרץ 2008, מכר בנק יהב את מרבית קופות הגמל שלו. בגין מכירה זו רשם הבנק ברבעון הראשון של שנת 2008 את חלקו בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות בסך של 30 מיליון ש"ח. שווי הנכסים של קופות הגמל וקרנות ההשתלמות שבבעלות בנק יהב המיועדים למכירה בסוף מרץ 2008 הסתכם ב-2.7 מיליארד ש"ח. בכוונת בנק יהב להשלים את המכירות עד לתום הרבעון השני של שנת 2008. לפרטים בדבר יתרות קופות הגמל שבתפעול קבוצת הבנק ראה פרק "התפתחות סעיפי המאזן - פעילות חוץ-מאזנית" לעיל.

ייעוץ פנסיוני

על-פי הוראות חוק הייעוץ הפנסיוני וחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, כפי שתוקן בחוק להגברת התחרות (להלן ביחד: "ההסדר החוקי"), יהיה הבנק רשאי לעסוק בעתיד בתחום הייעוץ הפנסיוני, בתנאים הקבועים בהסדר החוקי לרבות במיוחד קבלת רישיון ייעוץ פנסיוני מאת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. הבנק נערך למועד בו יוכל להתחיל ולעסוק בייעוץ פנסיוני כאמור. בין היתר, הוקם בבנק אגף לפנסיה ביטוח וגמל, שתפקידו לרכז את הפעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני. גויס לאגף כוח אדם המתמחה בשוק החיסכון והביטוח הפנסיוני. הבנק הכשיר יועצים פנסיוניים מבין עובדיו וכמו-כן גייס עובדים נוספים על-מנת שיוכל לספק לציבור ייעוץ פנסיוני נאות עם קבלת הרישיון לעסוק בפעילות זו.

עד כה הוכשרו ועברו את בחינות האוצר לשם קבלת רישיון ייעוץ פנסיוני כ-431 יועצים. בנוסף לכך, מתאים הבנק את נהליו ומערכתיו, פועל לעריכת הסכמי הפצה עם יצרנים של מוצרי גמל ומוצרים פנסיוניים ולהקמת תשתיות מחשוב שיאפשרו מתן שרות ללקוח ושיכללו, בין היתר, מערכות תומכות ייעוץ פנסיוני שיישעו להתאמת פתרונות פנסיוניים מתאימים ללקוחות.

במסגרת ההיערכות כאמור, הבנק רכש את חברת "מיטבית מעיין למחקר ופיתוח בע"מ", שהיא בעלת זכויות במוצרים ופיתוחים במערכות מן הסוג הדרוש לבנק לשם הקמת מערכות תומכות ייעוץ פנסיוני אשר יש לה מומחיות באפיון, כתיבה ועריכה של פתרונות תוכנה לייעוץ בתחום הפנסיה. כמו-כן, הבנק רכש מערכת לניהול תשלומים פנסיוניים, אשר ביחד עם מערכות שמפותחות בבנק תאפשר התקשרות עם יצרני מוצרים פנסיוניים ועם מעסיקים ולקוחות לצורך גביית תשלומים פנסיוניים, פיצול הכספים ליצרנים שונים על-פי הוראות הלקוח ואיחזור המידע מהיצרן ללקוחות בערוצים השונים.

עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם 21 חברות מנהלות.

החל בחודש נובמבר 2007 החל הבנק במתן ייעוץ פיננסי בקרנות השתלמות על-ידי יועצי ההשקעות בכל סניפי הבנק. עם קבלת הרישיון לעיסוק בייעוץ פנסיוני, יחל הבנק לתת ייעוץ פנסיוני (למעט במוצרי ביטוח) ללקוחות עצמאים כולל קטינים ולקוחות מעל גיל 55 שאינם שכירים.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

אגף שירות למנהלי נכסים פיננסיים, במסגרת חטיבת נכסי לקוחות, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות. האגף מרכז תחת קורת גג אחת את הידע, הניסיון והיכולות האנושיות והמחשוביות שנצברו בבנק, בתפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ובמתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם: חברות מנהלות של קופות-גמל, חברות לניהול קרנות נאמנות וכן מנהלי תיקי השקעות. השירותים כוללים בין השאר שערך נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות יומיות וחודשיות בקופות-גמל וחישוב שער יומי בקרנות נאמנות.

הבנק חתם על הסכמים למתן שירותים תפעוליים בתחום קופות-גמל בעבור חברות לניהול קופות גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

בסוף חודש מרץ 2008 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל ופנסיה להן נותן הבנק שירותי תפעול בסך של כ-75.5 מיליארד ש"ח.

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר פירסם הוראה בחוזר לפיה יועץ פנסיוני, הנותן שירותי תפעול לקופות-גמל, לא יגבה מחברה מנהלת דמי תפעול הגבוהים מ-0.1% לשנה מסך כל נכסי קופת הגמל המקבלים ממנו שירותים כאמור. מאחר שהבנק נערך למתן ייעוץ פנסיוני, הוראה זו מגבילה את הבנק בשיעור דמי התפעול הנגבים מחברות המנהלות קופות-גמל.

כמו-כן מספק האגף שירותים נלווים לניהול חשבון קרנות נאמנות אשר שווי נכסי קרנות אלה לסוף מרץ 2008 הסתכם בסך של 17.3 מיליארד ש"ח.

מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות בבנק

הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2008 על שיעור שנתי של 4.25%, ירדה לרמה של 3.25% בסוף חודש מרץ 2008.

בתחילת שנת 2008 הפקידה המערכת הבנקאית כ-2 מיליארד ש"ח בבנק ישראל ואילו בתחילת חודש אפריל 2008 לוותה המערכת הבנקאית כ-2 מיליארד ש"ח. בנוסף, בנק ישראל הקטין את הנפקות המק"מ נטו במהלך הרבעון בכ-2 מיליארד ש"ח.

המקורות השקליים הלא-צמודים שגויסו על-ידי הבנק מציבור הלקוחות הסתכמו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 ב-106.9 מיליארד ש"ח, גידול בסך של 5.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסוף שנת 2007.

סכום הפקדונות הלא-צמודים בבנק הניתנים למשיכה לפי דרישה (עו"ש ופרי"י) הגיע בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 ל-26.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-27.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

סכום הפקדונות הלא-צמודים גדל, והגיע בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 ל-80.0 מיליארד ש"ח, עלייה בסך של 6.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסוף שנת 2007.

היקף המקורות הצמודים למדד, שנצברו בפקדונות ותוכניות חסכון בבנק, ירד והסתכם בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 ב-26.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-26.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

המקורות הצמודים למטבע-חוץ, שמקורם בעיקר בפקדונות ובתוכניות חסכון צמודים למטבע-חוץ, הסתכמו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 ב-0.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-1.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

המקורות במטבע-חוץ, שגויסו על-ידי הבנק מלקוחות בארץ ובח"ל, הסתכמו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 ב-23.6 מיליארד דולר, בהשוואה ל-23.4 מיליארד דולר בסוף שנת 2007.

מתחילת חודש יולי 2007 מתרחש משבר בשווקים הפיננסיים בעולם שהחל בשוק משכנתאות ה-subprime בארה"ב. כתוצאה מפגיעת המשבר נרשמה ירידת ערך בנכסים הפיננסיים. המשבר פגע במשקיעים ובגופים הפיננסיים שפתחו את המוצרים.

כתוצאה מכך, התפתח משבר נזילות בשווקים הבינלאומיים, שגרם לעלית ריביות בטווחים הקצרים.

הבנקים המרכזיים נטלו תפקיד ממתן על-ידי הזרמת מזומנים לשווקים.

במהלך התקופה, התבררו היקפי ההפסדים הקיימים והפוטנציאלים והתעורר החשש שהמשבר יחלחל לתחומים נוספים.

התרחבו מרווחי האשראי בצורה משמעותית אצל הגורמים המעורבים בפרט, ולמיגזר הפיננסי בכלל.

כתוצאה, היינו עדים לניצול קווי אשראי על-ידי בנקים וגופים פיננסיים בניו-יורק, ירידה בזמינות מקורות מבנקים ומוסדות פיננסיים ועלייה במחירי הגיוס. גם הנגישות לשוק ה-REPO היתה מוגבלת.

הרמה הגבוהה של עודפי הנזילות במט"ח והגדלה יזומה של היתרות הנזילות השוטפות בתגובה לאירועים נתנה מענה לצרכי הנזילות בסניף ניו יורק ובסניף לונדון.

מערכת ה-CLS

מערכת ה-RTGS, שהינה מערכת סליקה בזמן אמת, המופעלת בבנק, החל מחודש ספטמבר 2007 מאפשרת צירוף השקל כמטבע נסלק באמצעות ה-CLS (continuance linked settlement), שהיא מערכת סליקה בין בנקים. זאת, כדי לנטרל את סיכון הסליקה בעיסקות חליפין בהם השקל הוא אחד המטבעות. מהלך צירוף השקל כמטבע נסלק ב-CLS מתוכנן לסוף חודש מאי 2008.

ניהול הסיכונים

כללי

פעילותו של הבנק מלווה בסיכונים פיננסיים שהם: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלוהו או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערי השווקים הפיננסיים כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; וסיכון נזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי ולהונו מחמת אי ודאות לגבי זמינות המקורות. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכון האשראי וסיכוני השוק קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר צ. קינן, חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות הוא מר מ. שושן.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. בגין הסיכון התפעולי צפויה דרישה עתידית להלימות הון רגולטורית.

סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם, סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי / בטחוני.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד שונים לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים.

חבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר דן קולר. בין עיסוקיה העיקריים של החטיבה: בקרה ואמידה של סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות וסיכונים תפעוליים. כמו-כן, במסגרת החטיבה פועלות היחידה למניעת הלבנת הון ויחידת קצין הציות. היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול סיכונים מתקדמת תוך התוויית מדיניות ניהול סיכונים, התואמת את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל II והמפקח על הבנקים.

בבנק פועלת וועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים וישום באזל II. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר ישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לגיבוש המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק והנזילות, הסיכון התפעולי וסיכוני האשראי, בהנחיית ועדת הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים ויישום באזל II. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה-בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים מתבצעים על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון של האחראים על יצירת הסיכון וניהול החשיפות; מעגל שני של יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות ובחברות הבנות; מעגל שלישי של יחידות הבקרה החיצונית בחטיבה לניהול סיכונים; מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים.

הועדה לניהול סיכונים ויישום באזל II של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלים דווח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

באזל II

הנחיות באזל II הינן מערך של הנחיות ונהלי יסוד, אשר פורסם במהלך השנים 2004-2006 על-ידי ועדת באזל, המתאמת בנושאים רבים את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות. מטרת ההנחיות היא, בין היתר, להגדיר דרישה להלימות הון, בהתייחס לרמת סיכוני האשראי, סיכוני השוק והסיכונים התפעוליים, לכוון מערכת מקיפה של טיפול מושכל בנושאים של זיהוי והערכה של הסיכונים השונים, ניהול הסיכונים וקיום בקרה עליהם וכמו-כן להרחיב את הדיווח לציבור בנושא.

בסוף חודש מרץ 2007 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הוראה המתייחסת לגישות הסטנדרטיות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים. על-פי ההוראה, כל תאגיד בנקאי ישראלי יידרש ליישם את המלצות באזל II לראשונה בשנת 2009, על-פי הגישה התואמת את רמת המוכנות שלו. כהכנה ליישום של ההמלצות, נדרש בשלב ראשון כל בנק לבצע סקר כמותי להערכת הקצאת ההון הרגולטורית שתדרש לצורך יישום ההמלצות תחת הנחות שונות (QIS5), וכן סקר פערים איכותי ליישום נדבכים 1 ו-2 של ההמלצות.

הנהלת הבנק רואה בהטמעת הסטנדרט הבינלאומי האמור יעד חשוב לשנים הקרובות ומתווה את מדיניות היישום בהנחיית ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ויישום באזל II. החטיבה לניהול סיכונים אחראית על מהלכי הבחינה וריכוז היישום של הנחיות באזל II והוראות הפיקוח על הבנקים בישראל בנושא זה בקבוצה. הבנק פועל מזה מספר שנים ליישום המלצות באזל II במסגרת תכניות העבודה הרב-שנתיות שלו. בעקבות פרסום טיוטת ההוראה האמורה של המפקח על הבנקים, הוקמה מינהלת פרויקט ונבחנת התכנית מחדש במגמה להתאים אותה לפרסום האמור.

סיכוני האשראי

מדיניות הבנק מתבססת על-פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לוויים, בין מיגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בארץ ובחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במיגזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במיגזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק.

דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשראי הכוללת מגבלות שונות על תיק האשראי ובכלל זה מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות / מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו כן נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ובקרה על עמידה במגבלות, וכל חריגה ממגבלות אלו מדווחת לדירקטוריון המחליט על אופן הטיפול בחריגה.

מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות השונות ועל נהלי אשראי, אשר מגדירים את תהליך אישורי האשראי ואת תהליך הבקרה.

במסגרת מדיניות הבטוחות, נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין, לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן והוצאות שיידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן.

הבטוחות אותם הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללים בין השאר נכסים פיננסיים, נכסי דלא נידי ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה. על-פי הוראות המפקח על הבנקים ניתן לנכות מרכיבי סיכון, לצורך חישוב יחס הלימות ההון, בטוחות כפי שהוגדרו בהוראת נוהל בנקאי תקין 311.

להלן פרטים על ניכויים כאמור לעיל:

סך הניכויים המאזניים מסתכמים בכ-16.3 מיליארד ש"ח.

סך הניכויים החוץ-מאזניים מסתכמים בכ-4.3 מיליארד ש"ח.

בהקשר זה, סך הערבויות ששימשו לניכוי הנו 5.5 מיליארד ש"ח, מזה ערבויות מבנקים כ-4.9 מיליארד ש"ח, וערבויות ממשלה כ-0.6 מיליארד ש"ח.

בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים, פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ובקרת סיכון צד נגדי הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסויים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית (MtM) בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי תוך התחשבות בקיזוז ומיתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה והלקוח ייקלע לכשל. נקבעו כללים ונהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעת על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הבנק משקיע באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיו העוסקים בקבלת החלטות ובהערכת סיכונים באשראי, ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם. במסגרת זו הופעלו מערכות תומכות החלטה באשראי ותהליך לדירוג הלווים. דירוג האשראי של הלווים נבדק באופן שוטף ומשמש לצורך קבלת החלטות על פעילות הבנק מול הלווים.

הבנק הגדיר תהליכים לזיהוי וטיפול בלווים אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלווים ו/או קבלת בטוחות נוספים מהם. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בליווי ושיקום לווים, או לאגף המתמחה בהסדרי חוב וגביית חובות במשפט.

בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלווים, על בסיס הנחות שמרניות, ורושם הפרשה נאותה לחובות מסופקים באותם מקרים בהם קיים ספק באשר לכושר החזר מלא של החובות לבנק. בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מדיניות ניהול סיכונים אשראי מבוססת על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכונים אשראי בישראל תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. מדיניות סיכונים אשראי בשלוחות הבנק בחו"ל מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי לאחר התייעצות עם ניהול סיכונים אשראי בבנק ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, ולבצע בקרה, שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. בין יתר תפקידיה, היחידה אחראית על-פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותמחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, וקידום היערכות של סיכוני אשראי לקראת יישום באזל II. במסגרת היחידה פועלת גם היחידה לבקרת אשראי, אשר מבצעת באופן שוטף הערכה עצמאית של רמת הסיכון של הלקוחות העסקיים העיקריים של הבנק וקובעת את דירוג האשראי של לווים אלה. ענף הפיננסים -

כתוצאה ממשבר ה-Sub-prime בארה"ב שהחל בשנת 2007, חלה ירידה בשווי הנדל"ן למגורים בארה"ב ועלייה ברמת הסיכון בנדל"ן מסחרי כאשר העלייה ברמת הסיכון התפשטה לשווקים השונים באירופה ובעולם. כתוצאה מכך עלה הסיכון בחשיפה לגופים פיננסיים דוגמת ריטים (REIT) וחברות לניהול ומתן משכנתאות וכן במכשירים פיננסיים דוגמת ניירות-ערך מגובי משכנתאות (MBS), המושפעים מהתנודתיות במחירי הנדל"ן. דירקטוריון והנהלת הבנק עוקבים תדיר אחר ההתפתחויות בשווקים העולמיים והשפעתם על סיכון התיק, ומעדכנים את המדיניות בהתאם. למידע נוסף לגבי תיק ה-MBS של הקבוצה, ראה פרק - "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "חוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות-ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות. לפרטים נוספים ראה ביאור 5(3) לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראיה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות.

תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות (נני"ה) ושל המסחר (בחדרי העסקות ובתיקי אגרות חוב נוסטרו) נעשה תחת אחריות ה-Global Treasurer ובהנחייתו. הניהול השוטף והפיקוח הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות בתל-אביב, ביחידות לניהול נכסים והתחייבויות בסניפי הבנק בחו"ל ובחדרי העסקות בתל-אביב, ניו-יורק ולונדון, לפי העניין. אגפים אלו כפופים למנהל חטיבת ה-Global Treasury.

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 של המפקח על הבנקים בנושא ניהול הסיכונים ובקרתם, קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכוני השוק והנזילות ביחידה וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות, באופן בלתי תלוי ובנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת ה-Global Treasury. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בסניפי חו"ל מתבצעים על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה ראשית: המחלקה לניהול חשיפות בחטיבת ה-Global Treasury והמחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים.

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה על-ידי יחידת הביצוע והבקרה בחטיבת ה-Global Treasury. בקרה זו הינה תפעולית ויעודה הינו בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דווח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מדיניות וניהול סיכוני שוק ונזילות

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק, דהיינו, היקף הסיכון שהנהלה והדירקטוריון מוכנים כי הבנק יחשף אליו. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות ייעודיות לתחומי המסחר השונים. ריכוז המגבלות העיקריות מובא בהמשך.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותוות ומבוקרת על-ידי צוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, שהינו צוות הנהלת הבנק בראשות מנכ"ל הבנק.

המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאת לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוות ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי של הנהלת הבנק, לועדת עסקים ותקציב של הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח על בסיס כלכלי, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הפעילות השוטפת מתנהלת על-ידי צוותי משנה בראשות מנהל חטיבת ה-Global Treasury ובהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק. צוותים מקומיים פועלים גם בניו יורק ובלונדון. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין.

ועדת עסקים ותקציב, הועדה לניהול סיכונים ויישום באזל II של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלים דוח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בכל חברה-בת בנקאית בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה.

אמידה ובקרה של סיכוני שוק ונזילות מתבצעים על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה-בת בנקאית.

החשיפה לסיכוני שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון.

סיכוני שוק נובעים מחשיפת הבנק לשינויים במחירים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל.

הבנק חשוף לשינויים בשיעור הריבית ("חשיפת ריבית"), ובשערי חליפין ואינפלציה ("חשיפת מטבע" או "חשיפת בסיס").

סיכון הנזילות נוצר מאי ודאות לגבי זמינות המקורות וההתייחסות אליו מופיעה בנפרד.

סיכוני שוק

בניהול החשיפות לסיכוני שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (נני"ה - התיק הבנקאי, "NON TRADE") לבין החשיפות למסחר ("TRADE"). תיאור מפורט לגבי ניהול סיכוני השוק בפעילות הנני"ה והמסחר מופיע בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

סיכון נזילות

סיכון הנזילות במט"ח ובשקלים במיגזרי הפעילות השונים מנוהל ומבוקר באופן שוטף, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף נני"ה ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמט"ח.

בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין בדבר ניהול הנזילות, הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות, כמפורט בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ALM - מערכת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי תלוי בניתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת ה-Global Treasury.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית לגיבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, בהתאמה ליעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק. כמו-כן הינה אחראית לביצוע בקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.

רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשיטת הערך בסיכון (VAR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד, בשל התמששות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

הסיכון מחושב באופק של 10 ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הנה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" ו-"סימולציה מונטה-קרלו"). שערך מלא של התיק למסחר מתבצע מדי יום עסקים, פעמים רבות, בתרחישים שונים, לצורך האומדן. אמידת הסיכון של פעילות כלל הבנק מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש.

בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest) על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל, במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון. תוצאות הבדיקה מדווחות שנתיים להנהלה ולדירקטוריון. באשר לסקירה נרחבת של המתודולוגיה - ראה פרק זה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

כלל הבנק

להלן נתונים עיקריים לתקופת הדיווח:

רגישות הון הבנק לשינויים במדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש)

מינימום ינואר-מרץ 2008	מקסימום ינואר-מרץ 2008	ליום 31 במרץ 2008	תרחיש
	במיליוני ש"ח		ירידה של 1% במדד
(51.6)	(74.3)	(51.6)	

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעימן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן הרגישויות העיקריות לשערי מטבע נכון ליום 31 במרץ 2008:

רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש; תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים)

מטבע	התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
	ב מ י ל י ו נ י ש י ח			
דולר	(168.1)	(80.3)	76.6	146.9
יין יפני	27.0	14.7	(17.8)	(36.8)
אירו	(21.0)	(9.2)	11.4	26.8
פרנק שוויצרי	12.5	6.5	(6.9)	(20.2)
לירה שטרלינג	15.0	6.0	(3.13)	(4.1)
לירה תורכית	8.6	4.3	(4.3)	(8.6)

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית. מגבלת הרגישות לריבית הדולרית מתייחסת גם לרגישות הנובעת מניהול תיק ניירות-ערך מגובים במשכנתאות (MBS) בניו יורק. הרחבה בנושא זה נמצאת בפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש)

מקסימום ברבעון ראשון 2008	מינימום ברבעון ראשון 2008	ליום 31 במרץ 2008	תרחיש
	במיליוני ש"ח		
(152.4)	(139.2)	(152.4)	תזוזה של 1% בריבית צמודה למדד (הרגישות כולה נובעת מהתיק הבנקאי)
(243.2)	(241.9)	(242.5)	תזוזה של 1% בריבית לא-צמודה
(271.6)	(106.1)	(267.0)	מזה, בתיק הבנקאי
(271.1)	(151.2)	(271.1)	תזוזה של 1% בריביות במט"ח (הרגישות כולה נובעת מהתיק הבנקאי)

פעילות למסחר

להלן נתונים עיקריים לתקופת הדיווח:
אמדני הסיכון של הפעילות למסחר (VAR)

ממוצע ברבעון ראשון 2008	מקסימום ברבעון ראשון 2008	מינימום ברבעון ראשון 2008	ליום 31 במרץ 2008	
	ב מ י ל י ו נ י ש י ח			
6.4	17.9	2.0	15.3	מסחר באגרות-חוב
30.5	45.3	20.3	38.1	מסחר בחדר עסקות
36.9			53.4	סך הכל מסחר

נהלי חשיפות לסיכוני שוק ונזילות

בתחילת 2008 אישר הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכוני שוק ונזילות המבוסס על תכנית העבודה של חטיבת ה-Global Treasury.

המסגרת שאושרה כוללת: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר לרבות קביעת מסגרת סיכון לפעילות בריביות במט"ח. ניצול המסגרות שאושרו, כמפורט להלן, כפוף לאישור צוות נני"ה גלובלי.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בכלל פעילות הבנק ובפעילות המסחר בנפרד:

מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
כלל הבנק		
אומדן סיכון כולל	1,000	
רגישות לשינוי של 1% בעקום הריבית:		
שקל צמוד מדד	500	
שקל לא-צמוד	620	
מטבע-חוץ	720	
חשיפות בסיס במיגזר:		
שקל צמוד מדד		+/-100
מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ		+/-30
רגישות לשינוי של 3% בשער החליפין שקל/דולר	150	
מתוכו, מסחר		
אומדן סיכון כולל (VAR)	250	
חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ		+/-10
רגישות לשינוי של 3% בשער החליפין שקל/דולר	60	
חשיפת מטבע-חוץ / מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	800	

דיווחים

הדירקטוריון וועדותיו (ועדת עסקים ותקציב של הדירקטוריון או הועדה לניהול סיכונים ויישום באזל II, לפי העניין) מקבלים דיווחים תקופתיים על החשיפות, התוצאות, וביצוע המדיניות שאושרה. פירוט הדיווחים מופיע בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

במהלך תקופת הדיווח הוגשו לדירקטוריון הבנק דוחות בקרה תקופתיים, אשר לא דווח בהם על חריגה מהותית מהנהלים שנקבעו.

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע והאינפלציה בקבוצת הבנק.

ההון הנדרש לעניין זה ביום 31 במרץ 2008 היה 516 מיליון ש"ח. מתוך זה 391 מיליון ש"ח עבור הבנק וחברות הבת הפיננסיות המנוהלות על-ידו ו-125 מיליון ש"ח בגין חברות הבת האחרות.

סך הכל הון נדרש	חברות בנות	הבנק	
	במיליוני ש"ח		
242	84	158	סיכון שער חליפין
307	45	262	סיכון ריבית
2	-	2	סיכון מניות
33	-	33	סיכון אופציות
584	129	455	סך הכל

הסיכונים התפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתיקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות, במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/ מנכ"לי חברות הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים.

הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפוקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום הוראות באזל II;
- צוות ההנהלה לניהול הסיכונים ויישום באזל II בראשות המנכ"ל;
- צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי דירקטוריון הבנק, מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים ובשים לב להנחיות באזל II.

הבנק נערך ליישום המלצות באזל II בשלבים, במסגרת ההיערכות לניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל II (Sound Practices) ובהתאמה למדיניות הבנק בנושא. בנק ישראל פרסם טיוטות תקינה בזיקה לניהול הסיכונים התפעוליים ומסגרת בקרה פנימית, שתואמות את המלצות ועדת באזל. טיוטות אלה מהוות בסיס לדו-שיח בנושא בין הפיקוח על הבנקים לבין הסקטור הבנקאי במסגרת צוותים ייעודיים.

בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת הפרטיות וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגי המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע.

הממונה על איסור הלבנת הון ומימון טרור

במהלך הרבעון הראשון של 2008 נמשך פיתוח ושיפור מערכות הבקרה ומערכת הדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון. שודרגה המערכת לסריקה של שמות מול רשימות התראה בינלאומיות של גופים ויחידים המהווים סיכון לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור. נמשכו פעולות ההדרכה וההטמעה של הוראות הדינים, תוך מתן דגש על הפעילות הבנקאית הבינלאומית, חשבונות של תושבי חוץ ופעולות מול בנקים ברשות הפלסטינית. במסגרת פעילות ההדרכה, הוקרן סרט הדרכה והתקיים דיון בסניפים.

פעילות ההדרכה וההטמעה הנערכת באופן שוטף תורמת לחיזוק הציות מחד ולגידול בכמות הדיווחים בהם נדרש טיפולה של היחידה איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, מאידך.

היחידה ממשיכה ומפתחת לומדות חדשות בנושאי איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור תוך התאמתם לתנאים החוקיים והעסקיים המשתנים.

יחידה זו ממשיכה את יוזמותיה בפיתוח כלי בקרה חדשים לצורך חיזוק יכולות האיתור והבחינה של פעילויות הנחזות להיות בלתי רגילות לעניין איסור הלבנת הון ופעולות הנחזות להיות קשורות למימון טרור. תפקיד היחידה הוא בין היתר, למנוע ביצוע פעילויות כאלה על-ידי הבנק, או באמצעותו ולדווח עליהן לרשות לאיסור הלבנת הון ו/או למשטרה, בהתאם למקרה.

כמו-כן נמשכה פעילות הממונה על איסור הלבנת הון לביצוע מעקב ובקרה אחר פעילות הסניפים וחברות הבנות בחו"ל ככל שנוגע למניעת הלבנת הון ומימון טרור.

היחידה נוטלת חלק פעיל בניהול התוכן באתר קציני הציות של הבנק. האתר מעמיד לרשות העובדים מידע כללי וייחודי בנושאי הציות שמקורו בישראל ובעולם, מהווה מוקד סיוע בזמן אמת ומהווה כלי משמעותי בהטמעת נהלים תוך שימוש בלקחים הנלמדים מאירועים שמקורם בפעילות הבנקאית.

הבנק והחברות הבנות השלימו את הנהלים, המערכות התפעוליות וההדרכות כנדרש בהוראות התיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זהו, דווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאים למניעת הלבנת הון ומימון טרור) התשס"א-2001 מיום 12 בדצמבר 2006, שנכנסו לתוקף במהלך שנת 2007 וכן ביחס לאלה שנכנסו לתוקף ביום 12 בפברואר 2008.

ביום 24 בספטמבר 2007 הודיע הבנק, כי לאור החלטת הממשלה להכריז על רצועת עזה כעל טריטוריה עוינת, החליט הבנק להפסיק את הפעילות הבנקאית עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה. בשלב זה, הפעילות עדיין נמשכת לפי בקשת בנק ישראל ומשרד האוצר.

פעילות יחידת קצין ציות

הוראת ניהול בנקאי תקין 308, מהווה נדבך חשוב בנושא ההקפדה על שמירתן של ההוראות הצרכניות הרלוונטיות לפעילות של הבנק בכל הקשור ליחסי בנק לקוח.

מינוי של קצין ציות ופעילותו, נדרשים במסגרת הכללית של ניהול סיכונים בתאגיד הבנקאי. קצין הציות מסייע להנהלה ולדירקטוריון לקיים את הנדרש בתחומים אלה, להקטין את החשיפה של התאגיד לתביעות משפטיות ולשמור על המוניטין של התאגיד.

יחידת קצין ציות עוקבת אחר הפערים וההפרות (ככל שישנם) בתחום ההוראות הצרכניות. כמו כן מתקיים מעקב אחר שינויים בחקיקה, או בהוראות בנק ישראל בזיקה להוראות צרכניות.

הפעילויות העיקריות שנעשו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008:

נערכו פגישות עבודה עם יחידות מקצועיות התומכות בביצוע תכנית הציות. בתחום ההדרכה וההטמעה של הוראות צרכניות, נערכו ביקורים בסניפים ובמנהלות האזור, לצורך מתן הסברים והגברת המודעות לחשיבות הנושא. נמשך המעקב אחר תהליך הטמעת ההוראות הצרכניות באמצעות הלומדות שהוכנו על-ידי יחידת קצין ציות.

נערכו ימי עיון לקציני הציות. בנוסף, עסקו קציני הציות במערך הסינוף בביצוע תהליכי בקרה בנושאים שבזיקה להוראות צרכניות, תוך מיקוד בתחום של טיוב נתוני פתיחת חשבונות לתושבי חוץ וטיוב נתוני חשבונות צופן.

היחידה מרכזת פרויקט בתחום הסמכה והרשאות לפתיחת חשבון, על מנת שכל העובדים המטפלים בפתיחת חשבונות, יעברו הכשרה מתאימה.

בנושא המחשוב, הסתיימו התהליכים להקמת שתי מערכות מחשוביות חדשות:

1. "מערכת בקרה על קיום הוראות צרכניות", שבאמצעותה מועברים ישירות לשולחן העבודה של קציני הציות בסניפים הליקויים שאותרו בקשר עם קיום הוראות צרכניות. שאילתה ראשונה הופצה לכל הסניפים. המערכת התקבלה בחיוב על-ידי עובדי הסניפים ושיתוף הפעולה מתקיים בצורה משביעת רצון.
 2. פותחה "מערכת סקר תשתיות", שמטרתה לוודא שהבנק ערוך ליישם ולקיים את חובותיו כפי שנגזר מההוראות הצרכניות במניעת חשיפות, טיפול בפערים ומוקדי סיכון בהתאם לניהול בנקאי תקין 308. המערכת נמצאת כעת בשלב של שיפור הממשק עם המשתתף כדי להפכה לידידותית יותר.
- אתר קציני הציות והפורום שבו, מסייעים מאוד לפעילות השוטפת ולהגברת הידע והמקצועיות של קציני הציות. האתר משמש את קהילת קציני הציות בסניפים, במנהלות האזור ובהנהלה ראשית. האתר מכיל תכנים מקצועיים ומשמש כלי עבודה יעיל ומסייע לכל חברי הקהילה.

סיכון רגולטורי

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות.

כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, חוק הבנקאות (שירות ללקוח, התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני) התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים).

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כן נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד - משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישגיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסויימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה.

דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי). דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסויימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

סיכון תחרות

הבנק חשוף לתחרות בישראל בכל תחומי עסקי הבנקאות בהם הוא עוסק. בנוסף, מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים נוספים בארץ ובחול המספקים כלים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על-ידו.

סיכון משפטי

על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או העדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים ברי ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים.

הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה ביעוץ משפטי, או ביעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות העדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדן לעסקה פלונית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו. במסגרת הטיפול המשפטי מושם דגש על:

- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
- הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
- בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות-דעת בנושא ליחידות הרלבנטיות בבנק.
- לגבי חברות בארץ ובח"ל, מתווה התכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה". מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאוות היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה" (להלן: "פועלים בקהילה"), כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותת פועלים בקהילה (ע"ר)" (להלן: "עמותת פועלים בקהילה") והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות ענפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגוון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2008 לידי ביטוי בשווי כספי של כ-12 מיליון ש"ח. להלן פירוט האפיקים והפרויקטים השונים:

פרוייקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" - מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרוייקט זה הן: חטיבת משאבי אנוש לוגיסטיקה ורכש, ועד העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותת "מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית.

עמותת "פועלים בקהילה" - התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות עמותת "פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו, כחלק ממדיניות התרומות של העמותה.

כבשנים קודמות, גם ברבעון הראשון של שנת 2008, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. העמותה מסייעת להפעלת סדנאות בבתי-ספר יהודים וערבים ברחבי הארץ, לקידום ההבנה והדו-קיום בין העמים ולעידוד הסובלנות והדמוקרטיה.

תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרוייקט קהילתי "תקרא תצליח" - "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרוייקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2008. מטרת הפרוייקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרוייקט כולל מסע הסברה ציבורי, חלוקת ספרים, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי - "פועלים בקהילה" מעורבת בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצוינות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה - הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה. ברבעון הראשון של שנת 2008 תרם הבנק כ-95 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" - הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים ולילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים הפרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור - ללא תשלום - באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בחודש אפריל 2008.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות - מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסינות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן הבנק מלווה ותומך, באמצעות הסכמים רב-שנתיים, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצוינות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע באמצעות מילגות לרקדנים לתקופה של שלוש שנים וכן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתיאטרון הקאמרי באמצעות הסכמים לתקופה של חמש שנים. בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית שלו, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פרויקט "משלוש לחמש" - בנק הפועלים נרתם באמצעות אגודת דורשי הטכניון וארגון אורט לסייע לתלמידים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד. הירתמותו של הבנק, אפשרה את השתתפותם בפרויקט של 1,500 תלמידים בשנת הלימודים הנוכחית.

"מתן - הדרך שלך לתת" (להלן: "מתן") - מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת "מתן - הדרך שלך לתת".

באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתניה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות.

"מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

אחריות חברתית

"אחריות חברתית של עסקים" מבטאת את פעילות הארגון העסקי להשאת רווחים בדרך אחראית, תוך הקטנת ההשפעות השליליות של הפירמה על הסביבה והחברה, כגון במניעת זיהום סביבתי, והגדלת השפעותיה החיוביות, כגון חינוך פיננסי לקהילה.

הבנק נערך לשילוב תחומי האחריות החברתית בפעילותו השוטפת ולצורך כך מכין תכנית סדורה וחוצת ארגון להטמעת האחריות החברתית בכל תחומי העשייה. היעד של הבנק הוא לפעול בתחום זה על-פי אמות מידה בין לאומיות. במסגרת התוכנית מתבצע תהליך אבחון מפורט (GAP ANALYSIS) אשר מתייחס למסגרת האינדיקטורים המובילה בתחום האחריות החברתית: GLOBAL REPORTING INITIATIVE - GRI, אינדיקטורים אלו משמשים את מיטב הארגונים העסקיים בעולם.

בתהליך האבחון נבדק מצב הבנק ביחס לאינדיקטורים ולמדדים הנגזרים מה-GRI בתחומים של סביבה, חברה וכלכלה. תהליך האבחון נעשה בסיוע צוותים מקצועיים בתחומי הפעילות השונים. תוצרי האבחון והעבודה בצוותים יהיו דוח חברתי לשנת 2007, שיפורסם בשנת 2008 וכן תכנית לפעילויות לקידום האחריות החברתית בבנק.

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2007. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו.

הדירקטוריון הקים את ועדת המאזן שתפקידה לבחון את טיוטת הדוחות הכספיים המוצגת בפניה ולהמליץ לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים. שמות תשעת חברי הוועדה ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוח הדירקטוריון לשנת 2007. ועדת מאזן דנה בדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים של הבנק ("הדוחות הכספיים"), ומציגה לדירקטוריון הבנק את המלצותיה בקשר עם אישור הדוחות הכספיים, קודם למועד אישורם על-ידי הדירקטוריון. לשיבות ועדת המאזן, כמו גם לשיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאשרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון ("רואי החשבון המבקרים") והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן משתתפת המבקרת הפנימית של הבנק, הגב' אורית לרר, בדיוני ועדת המאזן והדירקטוריון המאשרים את הדוחות הכספיים.

ועדת מאזן בוחנת באמצעות הצגה מפורטת על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: חבר ההנהלה הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO), מר בארי בן-זאב, וחבר ההנהלה החשבונאית הראשי של הבנק, מר עופר לוי, את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שיושמה ואת השינויים שחלו בה, אם חלו; וכן את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה. כן דנה ועדת מאזן, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, גם בחובות המסופקים של הבנק בארץ ובסניפי חו"ל וממליצה למליאת הדירקטוריון לאשר ביצוע הפרשות בגין חובות מסופקים בארץ ובסניפי חו"ל. במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, מקבלת ועדת המאזן גם דיווחים לגבי לווים בעייתיים של הבנק בארץ ובסניפי חו"ל. כן דנה ועדת המאזן ובוחנת את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים. בנוסף, כנדרש בתיקון להיתר השליטה שקיבלה בעלת השליטה, חברת אריסון החזקות (1998) בע"מ, מבנק ישראל, מתקיים דיון בחובות המסופקים של הבנק בארץ ובסניפי חו"ל גם בועדת הביקורת. שמות חמשת חברי הוועדה ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית" בדוח הדירקטוריון לשנת 2007.

ועדת הביקורת דנה גם במתודולוגיה לסווג חובות בעייתיים והפרשה לחובות מסופקים, ובמגמות ובשינויים העיקריים שחלו בנתוני החובות המסופקים בארץ ובסניפי חו"ל. כן מקבלת ועדת הביקורת דיווח ומקיימת דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן מקבלת דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי. לשיבת ועדת הביקורת שדנה בגילוי הנדרש בדוחות הכספיים, כאמור לעיל, מוזמנים ונוכחים רואי החשבון המבקרים, נושאי משרה בבנק והמבקרת הפנימית. ועדת מאזן וועדת הביקורת מקיימות מספר ישיבות בנושאים אלה, ככל הנדרש, והן מביאות את המלצותיהן בפני מליאת הדירקטוריון, קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

עניינים אחרים

ביום 29 בנובמבר 2004 הגיעו חוקרים מטעם רשות ההגבלים העסקיים למשרדי ההנהלה הראשית של הבנק ונטלו מסמכים שונים.

הרשות לא מסרה לבנק מה העילה לנטילת המסמכים ומהו נושא חקירתה.

כפי שפורסם בעיתונות, באותו יום הגיעו חוקרים מטעם רשות ההגבלים העסקיים גם למשרדי ההנהלה של בנק לאומי ונטלו מסמכים. סמוך לאחר מכן בוצעה פעילות דומה במשרדי ההנהלה של בנק דיסקונט ובנק מזרחי טפחות. בחודש יולי 2005 ולאחר מכן נתבקש הבנק להמציא לרשות חומר נוסף וכמו-כן הוזמנו כמה מעובדי הבנק לחקירה במשרדי הרשות.

ביום 19 במרץ 2008 קיבל הבנק הודעה מטעם רשות ההגבלים העסקיים, אשר לפיה, הממונה על הגבלים עסקיים בוחנת אפשרות להפעיל את סמכותה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים") ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין הבנק לבין בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי הראשון שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות. הממונה הודיעה, כי ניתנת לבנק אפשרות להביא את עמדתו בכתב בפניה עד ליום 14 ביוני 2008, קודם שתקבל החלטה אם לעשות שימוש בסמכותה הנ"ל.

ביום 6 במרץ 2005 נפתחה חקירה גלויה של משטרת ישראל בקשר לחשד לביצוע עבירות על חוק איסור הלבנת הון. במסגרת החקירה לקחה המשטרה מסמכים ותיעוד ממשרדים שונים של הבנק וממשרדי חברת פועלים שירותי נאמנות (להלן: "החברה לנאמנות"). כמו-כן הוקפאו חשבונות של לקוחות מסויימים, שמקצתם משמשים בטוחה לאשראי.

המשטרה זימנה לחקירה עובדים של הבנק ושל החברה לנאמנות, ובהם נושאי משרה.

בהמשך לחקירה זו, הוגשו בחודש פברואר 2006 כתבי אישום כנגד שני עובדים בדרג-ביניים באחד מסניפי הבנק בעבירה על החוק לאיסור הלבנת הון.

להערכת הבנק, לפי מידע שבידיו בשלב זה, החשיפה בגין הנושאים שחקירתם ידועה לו אינה מהותית לעסקי הבנק. עם זאת, בשלב זה אין הבנק יכול לאמוד את תוצאות החקירה והשלכותיה.

ביום 20 למרץ 2008 התכנסה האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי מניות הבנק.

בין השאר, החליטה האסיפה לאשר את בחירתם מחדש של הדירקטורים עודד שריג, מלי ברון, לסלי ליטנר, ניר זיכלינסקי ורון ישראל; לאשר את תנאי כהונתם של חברי הדירקטוריון, לרבות אשור תנאי כהונתו של יו"ר הדירקטוריון, מר ד. דנקנר, בגין שנת 2007 כולל הענקת אופציות, והתקשרות בהסכם עם מר ד. דנקנר, בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון הבנק, כולל תנאי העסקה בסיסיים (משכורת ותנאים נלווים), בגין התקופה החל מיום 1 בינואר 2008 ועד ליום 30 ביוני 2012;

כן החליטה האסיפה לאשרר את תנאי ביטוח אחריות הדירקטורים ונושאי המשרה; לאשר מתן התחייבות לשיפוי הדירקטורים: אפרת פלד, יאיר אורגלר, עודד שריג, מלי ברון, לסלי ליטנר, ניר זיכלינסקי ורון ישראל, באותם תנאי השיפוי שאושרו בעבר ליתר הדירקטורים המכהנים בבנק; ולאשר את המינוי מחדש של רואי החשבון זיו האפט רואי חשבון, וסומך חייקין רואי חשבון.

בהמשך למדווח בפרק פעילות קבוצת הבנק ותיאור ההתפתחות העסקית בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 בדבר השקעות בהון הבנק במניות, יצוין:

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2008 הינו 1,262,966,247 ש"ח והוא מורכב מ-1,262,966,247 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ב. כל אחת.

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,315,561,388 ש"ח, גידול של 52,595,141 מניות הנובע מהנפקת הון לקרן יורק ומימוש כתבי אופציה שנתנו לעובדי הבנק.

ביום 7 באפריל 2008 הקצה הבנק לקרן יורק (York Capital Management) 52,500,000 מניות רגילות של הבנק ו-7,000,000 אופציות ניתנות להמרה למניות בתמורה כוללת בסך של 735 מיליון ש"ח. הנפקת המניות והאופציות תקבל ביטוי בדוחות הכספיים של הבנק החל מהרבעון השני של שנת 2008.

כמו-כן הונפקו לעובדי הבנק, מסוף הרבעון הראשון עד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, 95,141 מניות הנובעות ממימוש כתבי אופציות במסגרת תוכנית האופציות שהוענקו לעובדים.

בעלי היתר השליטה בבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים הינם ה"ה שרי אריסון ומיקי אריסון. החזקותיהם בבנק מתבצעות באמצעות כמה נאמנויות אשר מחזיקות מצדן בחברות הישראליות הבאות שהנן הבעלים של מניות הבנק: חברת אריסון החזקות (1998) בע"מ (להלן: "אריסון החזקות") מחזיקה בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים במניות המהוות כ-19.97% מהון המניות של הבנק, אשר מהוות "גרעין שליטה" (כהגדרתו בהיתר השליטה שניתן על-ידי נגיד בנק ישראל).

חברת אריסון השקעות בע"מ (שהנה חברה-אחות של אריסון החזקות) (להלן: "אריסון השקעות") מחזיקה באמצעות חברה-בת שבבעלותה המלאה כ-82.2% מהון המניות של חברת תעשיות מלח בע"מ, אשר מחזיקה במניות המהוות כ-5.76% מהון המניות של הבנק.

סך ההחזקות של קבוצת אריסון (באמצעות אריסון החזקות ואריסון השקעות) בהון המניות של הבנק סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הוא כ-25.7% (25.2% בדילול מלא).

דירקטוריון הבנק החליט ביום 13 בפברואר 2008 להקצות למר דן דנקנר, יו"ר הדירקטוריון 825,000 כתבי אופציה בלתי סחירים הניתנים למימוש למניות רגילות של הבנק.

הקצאת כתבי האופציה הני"ל ליו"ר הדירקטוריון אושרה ביום 20 במרץ 2008 על-ידי האסיפה הכללית.

דירקטוריון הבנק החליט ביום 30 במרץ 2008 להקצות למר צבי זיו, מנכ"ל הבנק 1,140,000 כתבי אופציה בלתי סחירים הניתנים למימוש למניות רגילות של הבנק.

כתבי האופציות שיוקצו למר דנקנר ולמר זיו יהיו חסומים למשך שנתיים מיום הקצאתם ויהיו ניתנים למימוש במשך שנתיים נוספות מתום תקופת החסימה.

עם מימוש כתבי האופציה הני"ל יהיו יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל זכאים לקבל מהבנק מניות בכמות המשקפת את שווי ההטבה במועד המימוש, דהיינו, הפער בין מחיר מניות הבנק בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב במועד המימוש לבין מחיר המימוש. המניות יועברו לבעלותם מתוך מאגר של מניות שיוחזקו בידי הבנק למטרה זו.

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

בישראל מדורג הבנק על-ידי חברת "מעלות - החברה הישראלית לדירוג ניירות-ערך בע"מ" בדירוג (AAA).

סוכנות דירוג	מטיח טווח ארוך	מטיח טווח קצר	אופק הדירוג
ישראל - סוברני:			
Moody's	A1	P-1	חיובית
S&P	A	A-1	חיובית
FitchRatings	A	F1	יציבה
בנק הפועלים:			
Moody's	A1	P-1	בבדיקה
S&P	A-	A-2	שלילית
FitchRatings	A-	F2	יציבה

- ביום 17 באפריל 2008 העלתה חברת Moody's את דירוג מדינת ישראל מ-A2 ל-A1 כדי לשקף את החוסן שהמשק הישראלי הפגין בשנים האחרונות בפני טלטלות פוליטיות וכלכליות.
- ביום 22 באפריל 2008 דירוג הבנק לטווח הארוך שודרג בהתאם ל-A1. יחד עם זאת, הודיעה חברת Moody's כי דירוג הבנק המתייחס לחוסן הפיננסי נמצא בבדיקה לאור ההשקעות של הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים והירידה המתמדת בערכם.
- בתחילת חודש מאי 2008 הודיעה חברת S&P מעלות כי שינתה את אופק הדירוג (תחזית) שלה לבנק מיציבה לשלילית לאור חוסר הודאות הקיים לגבי הפרשות נוספות בניירות ערך מגובי נכסים ואופן השלמת ההון הנדרש. יצוין כי דירוג הבנק על-ידי החברה נשאר ללא שינוי.
- ביום 22 במאי 2008, הודיעה חברת S&P מעלות בעקבות הודעת הבנק על החלטתו לממש את מלוא החזקותיו בניירות הערך מגובי משכנתאות וכן על החלטתו להשלים הפרשותיו בגין השקעותיו במכשירי ה-SIV עד מלוא יתרת החזקותיו במכשירים אלו כי הוסרה אי הודאות האמורה. עם זאת, הודיעה חברת S&P מעלות כי היא מותירה את דרוג התחייבויות הבנק Negative/ AAA.
- ביום 22 למאי 2008, חברת הדירוג פיץ' אישרה מחדש את דירוג הבנק לטווח ארוך ברמה של A- ואת אופק הדירוג כיציב, זאת לאחר הודעת הבנק על מכירת תיק ניירות-ערך מגובי משכנתאות שבניו יורק. כמו-כן פיץ' אישרה מחדש את דירוג הבנק לטווח קצר ברמה של F2.

דירקטוריון הבנק קיים 15 ישיבות בתקופה ינואר-מרץ 2008.
ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 56 ישיבות בתקופה ינואר-מרץ 2008.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה בנושא "הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי" בהתאם להוראות סעיף 302 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית (להלן: "הצהרה על הגילוי"). הוראה זו מתייחסת לאחריות ההנהלה על הגילוי בדוחות הכספיים, ותחולתה היא מהדוח הכספי ל-30 ביוני 2005. הצהרה על הגילוי מתייחסת לבקורות ונהלים שנקבעו לגבי גילוי, במטרה להבטיח, שמידע מהותי אשר הבנק נדרש לגלות בדוחותיו הכספיים נרשם, מעובד ומוצג באופן נאות, ומדווח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובהתאם להוראות דיווח נוספות. "בקורות ונהלים לגבי גילוי" נועדו, בין השאר, להבטיח שמידע מהותי זה נצבר ומועבר להנהלת התאגיד באופן הולם בהתייחס לדרישות הגילוי, ושניתן גילוי לרואי החשבון המבקרים, לוועדת הביקורת ולדירקטוריון. בשלב זה, ההצהרה אינה אמורה לכסות את ההיבטים הרחבים שנקבעו בסעיף 404 של החוק הנ"ל המתייחס לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

סעיף 404 בחוק הנ"ל אומץ על-ידי המפקח על הבנקים בחוזר מחודש דצמבר 2005, ולפיו על התאגידים הבנקאיים להיערך לכלול בדוחותיהם הכספיים, החל בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008, הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוקה של מערך נהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי, וכן הערכה לתום שנת הכספים של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. במקביל, רואי החשבון המבקרים של התאגידים הבנקאיים יידרשו להמציא חוות דעת על נאותות הבקורות הפנימיות על הדיווח הכספי של הבנק בהתאם לתקנים הרלבנטיים של ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board).

הבנק נערך לעמידה בדרישות סעיף 404 לחוק הנ"ל במועד שנקבע, כשלצורך כך, התקשר עם חברת יעוץ חיצונית, תוך אימוץ מודל COSO (Committee Of Sponsoring Organization) על מבנה הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הבנק פועל ליישום ההוראה על-פי "אבני דרך" שנקבעו. הבנק סיים לבצע את שלב התיעוד של כל נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי לגבי התהליכים המהותיים בבנק והבקורות בכל תהליך מהותי על-פי המתודולוגיות המקובלות. ביצוע שלב זה הסתיים על-ידי הבנק והיועצים בסוף שנת 2007 וכל התהליכים אומתו ותוקפו על-ידי אחראי התהליכים בבנק.

במהלך ינואר 2008 בוצע על-ידי הבנק וחברת הייעוץ ששכר התכנון לשלב בדיקת האפקטיביות של הבקורות המהותיות, בהתבסס על ההוראות העדכניות של ה-SEC (הרשות לני"ע בארה"ב) ותקן 5 - התקן העדכני של ה-PCAOB לסעיף 404 בחוק. הוראות אלו מעודדות גישה של בדיקת הבקורות המהותיות, תוך מיפוי התהליכים בבנק לפי רמות סיכון, במטרה לרכז מאמצים לבדיקת תהליכים ברמת סיכון גבוהה. הבנק נמצא בעיצומו של שלב בדיקת האפקטיביות של הבקורות המהותיות על-ידי היועצים, ונערך לסיים שלב זה במהלך 2008.

הערכות בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2008 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה פנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרץ 2008 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הדיווח הכספי.

צבי זיו
מנהל כללי

דן דנקנר
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 28 במאי 2008.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

שינוי	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
	2007	2008	
			רווח ורווחיות
(213.0%)	1,780	(2,012)	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(82.3%)	181	32	הפרשה לחובות מסופקים
(6.1%)	1,367	1,284	הכנסות תפעוליות ואחרות
22.7%	1,849	2,268	הוצאות תפעוליות ואחרות
(371.1%)	1,117	(3,028)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(295.1%)	488	(952)	הפרשה למיסים (הטבת מס) על הרווח מפעולות רגילות
(430.1%)	629	(2,076)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
(390.6%)	690	(2,005)	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
(896.4%)	(55)	438	רווח (הפסד), נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים
(346.8%)	635	(1,567)	רווח (הפסד) נקי

שינוי לעומת					
31.12.2007	31.3.2007	31.12.2007	31.3.2007	31.3.2008	
					מאזן - סעיפים עיקריים
2.0%	6.2%	302,991	290,820	308,916	סך כל המאזן
2.9%	12.7%	205,016	187,092	210,870	אשראי לציבור
(13.9%)	(10.1%)	50,431	48,289	43,400	ניירות-ערך
(0.1%)	4.8%	231,750	220,976	231,520	פקדונות הציבור
(1.0%)	2.6%	18,812	18,158	18,627	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(7.8%)	(6.3%)	18,778	18,493	17,322	הון עצמי

31.12.2007	31.3.2007	31.3.2008	
			יחסים פיננסיים עיקריים
6.2%	6.4%	5.6%	הון עצמי לסך המאזן
7.5%	7.5%	6.9%	הון ראשוני לרכיבי סיכון
10.26%	10.65%	9.74%	ההון הכולל לרכיבי סיכון
67.7%	64.3%	68.3%	אשראי לציבור לסך המאזן
76.5%	76.0%	74.9%	פקדונות הציבור לסך המאזן
66.1%	73.9%	56.6%	הכנסות תפעוליות להוצאות תפעוליות
65.2%	58.8%	(311.5%)	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
0.1%	0.2%	0.1%	הפרשה לחובות מסופקים מתוך האשראי לציבור (מאזני וחוץ-מאזני) ^(א)
39.1%	43.7%	(31.4%)	שיעור הפרשה למס (הטבת מס)
12.3%	16.0%	(36.8%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי מפעולות רגילות להון עצמי ^(א)
14.1%	14.6%	(29.8%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי להון עצמי ^(א)
0.9%	0.9%	(2.0%)	תשואת הרווח (ההפסד) הנקי לסך המאזן ^(א)

(א) על בסיס שנתי.

סקירת ההנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ							
* 2 0 0 7				2 0 0 8			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	
כולל השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	כלא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	(במיליוני ש"ח)	כולל השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	כלא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	(במיליוני ש"ח)
%	%			%	%		
מטבע ישראלי לא-צמוד							
	5.98	1,460	99,855	6.10	1,665	111,681	נכסים ⁽⁶⁾⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		824	38,847		1,108	67,247	נגזרים משובצים ו-ALM
6.75		2,284	138,702	6.34	2,773	178,928	סך הכל נכסים
	(2.88)	(781)	(109,820)	(2.71)	(835)	(124,363)	התחייבויות ⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(642)	(24,234)		(868)	(46,112)	נגזרים משובצים ו-ALM
(4.31)		(1,423)	(134,054)	(4.06)	(1,703)	(170,475)	סך הכל התחייבויות
2.44	3.10			2.28	3.39		פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד							
	3.88	536	56,107	6.74	1,014	61,684	נכסים ⁽⁶⁾⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		33	2,110		8	1,261	נגזרים משובצים ו-ALM
3.97		569	58,217	6.65	1,022	62,945	סך הכל נכסים
	(2.72)	(280)	(41,537)	(5.95)	(600)	(41,210)	התחייבויות ⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(195)	(10,028)		(510)	(15,410)	נגזרים משובצים ו-ALM
(3.74)		(475)	(51,565)	(8.08)	(1,110)	(56,620)	סך הכל התחייבויות
0.23	1.16			(1.43)	0.79		פער הריבית

* סוג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 במרץ 2008 בסך של 76 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 119 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 9 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 14 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של (1,088) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 23 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

סקירת ההנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ							
* 2 0 0 7				2 0 0 8			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)	
כולל השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	כולל השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
%	%	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	%	%	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)
מטבע-חוץ							
(לרבות מטבע ישראלי)							
צמוד למטבע-חוץ							
		(0.28)	(82)	117,064	(15.54)	(4,876)	117,905
נכסים ⁽⁶⁾⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
			380	29,058		376	23,008
			2,178	123,550		(4,273)	135,100
			2,476	269,672	(12.12)	(8,773)	276,013
3.72			390	(105,842)		5,095	(109,722)
	1.47				17.32		
התחייבויות ⁽⁶⁾							
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
			(320)	(29,089)		(184)	(22,824)
			(2,104)	(130,233)		4,178	(141,247)
			(2,034)	(265,164)	12.63	9,089	(273,793)
(3.10)							
	0.62	1.19			0.51	1.78	
פער הריבית							
סך הכל							
נכסים כספיים שהניבו							
		2.83	1,914	273,026	(2.98)	(2,197)	291,270
הכנסות מימון ⁽⁶⁾⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
			380	29,058		376	23,008
			3,035	164,507		(3,157)	203,608
			5,329	466,591	(3.79)	(4,978)	517,886
4.65							
התחייבויות כספיות שגרמו							
הוצאות מימון ⁽⁶⁾							
		(1.05)	(671)	(257,199)	5.21	3,660	(275,295)
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾							
			(320)	(29,089)		(184)	(22,824)
			(2,941)	(164,495)		2,800	(202,769)
			(3,932)	(450,783)	4.92	6,276	(500,888)
(3.53)							
	1.12	1.78			1.13	2.23	
פער הריבית							

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במיזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

(3) מחושב על בסיס שנת.

(4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

(5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 במרץ 2008 בסך של 76 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 119 מיליוני ש"ח) במיזר הלא-צמוד, בסך של 9 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 14 מיליוני ש"ח) במיזר צמוד מוד, בסך של (1,088) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 23 מיליוני ש"ח) במיזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ).

(6) למעט מכשירים נגזרים.

סקירת ההנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ			
* 2 0 0 7		2 0 0 8	
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
79		62	
בגין אופציות			
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור,			
37		(145)	
ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) ⁽²⁾			
268		(3,279)	
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁵⁾			
(1)		52	
הוצאות מימון אחרות			
1,780		(2,012)	
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
(181)		(32)	
הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)			
1,599		(2,044)	
רווח (הפסד) מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים			
סך הכל			
273,026		291,270	
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽³⁾⁽⁴⁾			
4,715		7,399	
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾			
823		2,109	
נכסים כספיים אחרים			
(1,135)		(1,081)	
הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים			
277,429		299,697	
סך כל הנכסים הכספיים			
סך הכל			
(257,199)		(275,295)	
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁴⁾			
(4,532)		(7,302)	
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾			
(3,447)		(3,232)	
התחייבויות כספיות אחרות			
(265,178)		(285,829)	
סך כל ההתחייבויות הכספיות			
12,251		13,868	
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות			
7,223		8,025	
נכסים לא כספיים			
(631)		(1,467)	
התחייבויות לא כספיות			
18,843		20,426	
סך כל האמצעים הונויים			

* סווג מחדש.

- (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במיגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות ימיות), לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- (2) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 במרץ 2008 בסך של 76 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 119 מיליוני ש"ח) במיגזר הלא-צמוד, בסך של 9 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 14 מיליוני ש"ח) במיגזר צמוד מדד, בסך של (1088) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 23 מיליוני ש"ח) במיגזר מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ).
- (4) למעט מכשירים נגזרים.
- (5) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות-חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר.
- (6) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ-מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

סקירת ההנהלה - שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ

* 2 0 0 7				2 0 0 8			
שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)		שיעור ⁽³⁾ הכנסה (הוצאה)	
כולל השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾	כולל השפעת נגזרים ⁽⁴⁾	ללא השפעת נגזרים	הכנסות (הוצאות) מימון ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾⁽¹⁾
%	%	(במיליוני דולר של ארה"ב)	(במיליוני דולר של ארה"ב)	%	%	(במיליוני דולר של ארה"ב)	(במיליוני דולר של ארה"ב)
מטבע-חוץ							
(לרבות מטבע ישראלי)							
צמוד למטבע-חוץ							
נכסים כספיים במט"ח שהניבו							
	6.42	434	27,693	10.63	816	31,897	הכנסות מימון ⁽⁵⁾⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		90	6,908		104	6,223	נגזרים מגדרים
		739	29,413		275	37,022	נגזרים משובצים ו-ALM
8.13		1,263	64,014	6.51	1,195	75,142	סך הכל נכסים
התחייבויות כספיות במט"ח							
	(5.00)	(311)	(25,341)	(7.73)	(558)	(29,695)	שגרמו הוצאות מימון ⁽⁶⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		(76)	(6,915)		(51)	(6,173)	נגזרים מגדרים
		(764)	(30,835)		(504)	(38,601)	נגזרים משובצים ו-ALM
(7.50)		(1,151)	(63,091)	(6.11)	(1,113)	(74,469)	סך הכל התחייבויות
0.63	1.42			0.40	2.90		פער הריבית

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במיגור מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות), לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- (3) מחושב על בסיס שנתי.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (5) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ליום 31 במרץ 2008 בסך של 76 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 119 מיליוני ש"ח) במיגור הלא-צמוד, בסך של 9 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 14 מיליוני ש"ח) במיגור צמוד מדד, בסך של (1,088) מיליוני ש"ח (31 במרץ 2007: 23 מיליוני ש"ח) במיגור מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ).
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, צבי זיו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על-ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על-ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק; וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן:
 - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן:
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן:
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

צבי זיו

מנהל כללי

תל אביב, 28 במאי 2008.

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על-ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על-ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו, אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק; וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן:
 - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן:
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן:
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל אביב, 28 במאי 2008.

סומך חייקין

לכבוד

הדירקטוריון של בנק הפועלים בע"מ

הנדון: סקירת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2008.

לבקשתכם, סקרנו את תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו: מאזן ליום 31 במרץ 2008, דוח רווח והפסד ודוח על השינויים בהון העצמי לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו, בין השאר: קריאת דוחות הביניים הנייל, קריאת פרטיכלים של אסיפות בעלי המניות ושל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו, ועריכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחוים דעה על תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים.

בביצוע סקירתנו, לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך שיש צורך בשינויים מהותיים בתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, כדי שאלה יחשבו כדוחות הערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים ולהנחיותיו.

אנו מפנים את תשומת הלב לביאור 3(ב) לתמצית הדוחות הכספיים ביניים, בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד הבנק.

זיו האפט

רואי חשבון

סומך חייקין

רואי חשבון

תל אביב, 28 במאי 2008.

31 במרץ		31 בדצמבר	
2007	2008	2007	
בלתי מבוקר		מבוקר	
נכסים			
42,799	35,314	מזומנים ופקדונות בבנקים	33,379
48,289	43,400	ניירות-ערך	50,431
1,085	962	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	471
187,092	210,870	אשראי לציבור	205,016
556	341	אשראי לממשלות	404
928	677	השקעות בחברות כלולות	766
3,811	3,988	בניינים וציוד	3,941
6,260	13,364	נכסים אחרים	8,583
290,820	308,916	סך כל הנכסים	302,991
התחייבויות והון			
220,976	231,520	פקדונות הציבור	231,750
11,680	11,650	פקדונות מבנקים	9,043
2,622	1,999	פקדונות הממשלה	2,210
34	1,508	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,388
18,158	18,627	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	18,812
18,136	25,357	התחייבויות אחרות	20,068
271,606	290,661	סך כל ההתחייבויות	283,271
721	933	זכויות בעלי-מניות חיצוניים	942
18,493	17,322	הון עצמי	18,778
290,820	308,916	סך כל ההתחייבויות וההון	302,991

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

צבי זיו

מנהל כללי

דן דנקור

יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 במאי 2008.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שנסתיימה ביום 31 במרץ 2008

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2007	2008	2007	מבוקר
בלתי מבוקר		מבוקר	
*1,780	(2,012)	6,933	רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
181	32	513	הפרשה לחובות מסופקים
*1,599	(2,044)	6,420	רווח (הפסד) מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות			
*1,031	1,108	*4,257	עמלות תפעוליות
125	(3)	251	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
*211	179	*742	הכנסות אחרות
*1,367	1,284	5,250	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות			
1,134	1,463	4,769	משכורות והוצאות נלוות
308	343	1,300	אחזקה ופחת בניינים וציוד
407	462	1,871	הוצאות אחרות
1,849	2,268	7,940	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,117	(3,028)	3,730	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(488)	952	(1,458)	הטבת מס (הפרשה למיסים) על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
629	(2,076)	2,272	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
84	7	189	החלק ברווחים, נטו, מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר מיסים
חלקם של בעלי-מניות חיצוניים (ברווחים) הפסדים, נטו, מפעולות רגילות			
(23)	64	(133)	לאחר מיסים, של חברות מאוחדות
690	(2,005)	2,328	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
(55)	438	351	רווח (הפסד), נטו, מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים
635	(1,567)	2,679	רווח (הפסד) נקי
רווח (הפסד) נקי למניה בשקלים חדשים:			
0.55	(1.59)	1.85	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
(0.05)	0.35	0.28	רווח (הפסד) מפעולות בלתי-רגילות
0.50	(1.24)	2.13	סך הכל רווח (הפסד) נקי למניה
רווח מדולל:			
0.54	(1.58)	1.83	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות
(0.04)	0.35	0.28	רווח (הפסד) מפעולות בלתי-רגילות
0.50	(1.23)	2.11	סך הכל רווח (הפסד) נקי למניה

* סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

לתקופה שנסתיימה ביום 31 במרץ 2008

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ					
2 0 0 7			2 0 0 7			2 0 0 8		
עודפים*	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	הון וקרנות הון	עודפים*	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	הון וקרנות הון	עודפים*	הון וקרנות הון	
מ ב ו ק ר			ב ל ת י מ ב ו ק ר					
10,515	378	7,340	10,515	378	7,340	11,375	7,403	יתרה לתחילת התקופה
2,679			635			(1,567)		רווח (הפסד) נקי
								התאמות בגין הצגת ניירות-ערך
(688)			9			(149)		זמינים למכירה לפי שווי הוגן
								התאמות בגין הצגת ניירות-ערך
								זמינים למכירה שסווגו מחדש
(45)			-			581		לדוח רווח והפסד
294			(3)			(161)		השפעת המס המתייחס
(1,222)	(378)							דיבידנד ששולם
								דיבידנד שהוכרז בתקופת הדוח,
-	-			(378)				וטרום שולם
								דיבידנד שהוכרז לאחר
			(315)	315				תאריך המאזן
								הטבה בשל עסקות תשלום
		69			13		6	מבוסס מניות
								הפסדים, נטו, מגידור
(237)			(24)			(191)		תזרים מזומנים
92			9			70		השפעת המס המתייחס
								התאמות מתרגום בגין
(13)			(1)			(40)		חברות כלולות**
								התאמות אחרות בגין
		(6)				(5)		חברות כלולות
11,375	-	7,403	10,825	315	7,353	***9,918	7,404	יתרה לסוף התקופה

* העודפים כוללים:

התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך של 126 מיליוני ש"ח (ליום 31 במרץ 2007 סך של 300 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2007 סך של (145) מיליוני ש"ח).

התאמות בגין גידור תזרים מזומנים, נטו בסך של (268) מיליוני ש"ח (ליום 31 במרץ 2007 סך של (17) מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2007 סך של (147) מיליוני ש"ח).

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות.

*** כולל סך של 2,747 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1

(א) תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 נערכה לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2007 פרט לאמור בסעיף ב' להלן.

יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2007 ולביאורים הנלווים להם.

(ב) בהמשך לאמור בביאור זה לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, קבע הבנק עקרונות לצורך קביעת סכום הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ניירות ערך מגובי נכסים כדלקמן:

1. ניירות-ערך אשר לתאריך המאזן אין בכוונת הבנק להחזיקם או שנמכרו לאחר תאריך המאזן, תרשם ירידת ערך עד לגובה השווי ההוגן של נייר הערך.
2. ניירות-ערך אשר לגביהם התבצעה הורדת דירוג משמעותית מהמועד בו השקיע הבנק בנייר הערך לראשונה, תרשם ירידת ערך עד לגובה השווי ההוגן של נייר הערך.
3. לגבי יתרת תיק ניירות ערך מגובי משכנתאות אשר לא נמכר, ואשר לבנק אין לגביהן מודל לבחינת ההפסד הצפוי על-פי התקן האמריקאי EITF 99-20, מיישם הבנק הוראה שקיבל מהמפקח על הבנקים, לפיה ירידת ערך של מעל 30% מעלות כל נייר ערך מהווה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הנוקפת לדוח רווח והפסד.

ביאור 2

מכירת זכויות לניהול קופות גמל

ביום 24 במרץ 2008 הושלמה עסקת המכר לפיה גד גמולים העבירה לחברת פסגות קופות גמל בע"מ (להלן: "פסגות") תמורת סך של כ-628 מיליון ש"ח את כל זכויות ניהול קופת הגמל גדיש. הרווח הנקי בסך של כ-387 מיליון ש"ח נזקף לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2008.

במסגרת העסקה המתוארת לעיל, התקשרה פסגות בהסכמים ארוכי טווח עם הבנק בדבר הפצתה של גדיש על-ידי הבנק לפסגות.

ביאור 3

תביעות משפטיות ובקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד הבנק והחברות המאוחדות שלו

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עליות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד קבוצת הבנק בנושאים שונים ליום 31 במרץ 2008, שאפשרות התמשותן הינה אפשרית (reasonably possible), מסתכם בכ-281 מיליון ש"ח.

(א) לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה ביאור 21 ג.(4) (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בדוחות הכספיים הנ"ל בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק למעט המפורט להלן:

1. באשר לערעור שצויין בביאור 21 ג.(4) (א) 2 שהוגש לבית המשפט העליון ביום 25 לפברואר 2007 בגין גביית עמלות כרטיסי אשראי חדשות על-ידי חברת ישראל-כרטי - הערעור נמחק ב-7 בפברואר 2008.
2. באשר לתביעה שצויינה בביאור 21 ג.(4) (א) 5 שהוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים, ביום 13 בדצמבר 2006 בטענה של גביית תשלומי ריבית מוגזמים ממגור משקי הבית, התקבלה החלטה לעכב את ההליכים בתביעה עד למתן החלטה בתביעה שצויינה בביאור 21 ג.(4) (א) 7.
3. באשר לתביעה שצויינה בביאור 21 ג.(4) (א) 9 שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בחודש יולי 2003 בטענה של גביית יתר של מס בולים, נמחקה בהסכמה הבקשה לאישור התביעה הייצוגית ונדחתה התביעה.
4. נגד הבנק תלויה ועומדת תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית שהוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל אביב יפו ביום 1 באפריל 2007 נגד הבנק ונגד בנק לאומי והמפורט בביאור 21 ג.(4) (ב) 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. הסכום הנקוב בכתב התביעה הוא כ-386 מיליון ש"ח. התובעים טוענים בתביעתם כי הנתבעים שהינם חברי בורסה נהנו ונוהגים לגבות ממנהלי קרנות הנאמנות בעבור פעולות של קניית ומכירת ניירות-ערך ו/או מ"ח, עמלות הגבוהות מהעמלות שהם גבו באותה עת מגופים אחרים זאת, בניגוד להוראות סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994. לטענת התובעים עניינה של התביעה הוא בהפסד שנגרם להם וליתר חברי הקבוצה כתוצאה מכך שהנתבעים גבו ממנהלי קרנות הנאמנות שלא כדון, עמלות ברוקראזי בשיעור גבוה מזה שהיה עליהם לגבות ובכך גרמו להגדלת העלויות הכלכליות, להקטנת שווי נכסי הקרן, להקטנת שווי כל יחידת השתתפות וכנגזרת של כל אלה, להקטנת הרווח (או הגדלת ההפסד) של כל משקיע.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטית, סיכויי התביעה להתקבל קלושים ולא בוצעה הפרשה ביניה.

(ב) כמו כן תלויות ועומדות נגד הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן, לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלה ולפיכך לא בוצעה בגינת הפרשה:

1. ביום 14 במאי 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנק לאומי לישראל בע"מ. סכום התובענה הייצוגית הנקוב בכתב התביעה הינו 3.4 מיליארד ש"ח.

עילתה של התביעה הינה אי תשלום ריבית על יתרות הזכות של לקוחות הבנקים המשיבים בחשבונות עובר ושב. התובע טוען בתביעתו כי בחשבונות לקוחותיהם של הבנקים המשיבים מופקדים מידי יום מיליארדי שקלים שאינם מזכים את בעליהם בריבית כלשהי למרות שלפי טענת התובע הבנקים המשיבים עושים שימוש בכספים אלו, מלווים אותם, משקיעים אותם גורפים בינם רווחי עתק ומתעשרים שלא כדון על חשבון לקוחותיהם. לטענת התובע חובה על הבנקים המשיבים לזקוף לזכות לקוחותיהם ריבית על יתרות זכות בדיוק כפי שהם נוהגים לגבות מהם ריבית חובה על כל יום בו מצויים חשבונותיהם ביתרת חובה וזאת גם מכח חוק הנאמנות וחוק השומרים.

לטענת התובע הבנקים המשיבים מתנהגים התנהגות מונופוליסטית, מפריס את הוראות פקודת הבנקאות 1941 ואת צו הבנקאות (פקודות ללא תנועה) התשי"ס-2000 שנחקק מכוחה והבנק מפר גם את חובת הגילוי הקבועה בחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

2. ביום 29 באפריל 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד דירקטורים, המנכ"ל ובעלי שליטה בבנק, התובענה הייצוגית אינה נוקבת בסכום.

התובע טוען בתביעתו כי הנתבעים הפרו את הוראות חוק ניירות-ערך והתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שבניגוד לדון, לא פרסמו במועד הנדרש (30 באוגוסט 2007) את מלוא המידע המהותי, הנוגע למצבו של הבנק, בכל הקשור להשקעות שהשקיע הבנק במכשירים פיננסיים ולחשיפתו לסיכונים הנובעים מכך (להלן: "המידע בדבר השקעות הבנק").

ביאור 3

**תביעות משפטיות
ובקשות לאישור תובענות
ייצוגיות שהוגשו
כנגד הבנק והחברות
המאוחדות שלו
(המשך)**

עניינה של התביעה הוא בנקים הכספיים שנגרמו, לטענת התובע, לתובע עצמו וליתר חברי הקבוצה, כתוצאה מכך שרכשו מניות של הבנק במהלך 1 בספטמבר 2007 עד 10 בינואר 2008 (להלן: "התקופה הקובעת"), מבלי שהיה בידיהם המידע בדבר השקעות הבנק, על-פי טענתו, בתקופה הקובעת ירד בהדרגה שיעור מניית הבנק בכל מועד בו נמסר לציבור מידע בדבר השקעות הבנק, ובסך הכל ירד שיעור בתקופה הקובעת בשיעור כולל של כ-9%. כתוצאה מכך שילמו לטענתו חברי הקבוצה בעד המניות שרכשו מחיר יתר, אותו לא היה עליהם לשלם לו הנתבעים היו מפרסמים במועד את כל המידע בדבר השקעות הבנק.

3. בראשית חודש אפריל 2007 נמסרו לסניף הבנק בניו יורק חמש הודעות צד ג (Third Party Complaints) אשר הגיש Arab Bank plc. (להלן: "Arab Bank") נגד הבנק, כמו גם נגד בנק דיסקונט לישראל בע"מ, Israel Discount Bank of New-York, בנק מרכזי לדיסקונט בע"מ ו-20 צדדים אחרים שבשמן לא נקב (להלן: "הודעות צד ג").

הודעות אלה הוגשו על-ידי Arab Bank בקשר עם חלק מסדרת תביעות אשר הוגשו נגדו במהלך השנים 2005 ו-2006 (להלן ביחד: "התביעה המקורית"), על-ידי יותר מאלפי תובעים, לתשלום פיצוי עקב מעורבותו הנטענת של Arab Bank בפעולות הקשורות למימון טרור, סיוע למעשי השמדת עם, סיוע לביצוע פשעים נגד האנושות ועוד. התביעה המקורית מבוססת על עילות שבדין האמריקאי, ובאמצעות הודעות צד ג הנזכרות מבקש Arab Bank, לנלול על כתפי הצדדים השלישיים, ובתוכם הבנק, אחריות לאלה.

הודעות צד ג הנזכרות אינן נוקבות בסכום, שאחריות לתשלומן מנסה Arab Bank לייחס לבנק, או למי מצד ג האחרים, ואינו מציון מה חלוקת האחריות הנטענת בין הבנק לצד ג אלה. עם זאת טוען Arab Bank, כי ככל שיימצא אחראי בתביעה המקורית, אשר אף היא אינה נוקבת בסכומים, אך מפנה לקביעת שיעורי פיצוי על-פי הדין האמריקאי, הרי שעל הבנק ועל צד ג האחרים לשאת בה במלואה.

השיעורים שבכתבי הודעת צד ג מנוסחים בצורה כללית, מתמקדים בעובדת היותם של צד ג בנקים ישראליים, ואינם כוללים תימוכין הקושרים את הבנק לפעולות נשוא התביעה המקורית. כמו כן אין Arab Bank מתייחס, לנופ של ענין, לאיזה מן הפעולות שבקשר עמן הועלו נגדו טענות בתביעה המקורית, פרט להכחשתן הכללית, והטלת האחריות על הבנק ועל הבנקים הישראליים האחרים ועל הצדדים הנוספים שבשמן, כאמור, לא נקב, כצד ג בהודעות. בשלב זה בחר Arab Bank להגיש הודעות צד ג נגד בנקים ישראליים בלבד, אף שלטענתו בנקים בינלאומיים היו גם מעורבים בחלק מן הפעולות הנטענות בהודעות.

בטרם הוגשו הודעות הצד השלישי נגד הבנק, פנה Arab Bank אל הבנק בדרישה לגילוי מסמכים ומסירתם, בהתאם לכללי סדר הדין האמריקאי, לצורך התגוננותו בתביעה המקורית. הליך זה תלוי ועומד.

ביום 14 בפברואר 2008 נמסרה לסניף הבנק בניו יורק הודעת צד ג נוספת אשר גם היא הוגשה נגד הבנק וצדדים נוספים בעילות הדומות לעילות בנין הוגשו ההודעות הקודמות.

ההודעות, כמו גם התביעות שבשלבן הוגשו, אינן נוקבות בסכום ולכן לא ניתנות להערכה כספית.

4. בחודש אוקטובר 2007 הוגשה נגד הבנק לביהמ"ש המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית שסכומה כ-208 מיליון ש"ח. התובע מונה בתביעה מספר פגמים שלטענתו נפלו בהתנהלות הבנק ואשר בניגוד נרמזו לו ולקבוצה אותה הוא מבקש לייצג נזקים. הפגמים אותם מונה הלקוח בתביעתו הם כדלקמן: גביית עמלת ניהול עבור חודש מלא גם בגין חשבון שנפתח לא ביום הראשון של החודש; גביית עמלת הקצאת אשראי בגין חודש מלא גם בגין אשראי שבוצע לא ביום הראשון של החודש; הבנק לא מאחד מספר פיקדונות מאותו סוג ולפיכך מזכה את הלקוח ברביית נמוכה יותר ממה שהיה צריך לזכות; פיקדונות מסוגים שונים מקבלים בפועל אותה ריבית למרות שעל-פי מצגי הבנק יש עדיפות לפיקדון מסוג ברירה, כך גם לגבי פיקדונות הפלוס; כאשר הבנק גובה בסוף הרבעון דמי ניהול פיקדון נירות-ערך בסכום מינימלי מתעלם הבנק מדמי הניהול שניגבו במהלך הרבעון; בעת מכירת נירות-ערך זרים מזוכה חשבון הלקוח בתמורת המכירה כאשר לזיכוי זה מוצמד יום ערך של שלושה ימים מאוחר יותר.

ביאור 4

**חשיפה לתובענות ייצוגיות
בחברת כלל החזקות
עסקי ביטוח בע"מ**

כנגד כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ, חברה כלולה של הבנק, קיימות תביעות ובקשות להגשת תובענות ייצוגיות הקשורות לעסקי הביטוח של החברה. בדבר פרטים בגין התביעות האמורות ראה ביאור 21 ג (15) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בדוחות הכספיים הנ"ל בקשר לתביעות כנגד החברה למעט:

(א) בהמשך לאמור בראור 21ג(15)(ח) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, בחודש מרץ 2008 הוגש לבית המשפט העליון, לשם מתן תוקף של פסק דין, הסדר בין המערערות לבין כלל ביטוח במסגרתו הוסכם על דחיית הערעור נגד כלל ביטוח ללא צו להוצאות. בית המשפט העליון נתן תוקף של פסק דין להסכמה זו באופן שהערעור והתביעה הייצוגית נגד כלל ביטוח נדחו.

(ב) בחודש פברואר 2008 התקבלה במשרדי כלל ביטוח תביעה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (להלן – התביעה), וכן בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית (להלן – הבקשה). התביעה הוגשה, בנוסף, כנגד נתבעות נוספות, כולן חברות ביטוח (להלן – הנתבעות).

לטענת התובעים, הנתבעות גבו פרמיה בגין כיסוי ביטוחי נוסף (רייד) מפני גניבתה ו/או החלפתה של מערכת שמע אינטגרלית, במסגרת פוליסת ביטוח מקיף לרכב. לטענת התובעים, חיוב בתשלום הפרמיה כאמור הינו בלתי סביר בעליל, כיון שלטענתם, מערכת שמע אינטגרלית מקורית הינה בלתי ניתנת לגניבה ו/או שגניבתה של מערכת כאמור הינה כה חריגה ונדירה עד כדי שיש לראותה ככזו שסיכוי גניבתה שואפים לאפס (להלן: "מערכת שמע אינטגרלית"), ובהתאם לא ראוי לחייב בגין ביטוחה סכום כלשהו ו/או סכום ביטוחי השווה לזה הנגבה מאת מי שאין מותקנת ברכבו מערכת שמע אינטגרלית.

התובעים מבקשים מבית המשפט ליתן צו עשה המורה לנתבעות להשיב כספים אשר שולמו להן, לטענתם לשווא, כתוצאה מגביית פרמיות כיסוי ביטוחי בגין מערכת השמע האינטגרלית בסך של כ-50 ש"ח בגין כל מבוטח לכל שנה ביטוחית. כמו כן, התבקש בית המשפט ליתן צו עשה שיוורה לנתבעות למסור לתובעים העתקי מסמכים לצורך בירור וכימות הנזק הנתבע וזיהוי מדויק של הקבוצה. לחילופין, ככל שקיים קושי ללמוד על נזקו האישי של כל מבקש, בית המשפט מתבקש להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטח אשר רכש פוליסת ביטוח מקיף (ו/או מניו לכיסוי ביטוחי של חבילה ספציפית) מאת הנתבעות ואשר שילם בשבע השנים האחרונות, במסגרת פוליסת ביטוח מקיף לרכב, פרמיות ו/או דמי מניו עבור כיסוי ביטוחי למערכת שמע לרכב, ואשר בדגם הרכב הספציפי אשר גיבנו שילם המבוטח את הפרמיה המורכבת מערכת שמע אינטגרלית.

העילות הנטענות בתביעה הן, בין היתר: ביטול הוראת הפוליסות בענין ביטוח מערכת השמע בהתאם לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, והשבת הפרמיה בהתאם לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, הטעיה ועשיית דבר שיש בו כדי ניצול מצוקתו של הצרכן לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 ("חוק הגנת הצרכן"), הפרת חובת גילוי על-פי חוק הגנת הצרכן, הפרת חוק המכר, התשכ"ח-1968, רשלנות והפרת חובה חקוקה, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט.

ביאור 4

**חשיפה לתובענות ייצוגיות
בחברת כלל החזקות
עסקי ביטוח בע"מ
(המשך)**

התובעים לא העריכו את סכום התביעה הכולל של כל הקבוצה המיוצגת, אם כי ציינו כי הדעת נותנת כי מדובר בעשרות רבות של מיליוני שקלים. התובעים אף אינם מציינים את הערכתם לחלקה של כלל ביטוח בסכום התביעה הכולל.

כלל ביטוח טרם השיבה לבקשה. בדוחות הכספיים של כלל החזקות ליום 31 במרץ 2008 נאמר כי הנהלת כלל ביטוח, בהסתמך על הערכת יועציה המשפטיים, סבורה כי אין זה צפוי (דהיינו, ההסתברות אינה עולה על 50%), כי בית המשפט יקבל את הבקשה וכי התובעים יזכו בבקשה. לפיכך, לא נעשתה הפרשה בדוחות הכספיים. עם זאת, היה ותאושר התביעה כתובענה ייצוגית, לדעת הנהלת כלל ביטוח, בהסתמך על הערכת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי ההצלחה של התובענה הייצוגית ואת מידת החיוב הכספי בו תחוייב כלל ביטוח אם תתקבל התובענה הייצוגית.

(ג) בחודש מרץ 2008 קיבלה כלל ביטוח, תביעה כספית שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב (להלן: "התביעה") וכן בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה"). לטענת התובע, כאשר רכב של צד ג', ניזוק על-ידי רכב המבוטח על-ידי כלל ביטוח, והניזוק בוחר שלא לתקן את הרכב ותובע את כלל ביטוח לפצותו על מזקו, דורשת כלל ביטוח מאת צד ג' הוכחות כי תיקן את רכבו ואם אינה מקבלת הוכחה לאמור, נמנעת בפועל מלשלם את מלוא תגמולי הביטוח שהיה עליה לשלם לצד ג', תוך שהיא מחתימה את צד ג' על כתב סילוק מקום בו שולמו חלק מתגמולי הביטוח.

לטענת התובע, בפעילותה כאמור נוהגת כלל ביטוח בניגוד להוראות סעיפים 65, 67, 56 (א), (ג) לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, וסעיף 12 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. עילות התביעה העיקריות הנטענות הן: הפרת חובות חקוקות מכוח הדין, כאמור לעיל, וכן עילה מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979. הקבוצה אותו מבקש התובע לייצג היא: כל אדם ו/או אישיות משפטית אחרת, אשר היה זכאי, לקבל מכלל ביטוח כצד ג', כספים ו/או תגמולי ביטוח בשל נזק לרכב, במהלך 3 השנים הקודמות למועד הגשת תובענה זו וכלל ביטוח לא העבירה לידיו מלוא הכספים ו/או תגמולי הביטוח שהיו מגיעים לו, וזאת בשל העובדה כי לא הוכיח, בפני כלל ביטוח, כי תיקן את הנזק לרכב. התובע מצוין כי בתביעה זו ניתן יהיה לאתר את הזכאים לפיצוי באמצעות הנתונים המצויים בידי כלל ביטוח.

סכום התביעה האישי של התובע הינו כ-2,780 ש"ח. התובע מעריך את סכום הנזק לקבוצה כולה בכ-225 מיליון ש"ח. התובע מצוין כי הנתונים המדויקים להערכת גודל הקבוצה והיקף הנזק לקבוצה מצויים בידי כלל ביטוח.

סכום התביעה בגין הקבוצה כולה הינו בסכום הנזק הנטען כאמור, בתוספת פיצוי מיוחד לתובע ושכר טרחת עורכי דין. בדוחות הכספיים של כלל החזקות ליום 31 במרץ 2008 נאמר כי בשלב מקדמי זה לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי הבקשה והתביעה, שכן כלל ביטוח עדיין בוחנת את הנושא עם יועציה המשפטיים, ולפיכך לא ביצעה כל הפרשה בגין בדוחותיה הכספיים.

(ד) בחודש אפריל 2008 קיבלה כלל ביטוח, תביעה כספית שהוגשה לבית הדין לעבודה בירושלים (להלן: "התביעה") וכן בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה").

לטענת התובע, כלל ביטוח קבעה בפוליסה מסוג "ביטוח מנהלים" כי מקדם הגמלה לפיו ישולמו לנשים מבוסחות תגמולי ביטוח, בעת הגיען לגיל פרישה, יהא נמוך יותר מזה של גברים מבוסחים, בשל תוחלת החיים הארוכה של הנשים. ואולם מנגד גבתה גובה המשיבה מהנשים המבוסחות פרמיית ריסק זהה לזו שהיא גובה מגברים, חרף העובדה כי שיעורי התמותה של הנשים נמוכים בהרבה מאלו של הגברים. לטענת התובע בשנת 2001 או בסמוך לכך, תיקנה הנתבעת את הפוליסות ואולם זאת לגבי פוליסות חדשות בלבד.

הסעדים העיקריים המבוקשים מאת בית הדין הינם להורות כי:

- א. ההפליה בה נוהגת הנתבעת מנוגדת לדין וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו בטלות ומבוטלות.
- ב. בידי התובע ויתר חברות הקבוצה אותן היא מבקשת לייצג ("הקבוצה") עומדת הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (1) להשוות את מקדמי הגמלה למבוסחת אישה ולמבוטח גבר ולהורות כי במקרה של תשלום חד פעמי במקום גמלה יוגדל הסכום החד פעמי למבוסחת אישה, ביחס שבין מקדם הגמלה למבוטח גבר למקדם הגמלה למבוסחת אישה, בגיל הרלבנטי. (2) להפחית, רטרואקטיבית ופרוספקטיבית, את סכומי הריסק שנגבו מהתובעת ולהעמידם על סכומי הריסק הראויים, לטענת התובע, למבוסחת אישה, כאשר הסכומים שיופחתו יוצרו לסכומי הצבירה לחיסכון.
- ג. ליתן הוראות המתאימות ביחס לחברות הקבוצה שלא אותרו או לא מימשו את זכות הבחירה בין החלופות לעיל.

העילות הנוטעות בתביעה הן, בין היתר, הפרה של עקרון השוויון והתנהגות מפלה, תנאי מקפח בחוזה אחיד, חוסר תום לב והתעשרות שלא כדין. הקבוצה אותה מבקשת התובע לייצג הינה כל הנשים שרכשו מאת הנתבעת פוליסות מסוג "ביטוח מנהלים" בהן נעשתה הבחנה בין נשים לגברים לעניין תשלום הגמלה, אך לא נעשתה הבחנה בין המינים לענין פרמיית הריסק.

התובע אינה מציינת את סכום הנזק שנגרם לה ובהעדר נתונים הדרושים להערכת היקף הכספי המדויק, היא מעריכה את סכום הנזק הכולל שנגרם לחברות הקבוצה במאות מיליוני ש"ח.

בדוחות הכספיים של כלל החזקות ליום 31 במרץ 2008 נאמר כי בשלב מקדמי זה לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי הבקשה והתביעה, שכן כלל ביטוח עדיין בוחנת את הנושא עם יועציה המשפטיים, ולפיכך לא ביצעה כל הפרשה בגין בדוחותיה הכספיים.

(ה) בחודש אפריל 2008 קיבלה כלל ביטוח, תביעה כספית שהוגשה לבית המשפט המחוזי בפתח תקווה (להלן: "התביעה") וכן בקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה").

לטענת התובע, בפוליסות "ריסק" שנמכרו על ידה עד לסוף שנת 1998, ובפוליסות משולבות המשלבות "ריסק" וחסכון שנמכרו על ידה עד לסוף שנת 1999, עשתה כלל ביטוח שימוש בלוחות תמותה מיושנים שהוכנו בשנות ה-50, וזאת לשם חישוב הפרמיה עבור רכיב הריסק בפוליסות ביטוח שנמכרו על ידה עשרות שנים לאחר מכן, כשכבר היו קיימים לוחות תמותה מעודכנים יותר. עילות התביעה העיקריות הנטענות הינן בין היתר: הפרת חובת אמון, הטעיה, הפרת חובות הגילוי וחוסר תום לב, תנאי מקפח עפ"י חוק החוזים האחידים, עשיית עושר ולא במשפט. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מבוסחי כלל ביטוח אשר התקשרו בחוזה הביטוח חיים, מנהלים או פרט החל מיום 31.7.98 ואשר הפוליסות שלהם כוללות כיסוי ריסק, שניתן עד גיל 65 או יותר ולצורך הביטוח שלהם נעשה שימוש בלוחות התמותה A49-52 ונגזרותיהם. התובע מצוין כי אין לו ידיעה מדויקת באשר למספר המרבי המשוער של חברי הקבוצה, ומעריך כי מספר חברי הקבוצה המרבי עשוי להגיע לעשרות אלפים ואף למאות אלפים.

ביאור 4

**חשיפה לתובענות ייצוגית
בחברת כלל החזקות
עסקי ביטוח בע"מ
(המשך)**

התובע מציין כי הנזק שנגרם לתובע וליתר הנמנים על הקבוצה, שווה לסכום שבו עלתה הפרמיה שנגבתה בפועל על סכום הפרמיה הנכונה שהייתה צריכה להיקבע אילו נעשה שימוש בלוח תמותה מעודכן ורלוונטי, בתוספת רכיב ההעמסות. התובע מבקש, בין היתר, כי ביהמ"ש ייתן סעד הצהרתי בדבר ההפרות ו/או העוולות שביצעה כלל ביטוח כמפורט לעיל. כמו-כן, מבקש התובע כי ביהמ"ש יצהיר כי לוחות התמותה שהיה נכון לחשב לפיהם את הפרמיה, הינם לוחות תמותה חלופיים המוצעים על-ידו וכי בית המשפט יורה לכלל ביטוח לשלם החזר בגין הפרמיה שנגבתה ביתר. בדוחות הכספיים של כלל החזקות ליום 31 במרץ 2008 נאמר כי בשלב מקדמי זה לא ניתן עדיין להעריך את סיכויי הבקשה והתביעה, שכן כלל ביטוח עדיין בוחנת את הנושא עם יועציה המשפטיים, ולפיכך לא ביצעה כל הפרשה בגין בדוחותיה הכספיים.

ביאור 5

**השפעת תקני חשבונאות
חדשים בתקופה
שלפני יישומם**

1. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן: "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על-פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתייחס לאופן יישום התקן על-ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים, כי:

א. בכוננתו לקבוע לפי שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.

ב. במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (ה-convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי יערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

2. בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר הטיפול החשבונאי בעסקות בין ישות לבין בעל השליטה בה (להלן: "תקן 23"). התקן מחליף את תקנות ניירות-ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים) - התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות המפקח על הבנקים. תקן 23 אינו מחייב ישויות שחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 לא חל עליהן, כמו-כן התקן לא יחול על עסקה של צירוף עסקים תחת אותה שליטה.

בהתאם לתקן 23 נכס (למעט חריגים), שהועבר לישות מבעל השליטה בה יוצג בדוחות הכספיים של הישות לפי שוויו ההוגן במועד ההעברה. הפרש כלשהו בין סכום התמורה שנקבע לנכס לבין שוויו ההוגן ייוקף להון העצמי. כמו-כן, נכס (למעט חריגים), שהועבר מהישות לבעל השליטה בה יגרע מהדוחות הכספיים של הישות לפי שוויו ההוגן כאשר ההפרש בין השווי ההוגן של הנכס לבין הערך בספרים במועד ההעברה ייוקף כרווח או כהפסד, וההפרש בין סכום התמורה שנקבע לבין שוויו ההוגן של הנכס במועד ההעברה ייוקף להון העצמי.

בנוסף, תקן 23 קובע כי בעת נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלוואה או בחלקה, על-ידי בעל השליטה, תגרע ההתחייבות מהדוחות הכספיים של הישות לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק כאשר ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק ייוקף כרווח או כהפסד וההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבע ייוקף להון העצמי.

כמו כן, על-פי תקן 23, הלואאה שניתנה לבעל השליטה או הלואאה שהתקבלה מבעל השליטה תוצג במועד ההכרה לראשונה בדוחות הכספיים של הישות כנכס או כתחייבות, לפי העניין. על-פי שוויה ההוגן כאשר ההפרש בין סכום ההלוואה שהתקבלה או שניתנה לבין שוויה ההוגן במועד ההכרה לראשונה ייוקף להון העצמי. לאחר ההכרה לראשונה, תוצג ההלוואה בדוחות הכספיים של הישות בעלותה המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הצגה בשווי הוגן.

תקן 23 חל על עסקות בין הישות לבין בעל השליטה בה שבוצעו לאחר ה-1 בינואר 2007 וכן על הלואאה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת תקן 23 החל ממועד תחילתו.

נכון למועד פרסום תמצית הדוחות הכספיים טרם פורסמו הנחיות מאת המפקח על הבנקים לגבי אופן יישום התקן.

3. מדידה וזכייה של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות-ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות, בביאור 2' לדוחות הכספיים לשנת 2007, בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על-פי החוזר נדרש תאגיד בנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על-פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות לתתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית תישם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי חובות אחרים שמוזהים על-ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה הקבוצתית. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על-פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

הפרשה קבוצתית תישם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלואאות לדיוור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5 - Accounting for Contingencies (להלן: "FAS 5"), בהתבסס על אומדן ערכי של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות האמריקאי FAS 5.

ביאור 5
השפעת תקני חשבונאות
חדשים בתקופה
שלפני יישום
(המשך)

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזף מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על-ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדירוג בגינן נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה. הוראה זו תישם בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן: "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תישם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. במועד היישום לראשונה תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר: למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית, להתאים את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום המעבר לדרישות ההוראה. לסווג בסיווג של השנה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור, לבטל את כל הכנסות הרבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים וכן לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מיסים שוטפים ומיסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לדרישות ההוראה, למועד היישום לראשונה, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב בסביבה העסקית הקיימת בישראל. החמרה בדרישות התיעוד ודרישות להערכה וביצוע ההפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים שונים מאלו הקבועים כיום בהוראת הדיווח לציבור ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, בדבר טיפול בחובות בעייתיים, ובגין חשיפות האשראי החוץ מאזניות עלולות להשפיע באופן מהותי על התוצאות המדווחות של הבנק ועל מצבו הכספי. בנוסף, יישום ההוראה מחייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על-פי העקרונות המוצעים.

הבנק יישם את דרישות החוזר החל מיום 1 בינואר 2010. הנהלת הבנק נערכת ליישום ההוראה, בין היתר על-ידי הקמת צוות היגוי בראשות חבר הנהלה, הקצאת משאבים כספיים, מיחשוביים ואנושיים ברמה הנדרשת לעמידה בדרישות ובלוחות הזמנים שנקבעו בהוראה, וכן בחינה של תהליכים, מערכות, בקרות ונהלים בבנק הקשורים בסיכוני אשראי.

במסגרת יישום ההוראה, הבנק מפתח ומעדכן כלים ותהליכים מיחשוביים שונים שהעיקריים שבהם הינם: הכנת תשתיות מידע מתאימות וניהול מרכיבי חוב חדשים, פילוח האשראי לפי סוגי ההפרשות השונים, איתור והצפת אשראי בעייתי, הפרשה קבוצתית, מחיקה חשבונאית, התאמת המערכות לביחנה פרטנית של אשראי, וכן התאמת המערכות החשבונאיות לטיפול ולדיווח החשבונאי הנדרש. ליום 31 במרץ 2008, נמצא הבנק בשלב של פיתוח מתקדם בנושא הכנת תשתיות מידע מתאימות, פילוח האשראי לפי סוגי ההפרשות השונים ואיתור והצפת אשראי בעייתי. שאר התהליכים המפורטים לעיל, נמצאים בשלב של הגדרת דרישות ואפיון, ופיתוחם מיועד להסתיים עד למועד כניסת ההוראה לתוקף.

בשלב זה, בטרם השלים הבנק את ההערכות הנדרשת למדידת ההפרשות להפסדי אשראי לפי ההוראה החדשה, אין ביכולתה של הנהלת הבנק להעריך את היקף ההשפעה הכמותית על ההון העצמי של הבנק ליום המעבר ועל תוצאותיו הכספיות בעתיד. בשלב זה, לאור מורכבות והתמשכות תהליך היישום של ההוראה, הנהלת הבנק צופה כי לא ניתן יהיה להעריך את מלוא היקף ההשפעה הכמותית על ההון העצמי של הבנק ליום המעבר לפני סיום הרבעון השלישי של שנת 2009.

ביאור 6

ביום 14 במאי 2008 הושלמה עסקת מכירת מלוא החזקותיו של הבנק בבנק מסד. על-פי הסכם המכר נקבע כי בנק מסד ימשיך לקבל שירותי מחשבוני מהבנק, בהתאם לתנאים הנהוגים כיום בין הבנק לבין בנק מסד, וזאת לתקופה של 3 שנים ממועד השלמה העסקה.

תוצאה מהשלמת העסקה צפוי הבנק לרשום ברבעון השני של שנת 2008 רווח בסך של כ-48 מיליון ש"ח שיכלל בסעיף רווח, נטו מפעולות בלתי-רגילות לאחר מיסים.

החל מהרבעון השני של שנת 2008 לא יאוחדו דוחותיו הכספיים של בנק מסד לדוחותיו הכספיים של הבנק.

להלן נתונים מאזניים ותוצאתיים עיקריים מהדוחות הכספיים של בנק מסד כפי שנכללו בדוחות המאוחדים של קבוצת הבנק:

נתונים מאזניים:		ליום 31 במרץ 2008	
		במיליוני ש"ח	
סך הנכסים	2,807		
ניירות-ערך	797		
אשראי לציבור	1,943		
פקדונות הציבור	3,189		
נתוני רווח והפסד:		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
		2008	
		2007	
		במיליוני ש"ח	
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה	36	28	131
לחובות מסופקים	3	1	13
הפרשה לחובות מסופקים	15	10	52
עמלות והכנסות אחרות	36	23	113
הוצאות תפעוליות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008

ביום 7 באפריל 2008 הקצה הבנק לקרן יורק (York Capital Management) 52,500,000 מניות רגילות של הבנק ו-7,000,000 אופציות ניתנות למימוש למניות בתמורה לסך של 735 מיליון ש"ח. הנפקת המניות והאופציות תקבל ביטוי בדוחות הכספיים של הבנק החל מהרבעון השני של שנת 2008.

ביאור 7

ביום 20 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק על מימוש מלוא החזקותיו בניירות-ערך מגובי משכנתאות שנרכשו על-ידי סניף ניו-יורק של הבנק ואשר היקף ההשקעה בהם, נכון ליום 31 במרץ 2008, הנו בסכום של כ-3.42 מיליארד דולר (להלן: "תיק ה-MBS"). בהמשך להחלטת הדירקטוריון, מכר הבנק ביום 20 במאי 2008 את מלוא תיק ה-MBS לקרן ההשקעות פיימקו, באמצעות דויטשה בנק, בתמורה לסכום כולל של כ-2.55 מיליארד דולר.

ביאור 8

מכירת תיק אגרות חוב
מגובות משכנתאות

בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 העמיד הבנק את שווי תיק ה-MBS הנמכר על סכום התמורה האמור. בהתאם רשם הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2008 הפסד בסך של כ-3,101 מיליון ש"ח (כ-870 מיליון דולר) שנכלל בסעיף הפסד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

בחודש מאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק על תוכנית פרישה מרצון בעלות של 300 מיליון ש"ח, שנזקפה לדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2008.

ביאור 9

תכנית פרישה

נספח א' - רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ		
2007	2008	
בלתי מבוקר		
א. בגין נכסים⁽¹⁾		
1,810	451	מאשראי לציבור
(1)	(22)	מאשראי לממשלות
(39)	(1,362)	מפקדונות בבנקים
2	(142)	מפקדונות בבנק ישראל וממוזנים
(10)	(46)	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
167	(1,104)	מאגרות-חוב ⁽³⁾
(6)	5	מנכסים אחרים
1,923	(2,220)	
ב. בגין התחייבויות⁽¹⁾		
(371)	3,491	על פקדונות הציבור
(11)	(15)	על פקדונות הממשלה
(32)	(16)	על פקדונות מבנק ישראל
(32)	444	על פקדונות מבנקים
-	87	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(187)	(152)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
13	36	על התחייבויות אחרות
(620)	3,875	
ג. בגין מכשירים נגזרים ופעילויות גידור		
94	(357)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
116	(83)	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
210	(440)	
ד. אחר⁽¹⁾		
60	71	עמלות מעיסקי מימון
14	(3,554)	רווחים (הפסדים) ממימוש וירידת ערך אגרות-חוב זמינות למכירה, נטו
12	19	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו
*182	185	הכנסות מימון אחרות
(1)	52	הוצאות מימון אחרות
*267	(3,227)	
*1,780	(2,012)	כך כל הרווח (ההפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(157)	(123)	מזה: הפרשי שער, נטו
ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח (ההפסד) מפעילות מימון		
9	(23)	הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים
51	215	הכנסות מימון בגין התחייבויות

* סוג מחדש.
 (1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
 (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי הגידור.
 (3) כולל ריבית והפרשי שער שליליים בגין אגרות-חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך של 918 מיליון ש"ח. (1-3/07) בסך של 27 מיליון ש"ח.

נספח ב' - הרכב הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ								
2 0 0 7				2 0 0 8				
סך הכל	הפרשה	הפרשה ספציפית*		סך הכל	הפרשה	הפרשה ספציפית*		
	נוספת**	אחרת	לפי עומק הפיגור		נוספת**	אחרת	לפי עומק הפיגור	
בלתי מבוקר								
11,033	1,140	9,600	293	10,461	1,088	9,073	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
310	-	275	35	347	-	317	30	הפרשות במהלך התקופה
(123)	(19)	(79)	(25)	(205)	(40)	(132)	(33)	הקטנת הפרשות
(6)	-	(6)	-	(110)	-	(110)	-	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
181	(19)	190	10	32	(40)	75	(3)	הפרשה שנזקפה לדוח רווח והפסד
(226)	-	(224)	(2)	(195)	-	(194)	(1)	מחיקות***
10,988	1,121	9,566	301	10,298	1,048	8,954	296	יתרת הפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת ההפרשה שלא נכתה								
487	-	487	-	446	-	446	-	מסעיף אשראי לציבור

* בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.
 בהלוואות אחרות, לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 ** כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.
 *** בניכוי גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות.

ליום 31 במרץ 2008

סך הכל	סכום הפרשה ספציפית			יתרת חוב ⁽²⁾ בפיגור ⁽³⁾	מזה - סכום	יתרת אשראי מאזנית ⁽¹⁾	
	אחרת	לפי עומק פיגור	אחרת				
296	-	296	181	823	26,754	296	הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן את ההפרשה לפי עומק הפיגור
9	9	-	35	94	1,969	9	הלוואות "גדולות" ⁽⁴⁾
114	114	-	36	158	3,296	114	הלוואות אחרות
419	123	296	252	1,075	32,019	419	סך הכל

פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית

בהלוואות לדיור - מאוחד

ליום 31 במרץ 2007

סך הכל	סכום הפרשה ספציפית			יתרת חוב ⁽²⁾ בפיגור ⁽³⁾	מזה - סכום	יתרת אשראי מאזנית ⁽¹⁾	
	אחרת	לפי עומק פיגור	אחרת				
301	-	301	164	750	24,961	301	הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן את ההפרשה לפי עומק הפיגור
15	15	-	35	92	1,740	15	הלוואות "גדולות" ⁽⁴⁾
109	109	-	35	115	2,191	109	הלוואות אחרות
425	124	301	234	957	28,892	425	סך הכל

- (1) יתרת אשראי לדיור לאחר ניכוי יתרת הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ויתרת הפרשה בגין ריבית פיגורים.
- (2) יתרת אשראי בעייתית (מעל עומק פיגור של 3 חודשים) ולאחר ניכוי יתרת ההפרשות.
- (3) כולל ריבית על סכום הפיגור וללא ניכוי יתרת ההפרשות.
- (4) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על כ-808 אלפי ש"ח. (ליום 31 במרץ 2007 כ-779 אלפי ש"ח).

ליום 31 במרץ 2008

הרכב הסעיף:				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומילות:				
18	18	1	-	19
2,623	2,623	-	-	2,623
2,641	2,641	1	-	2,642

רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן*
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילות:				
12,634	12,517	152	(35)	12,634
22,676	22,885	46	(255)	22,676
35,310	35,402	198	(290)	35,310
מניות:				
1,812	1,518	305	(11)	1,812 ⁽¹⁾
37,122	36,920	503 ⁽²⁾	(301) ⁽²⁾	37,122 ⁽¹⁾

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילות:				
3,561	3,553	13	(5)	3,561
54	54	-	-	54
3,615	3,607	13	(5)	3,615
מניות:				
22	22	-	-	22
3,637	3,629	13 ⁽³⁾	(5) ⁽³⁾	3,637
43,400	43,190	517	(306)	43,401

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 ** על-פי הוראת המפקח על הבנקים, כולל הבנק את חלקו באשראי, שניתן על-ידי קונסורציום של בנקים, והאמור להיפרע ממימוש מניות סחירות בבורסה על-ידי כונס נכסים, בסעיף ניירות-ערך זמינים למכירה. החל ממועד זה, הטיפול החשבונאי ביתרת האשראי הניל מתבצע על-פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, המתייחסות לניירות-ערך זמינים למכירה, ניירות הערך מוצגים על-פי הנמור מבין שויים ההוגן לבין יתרת האשראי.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 561 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

נספח ג' - ניירות-ערך (המשך)

4 פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים⁽¹⁾

ליום 31 במרץ 2008					
ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני**	שווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	
		הפסדים*	רווחים*		
ניירות-ערך משכנתאות (MBS):					
ניירות-ערך מסוג העבר באמצעות (Pass Through)					
					שהונפקו על-ידי FNMA ועל-ידי FHLMC
	1,064	-	-	1,064	
353					ניירות-ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)
	8,876	76	-	8,952	
2,760					סך הכל ניירות-ערך מגובי משכנתאות
	9,940⁽²⁾	76	-	10,016	
3,113					
ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):					
	22	-	-	22	אשראי לרכישת רכב
-					אשראי שאינו לאנשים פרטיים
28	156	16	-	172	
367	-	-	-	-	Structured Investment Vehicles (SIV)
36	653	57	-	710	Collateralized Debt Obligations (CDO)
-	1,989	5	-	1,994	אחר***
431	2,820	78	-	2,898	סך הכל ניירות-ערך מגובי נכסים
3,544	12,760	154	-	12,914	סך הכל

* נזקפו לדוח על השינויים בהון העצמי.

** נכלל כהפסד בדוח רווח והפסד בתקופה ינואר-מרץ 2008.

*** כולל ניירות-ערך מסחריים בסך של 1,892 מיליוני ש"ח שנרכשו עקב עסקאות איגוח בהם הבנק משמש כיוצר (Sponsor).

(1) לפרטים נוספים בדבר פעילות בניירות-ערך מגובי נכסים ראה דוח הדייקטוריון בפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

(2) כולל סך של 9,174 מיליון ש"ח שנמכרו לאחר תאריך המאזן - ראה ביאור 8 לתמצית הדוחות הכספיים.

נספח ג' - ניירות-ערך (המשך)

5 פירוט נוסף לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

ליום 31 במרץ 2008						
סך הכל		12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
76	721	9	59	67	662	ניירות-ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)
16	95	2	20	14	75	אשראי שאינו לאנשים פרטיים
57	575	-	-	57	575	Collateralized Debt Obligations (CDO)
5	27	5	27	-	-	אחר
78	697	7	47	71	650	סך הכל ניירות-ערך מגובי נכסים
154	1,418	16	106	138	1,312	סך הכל

6 התפלגות ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

ליום 31 במרץ 2008						
סך הכל		12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים		
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
141	1,383	16	106	125	1,277	מחיר באחוזים:
						בין 75-100
13	35	-	-	13	35	בין 50-75
154	1,418	16	106	138	1,312	סך הכל

נספח ג' - ניירות-ערך (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2007				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומילות:				
20	20	-	-	20
2,443	2,443	-	-	2,443
2,463	2,463	-	-	2,463
ממשלתיים				
של אחרים				
סך כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומילות:				
13,562	13,475	115	(28)	13,562
29,237	29,933	217	(913)	29,237
42,799	43,408	332	(941)	42,799
ממשלתיים				
של אחרים				
סך כל אגרות-חוב זמינות למכירה				
מניות:				
1,876 ⁽¹⁾	1,513	370	(7)	1,876
44,675 ⁽¹⁾	44,921	702 ⁽²⁾	(948) ⁽²⁾	44,675
של אחרים**				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומילות:				
3,213	3,209	7	(3)	3,213
50	50	-	-	50
3,263	3,259	7	(3)	3,263
ממשלתיים				
של אחרים				
סך כל אגרות-חוב למסחר				
מניות:				
30	30	-	-	30
3,293	3,289	7 ⁽³⁾	(3) ⁽³⁾	3,293
50,431	50,673	709	(951)	50,431
של אחרים				
סך כל ניירות הערך למסחר				
סך כל ניירות הערך				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

** על-פי הוראת המפקח על הבנקים, כולל הבנק את חלקו באשראי, שניתן על-ידי קונסורציום של בנקים, והאמור להיפרע ממימוש מניות סחירות בבורסה על-ידי כונס נכסים, בסעיף ניירות-ערך זמינים למכירה. החל ממועד זה, הטיפול החשבונאי ביתרת האשראי הנ"ל מתבצע על-פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, המתייחסות לניירות-ערך זמינים למכירה, ניירות הערך מוצגים על-פי הנמחר מביין שוויים הוגן לבין יתרת האשראי.

(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 558 מיליוני ש"ח.

(2) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי נכסים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2007				
ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני**	שווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת
		הפסדים*	רווחים*	
ניירות-ערך משכנתאות (MBS):				
ניירות-ערך מסוג העבר באמצעות (Pass Through)				
-	21	-	-	21
ניירות-ערך בערבות GNMA				
-	1,584	5	6	1,583
ניירות-ערך שהונפקו על-ידי FNMA ועל-ידי FHLMC				
-	1,605	5	6	1,604
סך הכל ניירות-ערך מסוג העבר באמצעות (Pass Through)				
-	12,764	609	19	13,354
ניירות-ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)				
-	14,369	614	25	14,958
סך הכל ניירות-ערך מגובי משכנתאות				
ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):				
-	24	-	-	24
אשראי לרכישת רכב				
-	205	14	-	219
אשראי שאינו לאנשים פרטיים				
1,122	381	28	-	409
Structured Investment Vehicles (SIV)				
50	772	15	1	786
Collateralized Debt Obligations (CDO)				
4	1,991	3	-	1,994
אחר***				
1,176	3,373	60	1	3,432
סך הכל ניירות-ערך מגובי נכסים				
1,176	17,742	674	26	18,390
סך הכל				

* מקפו לדוח על השינויים בהון העצמי.

** נכלל כהפסד בדוח רווח והפסד בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007.

*** כולל ניירות-ערך מסחריים בסך של 1,882 מיליוני ש"ח שנרכשו עקב עסקאות איגוח בהן הבנק שימש כיוצר (sponsor).
(1) לפרטים נוספים בדבר פעילות בניירות-ערך מגובי נכסים ראה דוח הדירקטוריון בפרק "פעילות קבוצת הבנק בניירות-ערך מגובי נכסים".

נספח ג' - ניירות-ערך (המשך)

5 פירוט נוסף לגבי ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

ליום 31 בדצמבר 2007					
סך הכל		12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
5	724	-	-	5	724
ניירות-ערך שהונפקו על-ידי FNMA ועל-ידי FHLMC					
609	10,832	1	40	608	10,792
ניירות-ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)					
614	11,556	1	40	613	11,516
סך הכל ניירות-ערך מגובי משכנתאות					
ניירות-ערך מגובי נכסים (ABS):					
14	205	1	24	13	181
אשראי שאינו לאנשים פרטיים					
28	244	-	-	28	244
Structured Investment Vehicles (SIV)					
15	420	-	-	15	420
Collateralized Debt Obligations (CDO)					
3	32	-	-	3	32
אחר					
60	901	1	24	59	877
סך הכל ניירות-ערך מגובי נכסים					
674	12,457	2	64	672	12,393
סך הכל					

6 התפלגות ניירות-ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים שבגינם כלולים הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

ליום 31 בדצמבר 2007					
סך הכל		12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
674	12,457	2	64	672	12,393
מחיר באחוזים:					
בין 75-100					

נספח ד' - נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה

ליום 31 במרץ 2008							
סך הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
ב ל ת י מ ב ו ק ר							
נכסים							
35,314	-	1,435	2,543	24,186	1,492	5,658	מזומנים ופקדונות בבנקים
43,400	1,834	2,645	4,561	19,482	1,715	13,163	ניירות-ערך
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת							
962	-	32	-	799	-	131	הסכמי מכר חוזר
210,870	770	13,516	8,467	32,702	57,717	97,698	אשראי לציבור ⁽²⁾
341	-	-	-	292	48	1	אשראי לממשלות
677	677	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
3,988	3,988	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
13,364	500	1,801	719	4,398	758	5,188	נכסים אחרים
308,916	7,769	19,429	16,290	81,859	61,730	121,839	סך כל הנכסים
התחייבויות							
231,520	770	10,708	15,971	69,181	23,195	111,695	פקדונות הציבור
11,650	-	412	493	6,069	930	3,746	פקדונות מבנקים
1,999	-	-	-	147	1,763	89	פקדונות הממשלה
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת							
1,508	-	173	-	1,335	-	-	הסכמי רכש חוזר
18,627	-	169	134	2,424	14,652	1,248	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
25,357	365	2,001	890	4,503	1,714	15,884	התחייבויות אחרות
290,661	1,135	13,463	17,488	83,659	42,254	132,662	סך כל ההתחייבויות
18,255	6,634	5,966	(1,198)	(1,800)	19,476	(10,823)	עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)							
		-	(85)	85	-	-	
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)							
	-	(4,985)	1,340	350	(15,702)	18,997	
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)							
		241	(4)	(985)	-	748	
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)							
		(354)	(278)	850	-	(218)	
	6,634	868	(225)	(1,500)	3,774	8,704	סך הכל כנ"ל
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)							
		144	(269)	(756)	-	881	
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)							
		(451)	(360)	478	-	333	

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות לחובות מסופקים - חלקן מלווים שזוהו ספציפית, וחלקן לפי יחס של כל בסיס הצמדה לסך של כל האשראי לציבור.

נספח ד' - נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה (המשך)

ליום 31 במרץ 2007						
סך הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
בלתי מבוקר						
נכסים						
42,799	-	2,390	1,560	32,425	1,006	5,418
48,289	1,795	2,675	6,068	19,873	2,614	15,264
ניירות-ערך ששאלו או נרכשו במסגרת						
1,085	-	37	-	833	-	215
הסכמי מכר חוזר						
187,092	210	9,970	7,707	34,368	53,090	81,747
אשראי לציבור ⁽²⁾						
556	-	-	-	463	93	-
אשראי לממשלות						
928	928	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,811	3,811	-	-	-	-	-
בנינים וציוד						
6,260	707	1,271	316	1,998	62	1,906
נכסים אחרים						
290,820	7,451	16,343	15,651	89,960	56,865	104,550
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
220,976	210	8,695	13,819	73,580	24,105	100,567
פקדונות הציבור						
11,680	-	780	165	2,263	1,040	7,432
פקדונות מבנקים						
2,622	-	1	1	170	2,366	84
פקדונות הממשלה						
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת						
34	-	34	-	-	-	-
הסכמי רכש חוזר						
18,158	-	172	133	3,731	13,175	947
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים						
18,136	522	1,250	328	2,073	560	13,403
התחייבויות אחרות						
271,606	732	10,932	14,446	81,817	41,246	122,433
סך כל ההתחייבויות						
19,214	6,719	5,411	1,205	8,143	15,619	(17,883)
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
		(577)	(164)	741	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
	-	(4,394)	(749)	(5,765)	(8,588)	19,496
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
		66	131	(1,716)	(97)	1,616
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		(66)	(202)	(658)	-	926
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
	6,719	440	221	745	6,934	4,155
סך הכל כנלי						
		346	(134)	(1,488)	(109)	1,385
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
		30	(1,186)	(3,777)	-	4,933
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות לחובות מסופקים - חלקן מלווים שזוהו ספציפית, וחלקן לפי יחס של כל בסיס הצמדה לסך של כל האשראי לציבור.

נספח ד' - נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2007						
סך הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד
מ ב ו ק ר						
נכסים						
33,379	-	1,768	1,710	23,332	1,258	5,311
מזומנים ופקדונות בבנקים						
50,431	1,906	2,828	4,957	25,024	2,152	13,564
ניירות-ערך						
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת						
471	-	80	-	385	-	6
הסכמי מכר חוזר						
205,016	948	12,776	9,478	34,242	56,424	91,148
אשראי לציבור ⁽²⁾						
404	-	-	-	353	50	1
אשראי לממשלות						
766	766	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,941	3,941	-	-	-	-	-
בנינים וציוד						
8,583	443	1,412	474	2,604	776	2,874
נכסים אחרים						
302,991	8,004	18,864	16,619	85,940	60,660	112,904
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
231,750	948	9,443	15,506	76,734	23,305	105,814
פקדונות הציבור						
9,043	-	444	305	3,571	958	3,765
פקדונות מבנקים						
2,210	-	1	1	155	1,983	70
פקדונות הממשלה						
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת						
1,388	-	148	-	1,240	-	-
הסכמי רכש חוזר						
18,812	-	185	139	3,178	14,049	1,261
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים						
20,068	299	1,515	530	2,561	989	14,174
התחייבויות אחרות						
283,271	1,247	11,736	16,481	87,439	41,284	125,084
סך כל ההתחייבויות						
19,720	6,757	7,128	138	(1,499)	19,376	(12,180)
עודף נכסים (התחייבויות)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
		-	(92)	92	-	-
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
	-	(6,826)	305	1,358	(13,843)	19,006
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		159	401	(707)	-	147
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
		97	(392)	(307)	-	602
סך הכל כללי						
	6,757	558	360	(1,063)	5,533	7,575
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
		170	699	(906)	-	37
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
		405	(667)	(2,103)	-	2,365

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות לחובות מסופקים - חלקן מלווים שזוהו ספציפית, וחלקן לפי יחס של כל בסיס הצמדה לסך של כל האשראי לציבור.

נספח ה' - מידע על מיגזרי פעילות

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרץ 2008							
סך הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
ב ל ת' מ ב ו ק ר							
רווח (הפסד) מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
(2,012)	-	(5,442)	148	344	609	1,491	838
-	-	2,061	72	(291)	(355)	(1,135)	(352)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
1,284	138	(3)	130	48	150	431	390
-	99	-	(18)	(7)	(13)	(45)	(16)
(728)	237	(3,384)	332	94	391	742	860
32	-	-	(76)	34	33	5	36
(1,567)	32	(2,262)	133	(25)	78	215	262
(29.8%)	-	(92.6%)	9.5%	(9.7%)	35.2%	61.2%	44.2%

לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרץ 2007*							
סך הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
ב ל ת' מ ב ו ק ר							
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
1,780	-	113	804	204	307	(210)	562
-	-	(29)	(267)	(76)	(65)	524	(87)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
1,367	156	6	231	42	144	393	395
-	91	-	(11)	(6)	(12)	(42)	(20)
3,147	247	90	757	164	374	665	850
181	-	-	79	32	26	4	40
635	14	75	300	30	71	110	35
14.6%	-	6.2%	21.1%	14.1%	33.9%	43.5%	5.2%

* הוצג מחדש.

** מחושבת לפי הון שיוחס למיגזר, על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו.

נספח ה' - מידע על מיגזרי פעילות (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007*							
סך הכל	אחרים והתאמות	מיגזר ניהול פיננסי	המיגזר העסקי	המיגזר המסחרי	מיגזר עסקים קטנים	מיגזר הבנקאות הפרטית	מיגזר משקי הבית
מ ב ו ק ר							
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
6,933	-	(952)	2,969	1,047	1,427	(574)	3,016
-	-	1,976	(1,913)	(481)	(457)	1,880	(1,005)
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
5,250	558	81	626	171	589	1,656	1,569
-	387	-	(54)	(27)	(50)	(179)	(77)
12,183	945	1,105	1,628	710	1,509	2,783	3,503
513	-	-	41	109	156	25	182
2,679	144	656	573	172	239	519	376
14.1%	-	12.3%	9.5%	16.2%	26.5%	39.1%	13.0%

* הוצג מחדש.

** מחושבת לפי הון שיוחס למיגזר, על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו.